

Kersti Boiko

LĪVŌ KĒĻ

LĪBIEŠU VALODA

PIŠKI OPTŌBRŌNTŌZ
MAZĀ MĀCĪBU GRĀMATA

RĪGA 2000

UDK 811. 511. 114 (075)

Bo 260

Grāmata ir izdota par līdzekļiem, kurus Līvu Savienībai dāvājis Somijas prezidents Martti Ahtisāri.

Rōntōz um ulzō andtōd rōkōks, mis Līvōd Ītōn šķinkiz Sūomōmō prezident Martti Ahtisāri.

Grāmata ir izdota ar Kultūrkapitāla fonda atbalstu.
Rōntōz um ulzō andtōt Kultūrkapitāl fond abkōks.

KULTŪRKAPITĀLA FONDS
KULTŪRKAPITĀLA FONDS

Recenzents - Tīts-Reins Vītso
Māksliniece - Anda Kļaviņa
Datorsalikums - Juris Boiko
Vāks - Juris Boiko

Izdevējs - Līvu Savienība (Līvōd Īt)

©1999 Kersti Boiko

©1999 Tīt-Rein Vītso (deklinēšanas un konjugēšanas tipi)

SATURA RĀDĪTĀJS

Ievads.	6
Lībiešu valodas alfabēts.	7
Saīsinājumi.	7
Īsas norādes grāmatas lietotājiem.	8
Ežmi stund. Pirmā stunda	9
Locījumu sistēma.	
Personu vietniekvārdi nominatīvā.	
Darbības vārds <i>vōlda</i> 'būt' īstenības izteiksmes vienkāršajā tagadnē.	
Nominatīva un ģenitīva locījumu formas vienskaitlī un daudzskaitlī.	
Inesīva locījuma formas vienskaitlī.	
Dzimtes kategorija.	
Tuoi stund. Otrā stunda.	16
Personu vietniekvārdu ģenitīva locījuma formas.	
Darbības vārdu nenoteiksmes galotnes.	
Darbības vārdu konjugēšana īstenības izteiksmes vienkāršajā tagadnē.	
Nākotnes kategorija.	
Pamata skaitļa vārdi.	
Kuolmōz stund. Trešā stunda.	23
Darbības vārda <i>vōlda</i> 'būt' īstenības izteiksmes vienkāršās tagadnes nolieguma formas.	
Personu vietniekvārdu datīva locījumu formas.	
Krāsu nosaukumi un ievads līdzskaņu mijā.	
Neļļōz stund. Ceturtā stunda.	29
Darbības vārdu nolieguma formas īstenības izteiksmes vienkāršajā tagadnē.	
Allatīva, adesīva un ablatīva locījumu formas.	
<i>i</i> -atvasinājumu locīšana vienskaitlī un daudzskaitlī.	
Postpozīciju <i>jedsō</i> 'priekšā' un <i>tagān</i> 'aiz' rekcija.	
Apstākļa vārda <i>pāgiņ</i> 'daudz' rekcija.	

Vidöz stuņd. Piekthā stunda.

36

Darbības vārda *vōlda* 'būt' formas īstenības izteiksmes vienkāršajā pagātnē.
Personu vietniekvārdu partitīva locījuma formas.
Darbības vārdu *kizzō* 'jautāt', *luggō* 'lasīt', *oppō* 'mācīties' locīšana īstenības izteiksmes vienkāršajā tagadnē (apgalvojuma un nolieguma formas).
Patskaņu un divskaņu mija.
Norādāmā vietniekvārda *se* 'tas' locījumu paradigma.
Postpozīciju *allō* 'zem', *jūs* 'pie', *pāl* 'uz' rekcija.
Prepozīcijas *īl* 'par' rekcija.

Kūdöz stuņd. Sestā stunda.

45

Datīva locījuma formas.
Līdzskaņu mija datīva locījumā.
Instrumentāla locījuma formas.
Personu vietniekvārdu instrumentāla locījuma formas.
Darbības vārdu konjugēšana īstenības izteiksmes vienkāršajā pagātnē.

Seismōz stuņd. Septītā stunda.

58

Darbības vārda *līdō* 'būt' konjugēšana.
Vienskaitļa partitīva locījuma formas.
Mijas un miju kombinācijas partitīva locījumā.
Lietvārdu *vež* 'ūdens' un *kež* 'roka' locīšanas paraugi.
Darbības vārda *ābțō* 'palīdzēt' rekcija.
Apzīmētāja un apzīmējamā vārda saskaņojums dažādos locījumos.

Kōdōksmōz stuņd. Astotā stunda.

71

Darbības vārda *vōlda* 'būt' konjugēšana īstenības izteiksmes vienkāršajā pagātnē (nolieguma formas).
Vienskaitļa illatīva un elatīva locījumu formas.
Personu vietniekvārdu illatīva un elatīva formas.
Noteiktā vietniekvārda *jegāikš* 'ikviens' un noliegtā vietniekvārda *mitikš* 'neviens' locīšanas paraugi.
Nenoteiktā vietniekvārda *mū* 'cits, cita' locīšanas paraugs.
Postpozīciju *sillō* 'iekšā (virz)', *sizāl* 'iekšā', *sōņō* 'līdz' rekcija.

Īdōksmōz stuņd. Devitā stunda.	84
Darbības vārdu konjugēšana īstenības izteiksmes vienkāršajā pagātnē (nolieguma formas). Darbības vārda <i>vōlda</i> locīšana īstenības izteiksmes saliktajā tagadnē. Daudzskaitļa partitīva locījumu formas. Lietvārda <i>kūzōz</i> 'egle' locīšanas paraugs.	
Kimmōz stuņd. Desmitā stunda.	96
Lietvārda <i>taļžpivād-vanā</i> 'Ziemsvētku vecītis' locīšanas paraugs. Mēnešu nosaukumi. Kārtas skaitļa vārdi.	
Mācību tekstu tulkojumi latviešu valodā.	108
Uzdevumu atbildes.	118
Lībiešu valodas deklinēšanas tipi.	132
Lībiešu valodas konjugēšanas tipi.	140
Lībiešu - latviešu valodas vārdnīca.	145

IEVADS

Ši libiešu valodas mācību grāmata tapusi laikā no 1996. līdz 1998. gadam, mācot libiešu valodu Latvijas Universitātes Svešvalodu fakultātes Somugru studiju programmas studentiem. Grāmatas veidošanā tika iesaistīta arī Somugru studiju programmas asistente Ērika Krautmane, kas sagatavojusi libiešu tekstu tulkojumus latviešu valodā un pareizās uzdevumu atbildes. Uzdevumu klāstu palīdzēja palielināt Somugru studiju programmas studente Ieva Grietēna, bet mācību stundu vārdnīcas ar morfoloģiskajiem datiem papildināja studente Eva Purēna. Grāmatas pielikumā iekļauti Tartu universitātes profesora Tīta-Reina Vītso nomenu deklinēšanas un verbu konjugēšanas tipi. Libiešu - latviešu valodas vārdnīcā dotās norādes uz deklinēšanas un konjugēšanas tipiem balstās uz Valta Ernštreita "Libiešu - latviešu valodas vārdnīcas" (1995) datiem.

Īpašs paldies sakāms libietei Paulīnei Kļaviņai, pēc kuras stāstījuma veidota 8.-10. mācību stunda; Paulīne Kļaviņa un arī Tenu Karma palīdzējuši ar daudziem sīkiem padomiem.

Par lielu atbalstu grāmatas tapšanas laikā pateicos arī savai ģimenei.

Veiksmīgu valodas apguvi vēlot

Kersti Boiko

Rīgā 1998.gada septembrī

LĪBIEŠU VALODAS ALFABĒTS

a, ā, ä, ā, b, d, d, e, ē, f, g, h, i, i,
j, k, l, l, m, n, n, o, o, o, o, o,
p, r, r, s, š, t, t, u, u, v, z, ž

SAĪSINĀJUMI

adj	- adjektīvs
Dat	- datīvs
El	- elatīvs
Gen	- ģenitīvs
Ill	- illatīvs
Imp	- imperatīvs
Ipf	- imperfekts
In	- inesīvs
Inf	- infinitīvs
Instr	- instrumentālis
Nom	- nominatīvs
Part	- partitīvs
Partic	- particips
Pl	- daudzskaitlis
Pr	- presens
Sg	- vienskaitlis
virz	- virziens

ĪSAS NORĀDES GRĀMATAS LIETOTĀJIEM

Visās mācību stundās tekstam seko jauno vārdu saraksts. Katram deklinējamam vārdam dota informācija (galotnes vai pilna vārda forma) par šādiem locījumiem:

vienskaitļa nominatīvs, ģenitīvs, partitīvs, daudzskaitļa nominatīvs. Darbības vārdiem dotas šādas formas:

-infinitīva forma, īstenības izteiksmes vienkāršās tagadnes vienskaitļa pirmās personas forma un īstenības izteiksmes vienkāršās pagātnes vienskaitļa pirmās personas forma.

Norādes uz vārdu piederību konkrētam deklinēšanas vai konjugēšanas tipam atrodamas pielikumā "Lībiešu - latviešu valodas vārdnīca".

EŽMI STUND

Kōrli: Jōvā pāva!

Jōņ: Jōvā pāva!

Kōrli: Min nim um Kōrli. Mis sin nim um?

Jōņ: Min nim um Jōņ.

Kōrli: Ma um student. Agā kis sa ūod?

Jōņ: Ma um skūolnikā. Ma lāb skūols.

Kōrli: Ma opūb iļizskūols. Kis se um?

Jōņ: Se um min sōbrā. Mēg ūomō sōbrād. Ta um livli. Agā ma um

leṭli. Kis se um?

Kōrli: Se um min sōbrā. Ta um ka student. Ta opūb Helsinkis.

Jōņ: Kas tēg ūotō jōvād sōbrād?

Kōrli: Nā, mēg ūomō jōvād sōbrād. Kis ne attō?

Jōņ: Ne attō nūord livlizt. Ne oppōbōd livō kiēdō.

Kōrli: Ak nei. Se um interesant.

Jōņ: Nu jōvist. Ma siz lāb.

Kōrli: Ammō jōvvō. Nēmiz pāl!

Jōņ: Nēmiz pāl!

SŌNĀD

agā	- bet
ak	- ak
ammō jōvvō	- visu labu
attō	- ir
ežmi,-z,-zt,-zt	- pirmais, -ā
Helsinki	- Helsinki
īlīzskūol,-ō,-ōd	- universitāte
īnteresant	- īnteresanti
ja	- un
Jōņ	- Jānis
jōvā,- jōvvō,jōvād	- labs, -a
jōvist	- labi
ka	- arī
kas	- vai
kēļ,kīel,kīeldō,kīeld	- valoda, valodu
kis,kīnga,kīenda	- kas
Kōrli	- Kārlis
lādō,lāb,lekš	- iet
leļli,-z,-zt,-zt	- latvietis, -e
līvli,-z,-zt,-zt	- libietis, -e
līvō/z,-,st,-d	- libietis, -e
ma,min,mīnda	- es
mēg,mād,mēđi	- mēs
min	- mans, -a
mis,-,midā	- kas
nā	- jā
ne,nānt,nēđi	- viņi, -as
nei	- tā; tik
nēmiz pāl	- uz redzēšanas
nīm,-,nīmō,nīmūd	- vārds
nu	- nu
nūoŗ,nūor,-ō,nūord	- jauns, -a
oppō,opūb,opiz	- mācīties, mācos
pāva,-,pāuvō,pāvad	- diena
sa,sīn,sīnda	- tu
se,sīe,sīedā,ne	- tas
sīn	- tavs, -a
siz	- tad

skūol/nikā,-nikā,-nikkō,-nikād	- skolnieks, -niece
skūol,-,-ō,-ōd	- skola
sōbrā,-,sōbrō,sōbrād	- draugs, draudzene
sōnā,-,sōnnō,sōnād	- vārds
student,-,ō,-ōd	- students, -e
stuņd,-,-ō,stuņdōd	- stunda
ta,tām,tānda	- viņš, -a
tēg,tād,tēči	- jūs
um, <i>inf</i> vōlda	- ir
ūod	- esi
ūomō	- esam
ūotō	- esat
vōlda	- būt

GRAMMATIK

I Lībiešu valodā ir šādi locījumi un to jautājumi:

Nominatīvs	- kis?	mis?	'kas?'
Ģenitīvs	- kien? kinga?	mis?	'kā?'
Datīvs	- kien?	mien?	'kam?'
Partitīvs	- kienda?	midā?	'ko?'
Instrumentālis	- kienkōks?	missōks?	'ar ko?'
Illatīvs	- kienō? kingazō?	missōz?	'kurp?'
Inesīvs	- kiensō?	missōs?	'kur?'
Elatīvs	- kienstō?	missōst?	'no kurienes?'

II Vairumam lībiešu valodas nomenu ir vienāda vienskaitļa nominatīva un ģenitīva forma, kā arī daudzskaitļa nominatīva un ģenitīva forma:

Sg Nom = Sg Gen
Pl Nom = Pl Gen

Vairumam locījumu tipu daudzskaitļa nominatīva formu veido, daudzskaitļa nominatīva galotni pievienojot vienskaitļa ģenitīva formai:

Sg Gen > Pl Nom

Izplatītākās daudzskaitļa nominatīva galotnes ir -d, -ōd, -t.

1. Galotni *-d* pievieno, ja vienskaitļa ģenitīvā vārds beidzas ar patskani (izņemot *-i*) vai divskani.

sōbrā 'draugs'

Sg Nom *sōbrā*

Pl Nom *sōbrā+d*

Sg Gen *sōbrā*

Pl Gen *sōbrā+d*

2. Galotni *-ōd* parasti pievieno, ja vienskaitļa ģenitīvā vārds beidzas ar līdzskani. Dažos locījumu tipos patskaņa *-ō-* vietā ir kāds cits patskanis, piem., *-ī-* vai *-ū-*.

sidām 'sirds'

Sg Nom *sidām*

Pl Nom *sidām +ōd*

Sg Gen *sidām*

Pl Gen *sidām +ōd*

BET:

nīm 'vārds'

Sg Nom *nīm*

Pl Nom *nīm+ūd*

Sg Gen *nīm*

Pl Gen *nīm+ūd*

3. Galotni *-t* pievieno vārdiem, kas vienskaitļa nominatīvā beidzas ar patskani *-i*:

līvli 'libietis'

Sg Nom *līvli*

Pl Nom *līvliz+t*

Sg Gen *līvliz*

Pl Gen *līvliz+t*

III Illatīva (kurp?), inesīva (kur?) un elatīva (no kurienes?) locījumus libiešu valodā sauc par vietas locījumiem.

Vienskaitļa inesīva formu veido, pievienojot vienskaitļa ģenitīva celmam šādas galotnes: *-sō*, *-s*, *-ōs*

Sg Nom	Sg Gen	Sg In
<i>pā 'galva'</i>	<i>pā</i>	<i>pā/sō</i>
<i>vež 'ūdens'</i>	<i>vied</i>	<i>vied/sō</i>
<i>sōnā 'vārds'</i>	<i>sōnā</i>	<i>sōnā/s</i>
<i>neitst 'meitene'</i>	<i>neitsō</i>	<i>neitsō/s</i>
<i>rikūz 'bagātība'</i>	<i>rikūz</i>	<i>rikūz/ōs</i>
<i>pōis 'zēns'</i>	<i>pōis</i>	<i>pōis/ōs</i>
<i>līvli 'libietis'</i>	<i>līvliz</i>	<i>līvliz/ōs</i>

IV Personu vietniekvārdi un darbības vārda *vōlda* 'būt' locīšana:

1. <i>ma um</i>	1. <i>mēg ūomō</i>
2. <i>sa ūod</i>	2. <i>tēg ūotō</i>
3. <i>ta um</i>	3. <i>ne attō</i>

V Lībiešu valodā nav GRAMATISKĀS DZIMTES KATEGORIJAS.

Tulkojot tekstu no lībiešu valodas, dzimte jāizvēlas atkarībā no konteksta.

Ma um student. > 'Es esmu studente.'
'Es esmu students.'

Turpmāko tekstu vārdnīcīņās tulkojumi tiks doti vīriešu dzimtē.

ILZĀNDŌKST

I Ievietojiet darbības vārdu *vōlda* 'būt' vajadzīgajā personā:

1. <i>Ma</i> _____	<i>sōbrā.</i>
2. <i>Ta</i> _____	<i>student.</i>
3. <i>Mēg</i> _____	<i>līvlizt.</i>
4. <i>Tēg</i> _____	<i>leļlīzt.</i>
5. <i>Sa</i> _____	<i>skūolnikā.</i>
6. <i>Ne</i> _____	<i>nūord.</i>

II Izveidojiet daudzskaitļa nominatīva formu:

<i>sōbrā</i> ____	<i>skūol</i> ____	<i>student</i> ____
<i>leļli</i> ____	<i>līvli</i> ____	<i>skūolnikā</i> ____
<i>nīm</i> ____	<i>stund</i> ____	<i>nūor</i> ____
<i>jōvā</i> ____		

III Pārtulkojiet:

1. Es eju skolā.
2. Es mācos universitātē.
3. Tas ir mans draugs.
4. Mēs esam draugi.
5. Un kas tas ir?
6. Arī viņš ir students.
7. Vai jūs esat labi draugi?
8. Jā, mēs esam studenti.
9. Bet tie ir jaunie lībieši.
10. Viņi mācās lībiešu valodu.
11. Kā tevi sauc?

IV Atbildiet uz replikām:

- Jōvā pāva!
- Mis sin nim um?
- Agā mis sin nim um?
- Kis sa ūod?
- Agā ma um leļli. Ja kis se um?
- Kas ta um student?
- Kas tēg ūotō sōbrād?
- Nu jōvīst. Nēmiz pāl!

V Uzdodiet jautājumus un atbildiet uz tiem, izmantojot jautājamās vietniekvārdus:

1. _____ sin nim um?
2. _____ sa ūod?
3. _____ sa opūd iļizskūols?
4. _____ se um?
5. _____ tēg ūotō jōvād sōbrād?
6. Agā _____ ne attō?
7. _____ ne oppōbōd ka livō kiēldō?

VI Izveidojiet vārdus:

sõ	dõ
leṭ	rd
nūo	pāl
skūol	li
nēmiz	brā
stu	vōd
am	nikā
kiel	dent
lī	mō

VII Sameklējiet pareizās atbildes uz doto jautājumu: *kis jelāb sāl?*

England	Ēgipt	sūomli	livli
Ēstimō	Dēṇmō	rūotšli	pūoļōz
Krievōmō	Leišmō	ēgiptnikā	saksā
Leṭmō	Livōd rānda	tirk	ēstli
Pūoļmō	Rūotšmō	krievōz	dēṇli
Saksāmō	Sūomōmō	englandnikā	leṭli
Tirkmō		leiš	

VIII Atbildiet uz jautājumiem, balstoties uz mācību stundas tekstu:

1. Kīs um Kōrli?
2. Kīs um Jōṇ?
3. Kus Jōṇ lāb?
4. Kus Kōrli opūb?
5. Kīs um Jōṇ sōbrā?
6. Kas nūord livlizt oppōbōd livō kiēldō?

TUOI STUND

Kõrli: Jõvā pāva!

Jõņ: Nu, pāva, pāva.

Kõrli: Kui siz lāb?

Jõņ: Tienū, jōvist. Agā sinnōn?

Kõrli: Tienū, ka jōvist.

Jõņ: Kus um sin sōbrā?

Kõrli: Min sōbrā um rāndas. Ta mōļtōb. Tām sōbrād attō ka sāl. Meŗ um vāggi knaš. Veŗ um nei siņņi, kōņkad nei vāldad ja mōtsā nei oļaz.

Jõņ: Nā, ne attō livōd plagā vermōd. Siņņi meŗ, vāldad kōņkad ja oļaz mōtsā.

Kõrli: Livōd plagā um knaš.

Jõņ: Kas sin sōbrā jou kōgiņ mōļtōb?

Kõrli: Nā, kōgiņ. Amā pāva. Ja pāva um nei pitkā. Rāndas attō Kuņšt Akadēmij studentōd. Ne ka mōļtōbōd. Mād opātiji um ka sāl. Āiga um nei jōvā. Ma jou ka mōļtōb.

Jõņ: Kas sa ka mōļtōd?

Kõrli: Nā, ma mōļtōb. Mēg amād mōļtōm sāl.

Jõņ: Ak nei. Nu siz ma tulāb ka.

Kõrli: Jōvist. Sāl um nei knaš. Kas tād opātiji tulāb ka?

Jõņ: Vōib vōlda. Ma kizūb.

Kõrli: Jōvist. Siz mēg vōdlōm.

Jõņ: Jōvist.

SŌNĀD

āiga,-,aigō,āigad	- laiks
akadēmij,-,-ō,-ōd	- akadēmija
amā,-,ammō,amād	- viss
kizzō,kizūb,kiziz	- jautāt
knaš,-,-šō,-šōd	- skaists
kōgiņ	- ilgi
kōnka,-,kōnkō,kōnkad	- kāpa
kui	- kā
kunšt,-,-ō,-ōd	- māksla
kus	- kur
mād	- mūsu
meŗ,mier,mierda,mierūd	- jūra
mōlt/ō,-ōb,-iz	- gleznot, krāsot
mōtsā,-,mōtsō,mōtsād	- mežs
ōlaz,alļō,ōlaztō,alļōd	- zaļš
opātiji,-z,-zt,-zt	- skolotājs
pitkā,-,pitkō,pitkād	- garš
plagā,-,plaggō,plagād	- karogs
rānda,-,randō,rāndad	- jūras krasts, jūrmala, piekraste
sāl	- tur
siņ/ņi,-iz,-izt,-ņizt	- zils
sinnōn	- tev
tād	- jūsu
tām	- viņa
tienū	- paldies
tūlda, tulāb, tuļ	- nākt
tuoi,-z,tūoizta,tuoizt	- otrais
vālda,-,valdō,vāldad	- balts
vāggi	- ļoti
verm,-,-ō,-ōd	- krāsa
vež,vied,vietā,viedūd	- ūdens
vōdl/ō,-ōb,-iz	- gaidīt
vōidō,vōib,vōiž	- varēt

GRAMMATIK

I Darbības vārdiem nenoteiksmē var būt vairākas galotnes: *-da, -dō, -ō*.
tūl/*da* 'nākt', lā/*dō* 'iet', mōļt/*ō* 'gleznot'.

II Darbības vārdu īstenības izteiksmes vienkāršās tagadnes formas veido, pievienojot darbības vārda nenoteiksmes celmam atbilstošās personu galotnes:

lā/dō 'iet'

1. *ma lā-b*
2. *sa lā-d*
3. *ta lā-b*

1. *mēg lā-mō*
2. *tēg lā-tō*
3. *ne lā-bōd*

Ja darbības vārda nenoteiksmes sakne beidzas ar līdzskani, personu galotnes ir nedaudz atšķirīgas:

mōļt/ō 'gleznot'

1. *ma mōļt-ōb*
2. *sa mōļt-ōd*
3. *ta mōļt-ōb*

1. *mēg mōļt-ōm*
2. *tēg mōļt-ōt*
3. *ne mōļt-ōbōd*

III Lībiešu valodas piederības vietniekvārdi ir:

1. *mīn*
2. *sin*
3. *tām*

1. *mād*
2. *tād*
3. *nānt*

IV Lībiešu valodā darbības vārdiem nav nākotnes formas. Nākotni izsaka ar darbības vārdu tagadnes formām, kā arī iesaistot teikumā apstākļa vārdus.

Ma kizūb.

'Es jautāju.'

'Es jautāšu.'

Ma kizūb mūpō.

'Es jautāšu rīt.'

V Pamata skaitļa vārdi libiešu valodā:

<i>ikš, id, idtō, id</i>	- viens
<i>kakš, kōd, kōdtō, kōd</i>	- divi
<i>kuolm, -, -ō, -ōd</i>	- trīs
<i>nēļa, -, nellō, nēļad</i>	- četri
<i>vīž, vīd, vīdtō, vīd</i>	- pieci
<i>kūž, kūd, kūdtō, kūd</i>	- seši
<i>seis, -, -ō, -ōd</i>	- septiņi
<i>kōdōks, -, -ō, -ōd</i>	- astoņi
<i>idōks, -, -ō, -ōd</i>	- deviņi
<i>kim, -, kimmō, kimmōd</i>	- desmit

Pamata skaitļa vārdi no 11 līdz 19 ir salikteni, tos veido, pievienojot skaitļa vārdiem no 1 līdz 9 saliktena komponentu *-tuoistōn* 'padsmit':

<i>ikštuoistōn, -, -t, -d</i>	- vienpadsmit
<i>kakštuoistōn</i>	- divpadsmit
<i>kuolmtuoistōn</i>	- trīspadsmit
<i>nēļatuoistōn</i>	- četrpadsmit
<i>vīžtuoistōn</i>	- piecpadsmit
<i>kūžtuoistōn</i>	- sešpadsmit
<i>seistuoistōn</i>	- septiņpadsmit
<i>kōdōkstuoistōn</i>	- astoņpadsmit
<i>idōkstuoistōn</i>	- deviņpadsmit

Desmitu nosaukumus veido, pievienojot skaitļa vārdiem no 2 līdz 9 saliktena komponentu *-kimdō* '-desmit':

<i>kakškimdō, -, -, -d</i>	- divdesmit
<i>kuolmkimdō</i>	- trīsdesmit
<i>nēļakimdō</i>	- četrdesmit
<i>vīžkimdō</i>	- piecdesmit
<i>kūžkimdō</i>	- sešdesmit
<i>seiskimdō</i>	- septiņdesmit
<i>kōdōkskimdō</i>	- astoņdesmit
<i>idōkskimdō</i>	- deviņdesmit

Pamata skaitļa vārdus no 21 līdz 29, no 31 līdz 39 utt. neraksta kopā:

<i>kakškimdō ikš, id, idtō, id</i>	- divdesmit viens
<i>kuolmkimdō kakš, kōd, kōdtō, kōd</i>	- trīsdesmit divi utt.

Simtu nosaukumus, sākot ar 200, veido ar komponentu *-sadā* 'simts'.
Loka tikai saliktnēna pēdējo komponentu:

<i>kakšsadā</i>	- divi simti
<i>kuolmsadā</i>	- trīs simti
utt.	

Saliktos skaitļa vārdus no 101 līdz 199, no 201 līdz 299 utt. raksta atsevišķi un loka tikai pēdējo vārdu:

nēļasadā vižkimdō kūž, kūd, kūdtō, kūd - četršimt piecdesmit seši

Saliktos pamata skaitļa vārdus, sākot ar 2000 (tūkstotis - līb. *tūontō*), raksta atsevišķi:

<i>kakš tūontō</i>	- divi tūkstoši
<i>seis tūontō</i>	- septiņi tūkstoši

Saliktos pamata skaitļa vārdus no 1001 līdz 1999, no 2001 līdz 2999 utt. raksta atsevišķi:

tūontō idōkssadā kuolmkimdō kōdōks
- tūkstoš deviņi simti trīsdesmit astoņi

ILZĀNDŌKST

I Lokiet darbības vārdus īstenības izteiksmes vienkāršajā tagadnē:

lā/dō, mōļt/ō, opp/ō, tūl/da, vōdl/ō, kizz/ō

II Ievietojiet vajadzīgo piederības vietniekvārdu:

1. _____ sōbrā um rāndas. (ma)
2. _____ pāva um vāggi pitkā. (mēg)
3. _____ opātiji jou tulāb. (ta)
4. _____ plagā um siņņi, mustā ja vālda. (tēg)
5. _____ vermōd attō vālda ja oļaz. (sa)
6. _____ rānda um knaš. (ne)

III Pārtulkojiet:

Libiešu krasts
karoga krāsas
Latvijas karogs
Mākslas akadēmijas studenti
lībiešu skola
studentu skolotājs

IV Izveidojiet daudzskaitļa nominatīva formas:

rānda	plagā	meŗ
veŗ	verm	pitkā
vālda	oļaz	akadēmij
kōnka	knaŗ	jōvā
livli	pāva	amā

V Izveidojiet vārdus:

jō	da
rān	tō
siņ	tiji
kōn	lō
mōt	vīzt
ver	da
pla	ka
mōļ	ņi
opā	gā
vōd	sā
tūl	mōd

VI Pārtulkojiet:

1. Tad mēs gaidīsim.
2. Paldies, arī labi.
3. Kā tev klājas?
4. Kur ir tavš draugs?
5. Ūdens ir tik zaļš.
6. Mans meŗš ir zaļš.
7. Tavas kāpas ir baltas.
8. Tās ir lībieŗu karoga krāsas.
9. Vai tas ir lībieŗu karogs?
10. Laiks ir labs.
11. Mēs jau arī gleznojam.
12. Nu jūs arī nāksiet.

VII Atrodiet kļūdas un izlabojiet tās:

kõnig	konka	aļaz
tūnie	vaggi	plagõ
valdā	õpatiji	sinni
piktā	võldõ	vermi
ākademij	tuldõ	sal
meŗ	aigā	motsa
kiŗŗõ	kūnst	āma

VIII Izveidojiet vajadzīgo darbības vārda īstenības izteiksmes vienkāršās tagadnes formu un pabeidziet teikumus:

1. Ma _____ (mõltõ) _____ .
2. Sin opātiji _____ (kizzõ), kis ne _____ (võlda).
3. Tæg _____ (tūlda) ja _____ (lādõ).
4. Nānt plagā _____ (võlda) _____ ja _____ ja _____ .
5. Sa _____ (võlda) _____ .
6. Mæg _____ (oppõ) _____ .

IX Pārtulkojiet:

1. Tā ir mūsu Mākslas akadēmija.
2. Tur nāk tavš skolotājs.
3. Ūdens viņu jūrā var būt zaļš.
4. Viņas draugs mācās universitatē.
5. Mani studenti mācās libiešu valodu.
6. Jūsu meŗš ir ļoti skaists.

KUOLMÖZ STUND

Jõn: Tēriņš. Ni ma siz um rāndas.

Kōrli: Tēriņš, tēriņš.

Jõn: Kis ne amād attō?

Kōrli: Ma jou kitiz. Ne attō Kuņšt Akadēmij studentōd.

Jõn: Ak nei, ni ma mādlōb. Ne attō jōvād mōļtjizt.

Kōrli: Nā, nei se um. Ma iž āb ūo nei jōvā mōļtiji. Minnōn miēdōb mōļtō kuskis mōtsās, kilās agā jālgabs. Sāl attō munt vermōd. Minnōn um lālam mōļtō rāndas.

Jõn: Mis vermōd siz jālgabs, kilās ja mōtsās attō?

Kōrli: Nu, sāl um kil punni ja vīri, kil lilla ja brūni.

Jõn: Ak nei. Siz sinnōn miēdōbōd vermlimizt mōļtōkst.

Kōrli: Nu, ōgi, siņņi, vālda, mustā ja munt attō jou ka knaššōd vermōd.

Jõn: Nā. Agā kis se um? Kas ta um tād profesōr?

Kōrli: Ta āb ūo mād profesōr, ta um "Livōd rānda" direktōr. Kas sinnōn āb ūo mielsō?

Jõn: Nā, nā, ni ma mādlōb. Agā kis se um?

Kōrli: Se um kil mād profesōr. Ta miēdōb mādōn vāggō jōvist. Tāmmōn um jōvā pā. Ta um luštig ja āb ūo kōzzi rištig. Mēg jou āb ūomō nei kovāld. Mēg set oppōm.

Jõn: Kas tāddōn attō ka munt profesōrōd?

Kōrli: Nā, agā ne paldiž āb ūotō tāsā. Paldiž tāsā um set ikš profesōr.

SŌNĀD

agā	- vai
brūni,-z,-zt,-zt	- brūns
direktōr,-,-ō,-ōd	- direktors
dumā,-,dummō,dumād	- melngans, tumši brūns
ikš,id,īdtō,īd	- viens
iž,eņtš,eņtšta,iž	- pats
jou	- jau
jālgab,-,-ō,-ōd	- pilsēta
kil	- gan
kilā,-,killō,kilād	- ciems
kīt/ō,-ōb,-iz	- sacīt
kovāl,-,-t,-d	- gudrs
kōz/zi,-iz,-iztō,-zizt	- dusmīgs
kuldi,-z,-zt,-zt	- zeltains, zelta-
kuolmō/z,-nd,-ndōt,-ndōd	- trešais
kuskis	- kaut kur
lālam,-,-t,-ōd	- grūts; grūti
lill/a,-a,-ō,-ad	- violets
luštig,-,-ō,-ōd	- jautrs
māddōn	- mums
mādl/ō,-ōb,-iz	- atcerēties
mēl,miel,mieldō,mield	- prāts
mield/ō,-ōb,-iz	- patikt
mōļtiji,-z,-zt,-zt	- gleznotājs
mōļtōks,-,-t,-t	- glezna
minnōn	- man
munt,-,mūdi	- citi
must/ā,-ā,-ō,-ād	- melns
nāntōn	- viņiem
ni	- tagad
ōbdi,-z,-zt,-zt	- sudrabains, sudraba-
ōgi,-z,-zt,-zt	- pelēks
pā,-,-dō,-d	- galva
paldiž	- patlaban, tagad
profesōr,-,-ō,-ōd	- profesors
pun/ni,-iz,-izt,-nizt	- sarkans
rištīng,-,-t,-rovst	- cilvēks
sāl	- tur

set	- tikai
sinnõn	- tev
tāddõn	- jums
tāmmõn	- viņam
tāsā	- šeit, te
tēriņtš	- sveiks, sveiki
vāggi	- ļoti
vajāg	- vajag
vermlimi,-z,-zt,-zt	- krāsains
virī,-z,-zt,-zt	- dzeltens

GRAMMATIK

I Darbības vārda *võlda* 'būt' locīšana īstenības izteiksmes vienkāršās tagadnes noliegumā:

1. <i>ma äb ūo</i>	1. <i>mēg äb ūomõ</i>
2. <i>sa äd ūo</i>	2. <i>tēg äd ūotõ</i>
3. <i>ta äb ūo</i>	3. <i>ne äb ūotõ</i>

II Personu vietniekvārdu datīva formas:

1. <i>minnõn</i>	1. <i>māddõn</i>
2. <i>sinnõn</i>	2. <i>tāddõn</i>
3. <i>tāmmõn</i>	3. <i>nāntõn</i>

III Krāsu nosaukumi lībiešu valodā:

<i>brūni</i> 'brūns'	<i>õļaz</i> 'zaļš'
<i>dumā</i> 'melngans, tumši brūns'	<i>õbdi</i> 'sudrabains'
<i>kuldi</i> 'zeltains'	<i>punni</i> 'sarkans'
<i>lillā</i> 'violets'	<i>rudā</i> 'ruds'
<i>mustā</i> 'melns'	<i>siņņi</i> 'zils'
<i>mõltsi</i> 'zaļš'	<i>vālda</i> 'balts'
<i>õgi</i> 'pelēks'	

Astoņi krāsu nosaukumi ietilpst to vārdu grupā, kas vienskaitļa nominatīvā beidzas ar patskani -i. Vienskaitļa ģenitīvā to celms beidzas ar līdzskani -z, bet daudzskaitļa nominatīva un ģenitīva galotne ir -t.

Vārdu *siņņi* un *punni* vienskaitļa ģenitīva celmi ir nedaudz atšķirīgi (*puniz*, *siņiz*). Šie vārdi ietilpst citā locīšanas tipā.

Sg Nom	Sg Gen	Pl Nom	Pl Gen
<i>kuldi</i>	<i>kuldz</i>	<i>kuldiz/t</i>	<i>kuldiz/t</i>
<i>mōltsi</i>	<i>mōltsiz</i>	<i>mōltsiz/t</i>	<i>mōltsiz/t</i>
<i>punni</i>	<i>puniz</i>	<i>punniz/t</i>	<i>punniz/t</i>
<i>siņņi</i>	<i>siņiz</i>	<i>siņņiz/t</i>	<i>siņņiz/t</i>

Vārdos *siņņi* un *punni* notiek LĪDZSKAŅU MIJA: dažos locījumos vārda saknē ir viens līdzskanis, citās formās – dubultotie līdzskaņi:

-n- : -nn-

-ņ- : -ņņ-

Līdzīgi lokāms arī vārds *kōzzi* ‘dusmīgs’:

kōzzi : *kōziz* : *kōzziz*+t : *kōzziz*+t

Vārdā *ōlaz* : *aļļō* : *ōlazt* : *aļļōd* ‘zaļš’ ir gan PATSKAŅU MIJA (*ō*- : *a*-), gan LĪDZSKAŅU MIJA (*-ļ*- : *-ļļ*-):

Sg Nom *ōlaz*   Pl Nom *aļļō*+d

Sg Gen *aļļō*   Pl Gen *aļļō*+d

ILZĀNDŌKST

I Ierakstiet darbības vārda *vōlda* ‘būt’ nolieguma formas:

1. Mēg _____ _____ luštīgōd.
2. Ne _____ _____ livlizt.
3. Ma _____ _____ knaš.
4. Ta _____ _____ profesōr.
5. Sa _____ _____ “Līvōd rānda” direktōr.
6. Tēg _____ _____ jālgabs.

II Ievietojiet personu vietniekvārdus datīva locījumā.

1. _____ (mēs) āb ūo vajāg vōlda tāsā.
2. _____ (jūs) attō ka munt profesōrōd.
3. _____ (es) um miels, ku ta um kōzzi rištīng.
4. _____ (tu) attō knaššōd vermōd.
5. _____ (viņš) mieldōbōd vermlimīzt mōļtōkst.
6. _____ (viņi) um kovāl direktōr.

III Izveidojiet inesīva locījuma formu:

jālgab_____	pā_____	profesōr_____	jōvā_____
kilā_____	mōtsā_____	meŗ_____	livli_____
mēļ_____	vež_____	kovāl_____	rištīng_____

IV Izlokiet īstenības izteiksmes vienkāršajā tagadnē: *kitō, mādļō, mieldō.*

V Pārtulkojiet:

1. Profesors iet.	9. Mūsu karogs ir zils un zaļš.
2. Es gleznoju.	10. Jūsu pilsēta ir skaista.
3. Mēs mācāmies universitatē.	11. Citi ir mežā.
4. Jūs gaidāt.	12. Man ir gara diena.
5. Es jautāju.	13. Mans draugs glezno.
6. Mans draugs ir jūrmalā.	14. Viņš ir gan gudrs, gan dusmīgs.
7. Tavs draugs ir pilsētā.	15. Tev patīk gleznot.
8. Viņa skolotājs jau nāk.	

VI Atšifrējiet vārdus:

ālvok
miliverm
inbrū
tāslip

jitiļōmīskuk
lapžīd
nōddām
dōntād

ngītriš
inpun
ārsōb

VII Pēc vārda *kuldi* parauga izlokiet vienskaitļa un daudzskaitļa nominatīvā un ģenitīvā vārdus:

vermlimi

ōbdi

brūni

ōgi

vīri

VIII Pārtulkojiet:

1. Tā ir krāsaina pilsēta.
2. Kāpa krastā ir zeltaina.
3. Ciema mežs ir zaļš.
4. Ūdens krāsa ir zila.
5. Sarkanbaltsarkanais ir Latvijas karogs.
6. Tā brūnā ir Mākslas akadēmija.
7. Man ir violeta, melna un pelēka krāsa.

IX Atrodiet piemērotos vārdus:

*kōnka, sōbrād, profesōr, Helsinkis, opātiji,
mōļtijizt, akadēmijs, pā, skūols, rovst 'cilvēki'*

1. Ta opūb vāldas _____	6. Mēg āb ūomō _____
2. Tāddōn um kovāl _____	7. Rāndas um vīri _____
3. Kilās attō kōzzizt _____	8. Ne attō jōvād _____
4. Ikš leļli um min _____	9. Minnōn um vīri _____
5. Kōrli lāb _____	10. Līvlizt attō _____

NEĻĻŌZ STUND

Jōņ: Kus mēg paldiž ūomō?

Kōrli: Mēg ūomō livōd kōrands!

Jōņ: Ma nāb kil. Kien kōrand se um?

Kōrli: Se um Poulin Kļaviņ kōrand "Ozolnieki". Tāsā um ikš kuodā, āita, sōna ja munt vanād jelūd. Kuodā tagān um piški tarā. Kuodā jedsō um kouv. Poulin kōrand um Vaid kilās.

Jōņ: Kus vel jelābōd livōd?

Kōrli: Livōd kilād Pūojkurāmōl attō ka Mustānum, Kūolka, Sānag, Pitrōg, Kuoštrōg, Irē, Sīkrōg, Ūžkilā, Īra, Pizā ja Lūž. Mustānum ja Kūolka attō Piškiz mier rāndas, munt attō Sūr mier rāndas.

Jōņ: Nā, agā tāsā jou um pigātagā nemē muzejs!

Kōrli: Nā, Poulin vōidab amād etnogrāfilizt ažād. Amā tādzi ažā, mis ta vōidab, um livōd kēļ.

Jōņ: Sāl jou tulbōd ūd kilālizt! Kis ne attō?

Kōrli: Ma mōtlōb, ku ne attō sūomlizt ja ēstlizt. Ne rōkandōbōd sūomō kiēdō ja ēsti kiēdō. Kas sa mūoštad, mis ne rōkandōbōd?

Jōņ: Āb. Ma āb mūošta midēgizt. Kas sa mūoštad?

Kōrli: Āb. Mēg mōlmōd āb mūoštam midēgōst.

Jōņ: Agā ne kilālizt āb mūoštāt, mis mēg rōkandōm.

Kōrli: Ma āb tēda. Vōib vōlda, ku ne mūoštābōd ka. Ne amād jou attō kēļnikād Ēstimōld ja Sūomōmōld.

Jōņ: Kas pāgiņ ēstliži Ēstimōl ja sūomliži Sūomōmōl rōkandōb livō kiēdō?

Kōrli: Ma tēdab, ku profesōrōd Vāari ja Viitso Ēstimōl ja profesōr Suhonen Sūomōmōl rōkandōbōd.

Jõņ: Kas ne profesōrōd kunāgid tulbōd ka Leņmōlō?

Kōrli: Kunāgid jou tulbōd.

Jõņ: Kis um se pitkā mīez sāl id sūomliz tagān?

Kōrli: Ma āb mūošta. Kas sa mōtlōd siedā sūomlitzō, kīen um vīri kibār?

Jõņ: Āb. Sien sūomlizōn um vālda kibār.

Kōrli: Ma āb tund tānda. Agā kas sa tīedad, ku vālda ja siņņi attō Sūomōmō plagā vermōd?

Jõņ: Ni ma tīedad.

SŌNĀD

āita,-,aitō,āitad	- klēts
ažā,-,ažžō,ažād	- lieta, priekšmets
ēsti kēļ,kīel,kieldō,kield	- igauņu valoda
Ēstimō,-,dō,-d	- Igaunija
ēstli,-z,-zt,-zt	- igaunis
etnogrāfili,-z,-zt,-zt	- etnogrāfisks
gilgō,gilgōb,gilgiz	- peldēties
Īra	- Lielirbe
Irē	- Mazirbe
jedsō	- priekšā
jel,-,jellō,jelūd	- ēka
jel/lō,-āb,-iz	- dzīvot
jou	- jau
kēļ/nikā,-nikā,-nikkō,-nikād	- valodnieks
kibār,-,-t,-d	- cepure
kīen (<i>Sg Gen</i>)	- kā
kilāli,-z,-zt,-zt	- ciemiņš
kōrand,-,-t,-ōd	- sēta
kouv,-,-ō,kōvōd	- aka
kunāgid	- kaut kad, kādreiz
kuodā,-,kuoddō,kuodād	- māja
Kūolka,-,Kuolkō	- Kolka
Kuoštrōg,-,-t	- Košrags
Kurāmō,-,-dō	- Kurzeme
Leņmō,-,-dō	- Latvija

Lūž,-,-ō
midēgōst
miez,mie,mieztō,mied
móistō,mūoštab,mūoštiz
mólmōd,-,mólmidi
Mustā/num,-num,-nummō
muzej,-,-ō,-ōd
neļļō/z,-nd,-ndtō,-ndōd
nemē
pāgiņ
paldiž
piģātagā
pišk/i,-iz,-izt,-izt
Piški meŗ
pitkā,-,pitkō,pitkād
Pitrōg,-,-t
Pizā,-,Pizzō
Pūojkurāmō,-,-dō
rōkānd/ō,-ōb,-iz
Sānag,-,-t
sien
Sikrōg,-,-t,
sōna,-,sounō,sōnad
sūomli,-z,-zt,-zt
sūomō kēļ
Sūomōmō,-,-dō
Sūr meŗ
tādzi,-z,-zt,-zt
tagān
tānda
tarā,-,tarrō,tarād
tieudō,tiedab,tiediz
tundō,tündōb,tündiz
ūž,ūd,ūdtō,ūd
Ūž/kilā,-kilā,-killō
Vaid,-,-ō
vanā,-,vannō,vanād
vel
vōidō,vōidab,vōidiz

- Lūžņa
- neko
- virietis,virs
- saprast, prast
- abi
- Melnsils
- muzejs
- ceturtais
- kā
- daudz
- pašlaik, tagad
- gandriž
- mazz
- Rīgas jūras līcis
- garš
- Pitrags
- Miķeļtornis
- Ziemeļkurzeme
- runāt
- Saunags
- tam
- Sikrags
- pirts
- soms
- somu valoda
- Somija
- Irbes šaurums
- svarīgs
- aiz
- viņu
- dārzs
- zināt
- pazīt
- jauns
- Jaunciems
- Vaide
- vecs
- vēl
- glabāt, sargāt

GRAMMATIK

I Darbības vārdu nolieguma formas īstenības izteiksmes vienkāršajā tagadnē veido ar nolieguma partikulām *āb*, *ād* un ar darbības vārda īstenības izteiksmes vienkāršās tagadnes celmu. Daudzskaitlī darbības vārda celmam tiek pievienotas arī personu galotnes.

nā/dō 'redzēt'

1. <i>ma āb nā</i>	1. <i>mēg āb nā-mō</i>
2. <i>sa ād nā</i>	2. <i>tēg āt nā-tō</i>
3. <i>ta āb nā</i>	3. <i>ne āb nā-tō</i>

mōļt/ō 'gleznot'

1. <i>ma āb mōļt</i>	1. <i>mēg āb mōļt-ōm</i>
2. <i>sa ād mōļt</i>	2. <i>tēg āt mōļt-ōt</i>
3. <i>ta āb mōļt</i>	3. <i>ne āb mōļt-ōt</i>

tieud/ō 'zināt'

1. <i>ma āb tieda</i>	1. <i>mēg āb tieda-m</i>
2. <i>sa ād tieda</i>	2. <i>tēg āt tieda-t</i>
3. <i>ta āb tieda</i>	3. <i>ne āb tieda-t</i>

tund/ō 'pazīt'

1. <i>ma āb tund</i>	1. <i>mēg āb tund-ōm</i>
2. <i>sa ād tund</i>	2. <i>tēg āt tund-ōt</i>
3. <i>ta āb tund</i>	3. <i>ne āb tund-ōt</i>

tieud/ō 'zināt'

1. <i>ma āb tieda</i>	1. <i>mēg āb tieda-m</i>
2. <i>sa ād tieda</i>	2. <i>tēg āt tieda-t</i>
3. <i>ta āb tieda</i>	3. <i>ne āb tieda-t</i>

II Adesīvs, allatīvs un ablatīvs ir ārējie vietas locījumi. Lībiešu valodā adesīva, allatīva un ablatīva formas veido galvenokārt vietvārdiem.

Allatīvs (<i>kus?</i> 'kurp?')	-lō
Adesīvs (<i>kus?</i> 'kur?')	-l(ō)
Ablatīvs (<i>kust?</i> 'no kurienes?')	-ld

Direktōr lāb Kurāmōlō.
Profesōr um Sūomōmōl.
Opātīji tulāb Ēstimōld.

'Direktors dodas uz Kurzemi.'
'Profesors ir Somijā.'
'Skolotājs ierodas no Igaunijas.'

III Postpozīcijas *jedsō* 'priekšā' un *tagān* 'aiz' libiešu valodā prasa ģenitīva locījumu:

<i>kuodā jedsō</i>	'mājas priekšā'
<i>mier tagān</i>	'aiz jūras'

IV i-sufiksa vārdu locīšana vienskaitlī un daudzskaitlī:

Sg

Nom	kas?	<i>līvli</i>
Gen	kā?	<i>līvliz</i>
Part	ko?	<i>līvliz+tō</i>
Dat	kam?	<i>līvliz+ōn</i>
Instr	ar ko?	<i>līvliz+ōks</i>
Ill	kur?	<i>līvliz+ō</i>
Ines	kur?	<i>līvliz+ōs</i>
El	no kurienes?	<i>līvliz+ōst</i>

Pl

Nom	kas?	<i>līvliz+t</i>
Gen	kā?	<i>līvliz+t</i>
Part	ko?	<i>līvliž+i</i>
Dat	kam?	<i>līvliz+tōn</i>
Instr	ar ko?	<i>līvliz+tōks</i>
Ill	kur?	<i>līvliž+iz</i>
Ines	kur?	<i>līvliž+is</i>
El	no kurienes?	<i>līvliž+ist</i>

V Apstākļa vārds *pāgiņ* 'daudz' libiešu valodā prasa daudzskaitļa partitīva locījumu:

<i>pāgiņ ēstliži</i>	'daudz igaunu'
<i>pāgiņ līvliži</i>	'daudz libiešu'

ILZĀNDŌKST

I Izlokiet īstenības izteiksmes vienkāršajā tagadnē (apgalvojumā un noliegumā) darbības vārdus:

kit/ō, lā/dō, miēd/ō, mōist/ō, mōtl/ō, mādl/ō, tūl/da,
rōkānd/ō, vōdl/ō, vōid/ō.

II Izveidojiet pareizās locījumu formas:

Leļmō, Sūomōmō, Ēstimō, Kurāmō

1. Ma lāb _____
2. Ta um _____
3. Munt tulbōd _____

III Pārtulkojiet:

1. Vai tu neredzi?	13. Jauni un veci ciemiņi.
2. Mēs esam libiešu sētā.	14. Vai tu proti somu un igauņu valodu?
3. Kam pieder šī sētā?	15. Es neko neprotu.
4. Tā ir Paulīnes māja.	16. Mēs abi gleznojam.
5. Te ir viena pirts.	17. Tie profesori ir valodnieki.
6. Citi ciemi ir Irbes šauruma krastā.	18. Kādreiz jau es atbraukšu uz Somiju.
7. Klēts priekšā ir aka.	19. Tam igauņim ir pelēka cepure.
8. Aiz mājas ir dārzs.	20. Baltā krāsa un zilā krāsa ir Somijas karoga krāsas.
9. Te ir gandrīz kā mežā.	21. Vai tu domā to libieti?
10. Mēs esam etnogrāfiskajā muzejā.	22. Etnogrāfiskās lietas ir muzejā.
11. Ciemiņiem patik libiešu valoda.	23. Paulīnes sētā ir gandrīz kā muzejs.
12. Tur nāk jauni ciemiņi.	

IV Ievietojiet prasīto locījuma formu:

1. (Sūomli, Pl Dat) _____ vālda ja siņņi attō plagā vermōd.
2. Sie (livli, Sg Gen) _____ tagān um ēstli.
3. (Līvli, Pl Gen) _____ plagā um oļaz-vālda-siņņi.
4. Kas sa nād siedā (leļli, Sg Part) _____ ?
5. Ikš (sūomli, Sg Nom) _____ tulāb Leļmōlō.

6. (Kilāli, Sg Dat) _____ um brūni kibār.
 7. Kas sa nād (ēstli, Pl Part) _____ ?
 8. Amād (kilāli, Pl Nom) _____ mūoštabōd sūomō kieldō.

V Uzrakstiet īsu lībiešu sētas aprakstu.

VI Pārtulkojiet:

1. Es esmu no Latvijas.
2. Viņš ierodas Somijā no Igaunijas.
3. Mēs peldamies Rīgas jūras līcī.
4. Pašlaik jūs nemācāties.
5. Somu valoda ir grūta valoda.
6. Aiz akas ir mūsu māja.
7. Ši zaļā ir gandrīz kā lībiešu karoga krāsa.
8. Pirts nav klēts priekšā.
9. Muzejā ir daudz ciemiņu no Somijas, Latvijas un Igaunijas.

VII Atrodiet vietvārdu pareizās atbildmes lībiešu valodā:

Jaunciems	Sīkrōg
Kolka	Īra
Košrags	Sānag
Lielirbe	Vaid
Lūžņa	Pizā
Mazirbe	Kuoštrōg
Melnšils	Pitrōg
Miķeltornis	Ūžkilā
Pitrags	Kūolka
Saunags	Mustānum
Sīkrags	Irē
Vaide	Lūž

VIII Izveidojiet vārdus:

piġā	kēļ	līzt	ta
āi	sō	nikād	gid
kilā	na	na	tagā

VĪDŌZ STUND,

Kōrli: Mis sa tied?

Jōņ: Ma āb tie midēgōst. Ma set opūb livō kiēldō. Livō kēļ um nei lālam kēļ.

Kōrli: Kas ma vōib kizzō, mikšpierāst sa siz opūd livō kiēldō?

Jōņ: Se um jōvist, ku sa kizūd. Amād kizzōbōd minnōn iļ sie. Set jemā āb kiz ja munt livlizt āb kizzōt. Ma opūb sēpierāst, ku min vanāāma ja vanāizā vōļtō livlizt ja ma tōb eņš vanāvanbist kiēldō

mōistō.

Kōrli: Min vanāāma vōļ ēstli ja vanāizā vōļ livli, agā nānt tidār – min jemā – um leļli.

Jōņ: Se um paradoks.

Kōrli: Nā, bet nei se um. Nōvkub aigizōs paššōs iz vōi kēratō “livli”.

Jōņ: Kas sin vanbist mūoštabōd livō kiēldō?

Kōrli: Ne āb mūoštat. Paldiž se um nei pigātagā jegās livōd

aims: vanāvanbist mūoštabōd, nānt lāpš – tidār agā pūoga – āb mūošta, agā lapslapst mūoštabōd. Agā min vanbist oppōbōd. Amā mād aim opūb. Min jemā sōzār lapst āb oppōt. Ne oppōbōd engliš kiēldō. Ne kitōbōd, ku se um kievām kēļ.

Jōņ: Min izā veļi lapst ka āb rōkandōt livō kiēldō, ne rōkandōbōd

set leļ ķiēdō ja saksā ķiēdō. Ne mādlōbōd jōvist ka sīnda.

Kōrli: Se um knaš, ku ne mādlōbōd mīnda. Ma ka mādlōb nēdi. Mēg vōlmō īdskubs īds līvōd ansambōl "Līvlist" kontserts.

Jōņ: Mis sin sōzār paldiž tīb?

Kōrli: Min sōzār? Ta lugūb. Māddōn um kuonnō Pētōr Damberg "Jemākiel lugdōbrōntōz". Mēg luggōm siedā. Se āb ūo kievām.

Agā mād vanbist istābōd kamīn jūs. Mīn piņ magūb lōdan allō. Mīn vanāvanbist āb maggōt. Set nānt kašid maggōbōd oļ pāl.

Jōņ: Mikšpierāst sa nižōd minnōn iļ sie amā?

Kōrli: Nu, ku sa kizūd iļ min aim, siz ma nižōb iļ amā aim.

Jōņ: Ak nei. Siz ma vōib nižō iļ eņš aim. Mīn jemā paldiž lōlab ansambōls. Mīn izā strōdōb Saksāmōl. Mīn kalād vōigōbōd akvārijs. Mīn piški veļ pilōb pā pāl. Mīn sōzār um eņš sōbrā jūs. Tām sōbrān um sindipāva, sāl um sūr bal. Munt sōbrād attō ka sāl, ne amād dāņtsōbōd. Sies balsō um jōvā muzik ja magdi siemnāiga.

Kōrli: Vōi sinnōn um nālga?

Jōņ: Nālga? Hm... Ma vaņtlōb, mis māddōn um jeikāps...

aim,-,-,ō,āimōd	- ģimene
akvārij,-,-,ō,-,ōd	- akvārijs
allō	- zem
ansambōl,-,-,t,-,d	- ansamblis
bal,-,-,lō,-,lōd	- balle
dāptšō, dāptšōb,dāptšiz	- dejot
engliš kēl,-,kiel,-,kiēldō,-,kiēld	- angļu valoda
eņtš	- savs
gilgō,gilgōb,gilgiz	- peldēties
ibbi,ibīz,ibizt,ibbizt	- zirgs
iļ	- par
istō, istāb, istiz	- sēdēt
izā,-,izzō,izād	- tēvs
jegā,-,jeggō,jegād	- katrs
jei/kāp,-,kāp,-,kāppō,-,kāpid	- ledusskapis
jemā,-,jemmō,jemād	- māte
jemā/kēl,-,kiel,-,kiēldō,-,kiēld	- dzimtā valoda
jūs	- pie
kalā,-,kallō,kalād	- zivs
kamin,-,-,ō,-,ōd	- kamins
kaš,-,kaššō,kašid	- kaķis
kērat/ō,-,ōb,-,iz	- rakstīt
kež,kād,kātā,kādūd	- roka
kievām,-,-,t,-,ōd	- viegls
knaš,-,-,šō,-,šōd	- skaists, jauks
kontsert,-,-,ō,-,ōd	- koncerts
kui	- kā, ja
kuonnō	- mājās
lālam	- grūts
laps/lāpš,-,laps,-,lapstā,-,lapst	- mazbērns
lāpš,laps,lapstā,lapst	- bērns
lōda,-,loudō,lōdad	- galds
loulō,lōlab,lōliz	- dziedāt
lugdōbrōntō/z,-,-,zt,-,d	- lasāmgrāmata
luggō,lugūb,lugiz	- lasīt
magđi,-,z,-,zt,-,zt	- garšīgs
maggō,magūb,magiz	- gulēt
mikšpierāst	- kāpēc
mīnda	- mani
muzik,-,-,ō,-,ōd	- mūzika
nāлга,-,nālgō,nālgad	- bads

nēđi	- viņus
nīž/ō,-ōb,-iz	- stāstit
nōvkub-aig/i,-iz,-izt,-izt	- padomju laika
ōj,-,-ō,-d	- krāsns
okš,-,-ō,-īd	- lācis
pā,-,-dō,-d	- galva
pāl	- uz, virsū
paldiž	- patlaban
paradoks,-,-ō,-ōd	- paradokss
paš,-,-šō,pašid	- pase
pigātagā	- gandriz
pil/ō,-ōb,-iz	- stāvēt
piņ,-,-piņņō,piņid	- suns
pišk/i,-iz,-izt,-izt	- mazs
pūoga,-,-pōigō,pūogad	- dēls
saksā kēļ,-kiel,-kielđō,-kielđ	- vācu valoda
Saksā/mō,-mō,-dō,	- Vācija
set	- tikai
siedā	- to
siemn/āiga,-āiga,-aigō,-āigad	- ēdiens
siepierāst	- tāpēc
sinda	- tevi
sindi/pāva,-pāva,-pāuvō,-pāvad	- dzimšanas diena
sōzār,-,-t,-d	- māsa
strōd/ō,-ōb,-iz	- strādāt
sūr,sūr,-t,-d	- liels
testament,-,-ō,-ōd	- derība
tidār,-,-t,-d	- meita
tiedō,tieb,tei	- darīt
vanā/āma,-āma,āmmō,-āmad	- vecāmāte
vanā/izā,-izā,-izzō,-izā	- vectēvs
vanāvanbi/st,-st,-ži	- vecvecāki
vanbi/st,-st,-ži	- vecāki
vantl/ō,-ōb,-iz	- skatities
veļ,-,-veļļō,veļid	- brālis
vidō/z,-nd,-ndtō,-ndōd	- piektais
vōigō,vōigōb,vōigiz	- peldēt
vōļ	- biju, bija
vōļmō	- bijām
vōļtō	- bijāt
vōļ vajāg	- vajadzēja

GRAMMATIK

I Darbības vārda *vōlda* locīšana īstenības izteiksmes vienkāršajā pagātnē:

1. <i>ma vōļ</i>	1. <i>mēg vōļ-mō</i>
2. <i>sa vōļ-d</i>	2. <i>tēg vōļ-tō</i>
3. <i>ta vōļ</i>	3. <i>ne vōļ-tō</i>

II Personu vietniekvārdu partitīva formas:

1. <i>mīnda</i>	1. <i>mēđi</i>
2. <i>sīnda</i>	2. <i>tēđi</i>
3. <i>tānda</i>	3. <i>nēđi</i>

III Darbības vārdu *kizzō* 'jautāt', *luggō* 'lasīt', *oppō* 'mācīties' saknē ir līdzskaņu mija:

1. <i>ma kiz-ūb</i>	1. <i>mēg kizz-ōm</i>
2. <i>sa kiz-ūd</i>	2. <i>tēg kizz-ōt</i>
3. <i>ta kiz-ūb</i>	3. <i>ne kizz-ōbōd</i>

Atšķirības vārda saknē vienskaitlī un daudzskaitlī saglabājas arī noliegumā:

1. <i>ma āb kiz</i>	1. <i>mēg āb kizz-ōm</i>
2. <i>sa ād kiz</i>	2. <i>tēg āt kizz-ōt</i>
3. <i>ta āb kiz</i>	3. <i>ne āb kizz-ōt</i>

IV Patskaņu mijai lībiešu valodā ir raksturīgi vairāki varianti.

1. Īss patskanis		cits īss patskanis
Sg Nom <i>lāpš</i>	–	Sg Gen <i>laps</i>
	–	Pl Nom <i>lapst</i>
2. Īss patskanis		garš patskanis
Sg Nom <i>ikš</i>	–	Sg Gen <i>id</i>
3. Īss patskanis		divskanis
Sg Nom <i>mer</i>	–	Sg Gen <i>mier</i>
Sg Nom <i>se</i>	–	Sg Gen <i>sie</i>
4. Garš patskanis		divskanis
Sg Nom <i>kēļ</i>	–	Sg Gen <i>kiel</i>
Sg Nom <i>mēļ</i>	–	Sg Gen <i>mīel</i>

V Lībiešu valodā ir arī divskaņu mija:

1. Divskanis ar
garu pirmo patskani
Sg Gen *sīe*

Divskanis ar īsu
pirmo patskani
Sg Part *siedā*

2. Divskanis
Sg Nom *pūoga*

Divskanis,
kuru veido citi patskaņi
Sg Part *pōigō*

3. Divskanis
Pr *tiedab*

Trijskanis
Inf *tieudō*

VI Norādāmā vietniekvārda *se* ‘tas, tā’ locījumu paradigma:

	Sg	Pl
Nom	<i>se</i>	<i>ne</i>
Gen	<i>sīe</i>	
Part	<i>siedā</i>	
Dat	<i>sīen</i>	
Ill	<i>sīezō</i>	
Ines	<i>sīesō</i>	
El	<i>sīestō</i>	
Instr	<i>sīeks</i>	

VII Postpozīcijas *allō* ‘zem’, *jūs* ‘pie’ un *pāl* ‘uz’ lībiešu valodā prasa ģenitīva locījumu:

tam allō ‘zem ozola’ (Sg Nom *tām*)
umblijiz jūs ‘pie šuvējas’ (Sg Nom *umbliji*)
vied pāl ‘uz ūdens’ (Sg Nom *vež*)

VIII Prepozīcija *iļ* ‘par’ lībiešu valodā vairumā gadījumu prasa ģenitīva locījumu:

Ta um luštig iļ sie.
‘Viņš priecājas par to.’

ILZĀNDŌKST

I Ievietojiet vajadzīgo darbības vārda *vōlda* personu formas tagadnē un pagātnē:

1. Mēg _____ koncerts.
2. Ma _____ direktōr jūs.
3. Sa _____ Saksāmōl.
4. Tēg _____ balsō.
5. Ne _____ ansambōls.
6. Ta _____ jekāp jūs.

II Izlokiet darbības vārdus *luggō, maggō, oppō* īstenības izteiksmes vienkāršās tagadnes apgalvojuma un nolieguma formā.

III Ievietojiet personu vietniekvārdu partitīva formā:

1. Veļ nāb _____ (ma).
2. Vanāvanbist mādlōbōd _____ (tēg).
3. Mōļtiji mōļtōb _____ (mēg).
4. Kīlālīzīt mūoštābōd _____ (sa).
5. Sōzār āb tund _____ (ta).
6. Amād līvlīzīt vōdlōbōd _____ (ne).

IV Ievietojiet nepieciešamo prepozīciju vai postpozīciju.

1. Jemā nižōb _____ amā aim.	allō
2. Vanāvanbist istābōd tam _____ .	jūs
3. Kaš magūb ōj _____ .	pāl
4. Mēg mōlmōd vōļmō sōbrā _____ .	īļ
5. Kuodā _____ um piški sōna.	tagān
6. Min piški sōzār pīlōb pā _____ .	jedsō
7. Īd ēstlīz _____ pīlōb ikš sūomli.	

V Pārtulkojiet:

1. Tēva zivis peld akvārijā.
2. Mana vecmāmiņa stāv uz galvas.
3. Mūsu vectētiņš guļ uz krāsns un dzied.
4. Mazā māsa ir lielā ballē.
5. Mājās ir laba mamma un garšīgs ēdiens.
6. Arī citi draugi ir jūrmalā.
7. Brālis ir universitātē un deļtur.
8. Vecāki patlaban sēļ pie kamina un guļ.
9. Viņas kaķis guļ uz galda.
10. Kaķi stāv pie akvārija un gaida.
11. Kāpēc viņš mums stāsta to visu?
12. Visi ļautā man to.
13. Es mācos tāpēc, ka angļu valoda ir viegla valoda.
14. Mazbērns ļabi atceras tevi.
15. Mēs abi bijām kopā vienā koncertā.
16. Mans brālis ir pie sava drauga un strādā.
17. Vai tu esi izsalcis?
18. Viņi nerunā lībiski, viņi runā tikai vāciski.
19. Viņi saka, ka tā ir grūta valoda.
20. Vai bērni peldas?
21. Viņas vecvectēvam ir dzimšanas diena.
22. Ledusskapī ir zivis.

VI Izveidojiet vārdus:

jei	pierāst
mīn	lōbōd
mād	kāp
mikš	bist
van	da

kie	kubs
dāņ	gōbōd
sindi	vām
vōi	tšōbōd
īds	pāva

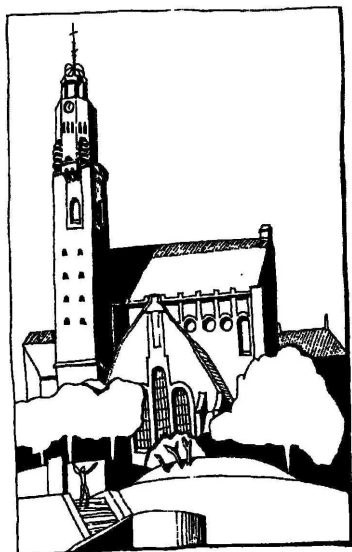
VII Atrodiet vārdu virknēs neiederigos vārdus:

1. Jemā, izā, sōzār, veļ, aim.
2. Saksāmō, Kurāmō, Leņmō, Sūomōmō, Krievōmō.
3. Siepierāst, mis, mikšpierāst, kis, kas.
4. Vālda, oļaz, lilla, vermlimi, vīri.
5. Kaš, kalā, ibbi, piņ, rištīng.
6. Opātiji, mōļtiji, lōda, skūolnikā, student.
7. Sinda, minnōn, mēdi, tānda, nēdi.

VIII Izveidojiet nepieciešamās formas:

1. _____ (meŗ) rāndas um kōnka ja mōtsā.
2. Tāddōn um kuolm _____ (pūoga).
3. _____ (mīez) nim um Jōņ.
4. Saksā _____ (kēļ) opātiji ni um Saksāmōl.
5. _____ (lāpš) jemā um mōļtiji.
6. Minnōn um _____ (ikš) rištīng kaš.
7. Kas Agnēz um sinnōn _____ (mēļ)?

KŪDŌZ STUND

Irma: Mis foto se um?

Agnēz: Se um min sōbrā Oskar eņtš aimōks Rūotšmōl kēņig nin jedsō.

Irma: Kunā ne vōļtō Rūotšmōl?

Agnēz: Sie kievād. Majj kūsō. Ne vōļtō id nādīļ sāl. Ne lekštō ežžōmpāvan bussōks Tallinnō, sālđ kuoigkōks jeddōpēđōn ja vōļtō tāgiž pivāpāva ōdōn. Ma broutsiz nāntkōks Tallinn sōņō.

Irma: Ne amād attō nei luštigōd sie bilda pāl.

Agnēz: Nā. Nāntōn vōļ jōvā mēļ, ku ne vōļtō Rūotšmōl.

Irma: Mis um tāsā sie bilda pāl?

Agnēz: Se um Engelbrekt pivākuodā. Se um vāggi knaš pivākuodā kuordō māg pāl. Sāl ležgōļ um Leņmō kaimkuodā. Ja sie foto pāl um Stokholm iļizskūol. Sies iļizskūols um ka Baltij Studijōd Sidām, kus opātōb kil leņ kiēldō, kil leiš kiēldō.

Irma: Kas sāl opātōb ka livō kiēldō?

Agnēz: Äb. Ma mōtlōb, ku äb opāt.

Irma: Kas tāsā um Oskar eņtš jemāks etnogrāfilizōs muzejs?

Agnēz: Nā, se um Skansen. Sāl ležgōļ um Pūoj muzej ja Vasa muzej, kus vōib nādō kēņig Vasa aigiz kuoigō.

Irma: Tāsā amā aim um idskubsō id foto pāl.

Agnēz: Nei se um. Min sōbrān um kakkš sōzärtō. Vaņimi sōzār Kristin opūb Meditsin Akadēmijs aņštōks. Ta um vāggō pitkā ja pienti. Ta māngab ka krežiļbumbō. Tāmmōn attō pitkāđ, vāldad ibūkst ja siņņizt silmad. Mēg ūomō tāmkōks jōvād sōbrād.

Irma: Mis siz tāmmōn um pāl?

Agnēz: Se um kamzuol Stokholm ilizskūol emblēmōks. Agā ta āb op sies ilizskūols. Ta um nūoꝝ neitst, siepierāst tām mōn attō jālgas džinsōd ja sportkāngad. Tāsā um ka tuoi sōzār Marta. Tām mōn miēldōbōd pitkād gūngasēr kōd ja T-sēr kōd. Ta iž kudāb ja umblōb eņtšōn. Sōvvō tām mōn attō zandalōd jālgas.

Irma: Ta um liti ja jamdō!

Agnēz: Nā, ta jennō istāb ja lugūb, ja sieb tšipsīdi. Marta āb tie sportō, set mingizkōrd vōigōb. Tām mōn attō mustlikizt ibūkst nemē tām jemān. Kristinōn ja Oskarōn attō sellizt ibūkst nemē nānt izān.

Irma: Sie tallō ma vōļ Martaks idskubsō teātōrs.

Agnēz: Siz jou sa tūndōd tānda!

Irma: Vāggi veitō. Ma nižōb siepierāst, ku tām mōn vōļ ōgi kōskō pāl ja punni kibār pāsō, ja ta neiz ulzō nemē piški, ārmaz ja immōrgoutlimi vōlki.

Agnēz: Mikšpierāst nemē vōļ?

Irma: Ta jou um vāggi jeldzi.

Ta setku rōkāndiz ja rōkāndiz minkōks.

Agnēz: Kas ta mūoštiz vōllō ka?

Irma: Nā, nā, ta vōliz mādōn ulzō kakš kōpsō. Ne kōpsūd dāntšiztō mād kōks polnēzō.

SŌNĀD

aig/i,-iz,-izt,-izt	- laicīgs, laika
ārmaz,armō,ārmazt,armōd	- mīļš
aŗšt,-,ō,-ōd	- ārsts
Baltij,-,ō	- Baltija
bīlda,-,bildō,bīldad	- attēls
brouť/ō,-ōb,-iz	- braukt
bus,-,-sō,-sōd	- autobuss
džinsōd,-,džinsidi	- džinsi
emblēm,-,-ō,-ōd	- emblēma
ežžōm/pāva,-pāva,-pāuvō,-pāvad	- pirmdiena
foto,-,-st,-d	- fotogrāfija
gūngaserk,-,-ō,-ōd	- sieviešu svārki
ibūks,-,-t,-t	- mats
īdskubsō	- kopā
immōrgoutļimi,-z,-zt,-zt	- apaļš
jālga,-,jalgō,jālgad	- kāja
jamdō,-,-,d	- resns
jeddōpēdōn	- tālāk
jedsō	- priekšā
jeldzi,-z,-zt,-zt	- dzīvs
jennō	- daudz
kaim/kuodā,	
-kuodā,-kuoddō,-kuodād	- vēstniecība
kamzuol,-,-t,-d	- džemperis
kēņig,-,-ō,-ōd	- karalis
kibār,-,-t,-d	- cepure
kievād,-,-tō,-ōd	- pavasaris
kōps,-,-ō,-ūd	- zaķis
kōškō,-,-,d	- kažoks
krežīlbumb,-,-ō,-ōd	- basketbols
kuddō,kudāb,kudiz	- adit; aust; pīt
kūdō/z,-nd,-ndtō,-ndōd	- sestais
kunā	- kad
kuoig,-,-ō,-īd	- kuģis
kuordō	- augsts
leiš kēļ,-kiel,-kielō,-kielđ	- lietuviešu valoda
lekštō	- gāja
ležgōļ	- tuvū, tuvumā, netālu
liti,-z,-zt,-zt	- īss
mādkōks	- ar mums
māg,-,māggō,māgūd	- kalns
maij kū,-,kūdō,-kūd	- maija mēnesis
māngō,māngab,māngiz	- spēlēt(ies)
meditsin,-,-ō,-ōd	- medicīna
mingizkōrd	- kādreiz
minkōks	- ar mani

mustļiki,-z,-zt,-zt	- patumšs
nādīl,-,-t,-d	- nedēļa
nādō ulzō,nāb,neiz	- izskatīties
nāntkōks	- ar viņiem
neits/t,-ō,-tō,-ōd	- meitene
neiz	- redzēju, redzēja
nin,-,-ō,-ōd	- pils
pāl	- virsū
pīenti,-z,-zt,-zt	- tievs
pivā/kuodā,	
-kuodā,-kuoddō,-kuodād	- baznīca
pivā/pāva,-pāva,-pāuvō,-pāvad	- svētdiena
polnēz,-,-ō,-ōd	- polonēze
Rūotšmō,-,-dō	- Zviedrija
sāld	- no turienes
setku	- tikai, vienīgi
sidām,-,-t,-ōd	- sirds; centrs
sīedō,sīeb,sei	- ēst
siepierāst	- tāpēc
silma,-,-silmō,silmad	- acs
sōņō	- līdz
sōv,-,-sōvvō,sōvūd	- vasara
sōvvō	- vasarā
sport,-,-ō,-ōd	- sports
sport/kānga,-kānga,-kāngō,-kāngad	- sporta kurpe
studij,-,-ō,-ōd	- studija(s)
tāgiž	- atpakaļ
Tallinn,-,-ō,-ōd	- Tallina
tallō	- ziemā
tāmkōks	- ar viņu
teātōr,-,-t,-d	- teātris
T-serk,-,-ō,-sērkd	- T-krekls
tšipsōd,-,-idi	- čipsi
tundō,tündōb,tündiz	- just, pazīt
ōdōg,-,-t,-ōd	- vakars
ōdōn	- vakarā
umb/ō,-ōb,-iz	- šūt
vaņīmi,-z,-zt,-zt	- vecākais
veitō	- maz
vōl,-,-vōllō,vōlūd	- ragana
vōlki,-z,-zt,-zt	- raganīņa
vōllō,vōlūb,vōlīz	- burt
vōllō ulzō,vōlūb,vōlīz	- uzburt
zandal,-,-ō,-ōd	- sandale

GRAMMATIK

I DATĪVS

Vienskaitļa datīva galotnes libiešu valodā pievieno vienskaitļa ģenitīva celmam. Datīva locījumā ir šādas galotnes: *-õn, -n*.

- Galotni *-õn* pievieno, ja ģenitīva celms beidzas ar līdzskani.
- Galotni *-n* pievieno, ja ģenitīva celms beidzas ar patskani.

Sg Nom	Sg Gen	Sg Dat
<i>siņņi</i> 'zils'	<i>siņņz</i>	<i>siņņz/õn</i>
<i>lāpš</i> 'bērns'	<i>laps</i>	<i>laps/õn</i>
<i>jemā</i> 'māte'	<i>jemā</i>	<i>jemā/n</i>
<i>pā</i> 'galva'	<i>pā</i>	<i>pā/n</i>

Dažos locījumos vienskaitļa datīvā ir līdzskaņu mija:

Sg Nom	Sg Gen	Sg Dat
<i>jel</i> 'ēka'	<i>jel</i>	<i>jellõn</i>
<i>kāp</i> 'skapis'	<i>kāp</i>	<i>kāppõn</i>
<i>nim</i> 'vārds'	<i>nim</i>	<i>nimmõn</i>
<i>sõv</i> 'vasara'	<i>sõv</i>	<i>sõvvõn</i>
<i>võl</i> 'ragana'	<i>võl</i>	<i>võllõn</i>
<i>veļ</i> 'brālis'	<i>veļ</i>	<i>veļļõn</i>
<i>vež</i> 'ūdens'	<i>vied</i>	<i>vieddõn</i>
<i>meļ</i> 'jūra'	<i>mier</i>	<i>mierrõn</i>
<i>õlaz</i> 'zaļš'	<i>allõ</i>	<i>allõn</i>

II INSTRUMENTĀLIS

Vienskaitļa instrumentāļa galotnes lībiešu valodā pievieno vienskaitļa ģenitīva celmam.

Instrumentāļa locījumā ir šādas galotnes: *-kōks*, *-ōks*, *-ks*

Sg Nom	Sg Gen	Sg Instr
<i>pā</i> 'galva'	<i>pā</i>	<i>pā/kōks</i>
<i>ikš</i> 'viens'	<i>īd</i>	<i>īd/kōks</i>
<i>minā</i> 'es'	<i>min</i>	<i>min/kōks</i>
<i>punni</i> 'sarkans'	<i>puniz</i>	<i>puniz/ōks</i>
<i>aim</i> 'ģimene'	<i>aim</i>	<i>aim/ōks</i>
<i>kibār</i> 'cepure'	<i>kibār</i>	<i>kibār/ōks</i>
<i>kēņig</i> 'karalis'	<i>kēņig</i>	<i>kēņig/ōks</i>
<i>krežiļ</i> 'grozs'	<i>krežiļ</i>	<i>krežiļ/ōks</i>
<i>jālga</i> 'kāja'	<i>jālga</i>	<i>jālga/ks</i>
<i>jemā</i> 'māte'	<i>jemā</i>	<i>jemā/ks</i>

a) Galotni *-kōks* pievieno:

- vārdiem, kam vienskaitļa ģenitīva celms ir vienzilbīgs (nedaudziem vārdiem ar vienzilbīgu ģenitīva celmu pievieno galotni *-ōks*),
- personu vietniekvārdiem.

b) Galotni *-ōks* pievieno vārdiem, kam vienskaitļa ģenitīva celmā ir divas vai vairākas zilbes un kas beidzas ar līdzskani.

c) Galotni *-ks* pievieno vārdiem, kam vienskaitļa ģenitīva celmā ir divas vai vairākas zilbes un kas beidzas ar patskani.

III Personu vietniekvārdi instrumentāli:

1. *min/kōks*

2. *sin/kōks*

3. *tām/kōks*

1. *mād/kōks*

2. *tād/kōks*

3. *nānt/kōks*

IV VIENKĀRŠĀ PAGĀTNE

Darbības vārdu formas īstenības izteiksmes vienkāršajā pagātnē veido no darbības vārdu vienkāršās tagadnes pirmās personas celma, pievienojot pagātnes piedēkli *-iz-*, *-iz-* un personu galotnes.

A

Vienkāršās pagātnes piedēkli ir garais patskanis *-ī-*:

vōllō 'burt'

1. <i>vōl-īz</i>	1. <i>vōl-īz-mō</i>
2. <i>vōl-īz-t</i>	2. <i>vōl-īz-tō</i>
3. <i>vōl-īz</i>	3. <i>vōl-īz-tō</i>

vieddō 'vest'

1. <i>vied-īz</i>	1. <i>vied-īz-mō</i>
2. <i>vied-īz-t</i>	2. <i>vied-īz-tō</i>
3. <i>vied-īz</i>	3. <i>vied-īz-tō</i>

Vairumā gadījumu patskanis *-ī-* vienkāršās pagātnes piedēkli ir tad, ja darbības vārda celmā vienkāršajā pagātnē ir:

- īss patskanis,
- divskanis, kura abi komponenti ir īsi.

B

Vienkāršās pagātnes piedēkli ir isais patskanis *-i-*:

tundō 'just; pazīt'

1. <i>tūd-i</i>	1. <i>tūd-i-mō</i>
2. <i>tūd-i-t</i>	2. <i>tūd-i-tō</i>
3. <i>tūd-i</i>	3. <i>tūd-i-tō</i>

vōidō 'sargāt; glabāt'

1. <i>vōid-i</i>	1. <i>vōid-i-mō</i>
2. <i>vōid-i-t</i>	2. <i>vōid-i-tō</i>
3. <i>vōid-i</i>	3. <i>vōid-i-tō</i>

Vairumā gadījumu patskanis *-i-* vienkāršās pagātnes piedēklī ir tad, ja darbības vārda celmā vienkāršajā pagātnē ir:

- garš patskanis,
- divskanis ar garu pirmo komponentu,
- ja vārda celmā ir vairāk nekā divas zilbes.

C

Ja darbības vārda celms nenoteiksmē ir vienzilbīgs un beidzas ar garu patskani vai divskani, vienkāršās pagātnes celmā notiek izmaiņas un pagātnes formu veido bez pagātnes piedēkļa, piemēram:

lā/dō 'iet'

1. <i>lekš</i>	1. <i>lekš-mō</i>
2. <i>lekš-t</i>	2. <i>lekš-tō</i>
3. <i>lekš</i>	3. <i>lekš-tō</i>

nā/dō 'redzēt'

1. <i>neiz</i>	1. <i>neiz-mō</i>
2. <i>neiz-t</i>	2. <i>neiz-tō</i>
3. <i>neiz</i>	3. <i>neiz-tō</i>

tīe/dō 'darīt, taisīt'

1. <i>tei</i>	1. <i>tei-mō</i>
2. <i>tei-t</i>	2. <i>tei-tō</i>
3. <i>tei</i>	3. <i>tei-tō</i>

vōi/dō 'varēt, spēt'

1. <i>vōiž</i>	1. <i>vōiž-mō</i>
2. <i>vōiž-t</i>	2. <i>vōiž-tō</i>
3. <i>vōiž</i>	3. <i>vōiž-tō</i>

D

Darbības vārdiem *tūl/da* un *pān/da* īstenības izteiksmes vienkāršajā pagātnē tiek mikstināts līdzskanis, kas atrodas nenoteiksmes galotnes *-da* priekšā:

tul/da 'nākt'

1. *tuļ*
2. *tuļ-t*
3. *tuļ*

1. *tuļ-mō*
2. *tuļ-tō*
3. *tuļ-tō*

pān/da 'likt'

1. *paņ*
2. *paņ-t*
3. *paņ*

1. *paņ-mō*
2. *paņ-tō*
3. *paņ-tō*

ILZĀNDŌKST

I Izveidojiet personu vietniekvārdu instrumentāļa formas.

1. Kaš amā pāva māngiz _____. (ma)
2. Kēņig dāņtšōb setku _____. (sa)
3. Vanāāma rōkāndiz _____ pivāpāva ōdōn. (mēg)
4. Mēg _____ broutšizmō Sūomōmōlō. (tāmā)
5. Lāpš istiz _____ id lōda jūs. (ne)
6. Ne attō _____ jōvād sōbrād. (tēg)

II Izlokiet darbības vārdus īstenības izteiksmes vienkāršajā pagātnē:

A

istō
jellō
kizzō
kuddō
luggō
maggō
oppō
völlō

B

broutšō	nīžō
dāņtšō	pilō
kēratō	rōkāndō
kītō	strōdō
loulō	tieudō
mādlō	tundō
miēldō	umblō
mōistō	vaņtlō
mōļtō	vōdlō

III Pārtulkojiet:

1. Bet šeit visas raganīņas ir kopā vienā fotogrāfijā.
2. Šī ir mana draudzene Kristīne ar savu ģimeni.
3. Tā ir ļoti liela baznīca augsta kalna galā.
4. Tēvam ir kājās džinsi un sporta kurpes.
5. Studente šuj un ada pati.
6. No turienes jūs brauksiet tālāk ar kuģi.
7. Maija mēnesī visa mūsu ģimene bija Helsinkos.
8. Šopavasār mēs peldējāmieš jūrā.
9. Mēs esam karaļa pils priekšā.
10. Latvijas vēstniecībā ir daudz latviešu.
11. Māte bija atpakaļ pirmsdienas vakarā.
12. Mēs ar viņu esam labi draugi.
13. Aiz karaļa pils ir teātris.
14. Kāpēc tev ir sarkani mati?
15. Svētdien jūs brauksiet ar autobusu uz Tallīnu.
16. Šis džemperis ir ar Helsinku universitātes emblēmu.
17. Tas resnais kaķis nesporto.
18. Tu brauci ar viņiem līdz Kolkai.
19. Kas tā ir par fotogrāfiju?
20. Viņi dziedāja un dejoja vienu nedēļu.
21. Visi kaķi ir tik jautri.
22. Tur tuvumā ir Stokholmas universitāte.
23. Vecākais brālis mācās par ārstu.
24. Tas ir ļoti dzīvs bērns.
25. Karalis uzbūra pili.
26. Vāsas muzejā var redzēt karaļa Vāsas laika kuģi.
27. Kas vecmāmiņai ir mugurā?
28. Zaķi bija priecīgi, ka viņi bija mežā.
29. Vai ziemā viņai bija kažoks mugurā un cepure galvā?
30. Profesorei nepatīk gari svārki, bet viņai patīk zivis un suņi.
31. Direktors spēlēja basketbolu un ēd čipsus.
32. Somi dejoja ar mums polonēzi.
33. Šis mazais suns izskatījās kā mīļa, apaļa bumba.
34. Raganai ir divas māšas un akvārijs.

IV Izveidojiet vienskaitļa instrumentāļa formu:

1. Jemā (izā) _____ vōļ rāndas.
2. Ka nānt tidār eņtš (sōbrā) _____ vōļ sāl.
3. Neitsōn um pāl kamzuol piškiz (emblēm) _____
4. Tēg rōkāndizt (līvli) _____ .
5. Veļ dāņtšōb (leļli) _____ .
6. Kaš māngab (piņ) _____ .
7. Izā strōdōb (kēļnikā) _____ īdskubsō.
8. Profesōr tulāb eņtš (kilāli) _____ .
9. Sāl istāb jemā eņtš (lāpš) _____ .
10. Kas opātiji jou rōkāndiz min (jemā) _____ ?

V Ievietojiet darbības vārda vōidō 'varēt'vienkāršās pagātnes formas:

1. Tēg _____ broutšō Rūotšmōlō.
2. Mēg amād _____ lādō Ēstimōlō.
3. Sa _____ tūlda Leļmōlō.
4. Mōlmōd studentōd _____ kizzō min kādstō.
5. Sin veļ _____ broutšō Tallinnō.
6. Ma _____ oppō Rūotšmōl.

VI Sameklējiet vārda otru pusi!

pivā	serk	ti	jam	goutļimi	jed
kubsō	kōrd	da	ežžōm	dōz	nī
dij	sō	kū	bil	mingiz	nā
dō	immōr	žō	gūnga	īds	
tō	pāva	lekš	pīen		

VII Atšifrējiet vārdus:

mazār
ōšbrout
pāežvažōm
sergagūnk

sbūikt
ōsbukīds
ļigoutmirōimm
kuokadāim

bumžļikreb
zigrōkdmin
ļimukist
rāsteipsie

VIII Ievietojiet darbības vārda *tūlda* 'nākt' vienkāršās pagātnes formas:

1. Kilāli _____ eņš sōbrāks.
2. Mēg _____ tāgiž pivāpāva ōdōn.
3. Tēg _____ nāntkōks Tallinnō.
4. Sūomlizt _____ Kurāmōlō bussōks.
5. Sa _____ Ēstimōlō ežžōmpāvan.
6. Munt sōbrād _____ tāgiž Tallinnō.

IX Veidojiet dialogu:

A: Kis se um? Kas se um sin foto?	A: Kas sin sōbrā opūb sinkōks?
B:	B:
A: Kas ta um sin sōbrā?	A: Kas tāmmōn um sūr aim?
B:	B:
A: Ak nei! Kus tēg ūotō?	A: Kas sin sōbrān um piņ agā kaš?
B:	B:
A: Kas tēg lekštō Ēstimōlō sie kievād?	A: Mis tām nim um?
B:	B:
A: Kas sa vōid nižō, kus tēg vōļtō?	A: Kas bilda pāl um tām sōzār ka?
B:	B:
A: Kas tēg vōļtō ka Leņmō kaimkuodās?	A: Mis tāmmōn um pāl?
B:	B:
A: Kunā tēg tuļtō tāgiž?	A: Kas tēg ka ūotō jōvād sōbrād?
B:	B:

X Pārtulkojiet vārdus un atrodiēt antonīmus:

tievs - _____	grūts - _____
jauns - _____	garš - _____
melns - _____	liels - _____

XI Aprakstiet sevi (savu draugu), izmantojot gan zināmos, gan jaunos vārdiņus. Pastāstiet, kā izskatāties, kā esat ģērbies utt.

XII Diktāts:

Min nim um Anita. Ma um student ja opūb ilizskūols. Opūb sūomō kiēldō, ēsti kiēldō, livō kiēldō ja engliš kiēldō. Ma jelāb Rīgōs siepierāst, ku sāl jelāb amā min aim. Minnōn um izā, jemā, ikš sōzār ja ikš veļ. Māddōn um ka piņ, ja tām nim um Reksis. Reksis um vāggō knaš, ārmaz ja kovāl, setku mingizkōrd se vōib vōlda kōzzi. Minnōn miēldōb mōļtō, daņtšō ja māngō krežiļbumbō. Minnōn miēldōb mōļtō sōvvō mier rāndas siepierāst, ku siz sāl um vāggō knaš: vež um nei siņņi, kōņkad nei vāldad ja mōtsā nei oļaz. Minnōn um jōvā sōbrā, ja tām nim um Rita. Rita opūb Kuņšt Akadēmijš, ja mēg mōļtōm sōvvō idskubsō. Ritan attō pitkād, brūnizt ibūkst ja brūnizt silmad. Ta um vāggō luštīg neitst. Min sindipāva um majj kūšō, ja siz um kievād. Šie kievād ma vōļ Pūoļmōļ. Ma lekš siņō ja tāgiž bussōks. Se vōļ vāggō interesant.

XIII Atrodiet zināmos vārdus:

L I S Ō B R I G N A R S M S M I M
A F G M E D I T S Ī N P G H R Š Ū
S R A B S N E F P D I Ņ S A B Ž S
H U Z E R T B R O U T Š Ō G C Ā P
J Ā L G A D V Š R A N Z S D R M O
E L N Z H Ō M H T E Ā L A K Š L L
Ž I T A A B T A K F N M C U V Ū N
I B E Ž Ž Ō M P Ā V A S F N T N Ē
Ō M Ā D L Ņ B L N V C R Z Ā B S Z
U D T L K Ū O I G D L Ā B E H N D
R S Ō V Z A R Š A P U C R B K G F
G Z R O Ā I O N M R E G O S Ō M L
T U M T C V Š J F A T O H Ņ S P I
A B L V S M Z A N D A L P L K Ō P
T Š N G A H N M Ī E L Ņ I H Ō J Ā
R O P C U A R D V S L Ō B V Z Ū L
L Z C V A E Ģ Ō K B Ō F I S R T Ā

SEISMŌZ STUND

Võl: Müpõ lib maskbal kēnig nins.

Võlki: Vai ni! Ma tõb ka lādõ sālõ!

Võl: Nu nei, ma lāb ka!

Võlki: Voi, kui knaš!

Võl: Vaṽtlõ, kui jennõ rovšti um tāsā!

Võlki: Kas ne amād attõ rovst?

Võl: Vaṽtlõ, sāl trūõnsõ istābõd kēnig ja kēnig jemānd.

Võlki: Kēnigõn attõ mõltsizt bikšõd jālgas, striplimi vest ja kērabi am pāl. Ja tämmõn um piški, brūni silpiṽki silsõ, rōza linta kaggõl immõr.

Võl: Ma tieb sie piškiz, rōza pōrzõks...

Võlki: Kvi...kvi..., hi-hi...

Võl: Kēnig jemāndõn um nei laigā kleit pāl ja knaš krūon pāsõ - kũlda, õbdõ ja dimantõd...

Võlki: Se lib võlgi vāṽka kastũg piskõdõks...

Võl: ...ja piški keg istāb pāl...

Võlki: Ku-kũ! Ku-kũ!

Võl: Ma panāb kēnig jemāndõn sillõ...

Võlki: ...kim kaṽkiztõ! Abrakadabra!

Võl: Nu, se um pa jennõ!

Võlki: Mikšpierāst? Āb ūo pa jennõ! Ne jou vel āb kāndat muṽṽi!

Võl: Nu, jõvist. Agā vaṽtlõ, sālṽd tulāb ikš lũkejā.

Võlki: Ja ta škinkõb jegāidõn eṽṽš lũdõ!

Võl: Vaṽtlõ, ma sai tām ribā lũdõ.

Völki: Agā tämmõn jou eņtšõn ildij äb li mitidto lüdõ! Kui mēg võimõ äbtõ tämmõn?

Võl: Hm. Hm. Ma siz tieb nei, ku amād lüd kazābõd üd pāl, setku ne libõd allõd.

Völki: Nu, nā, seļli ta siz paldiž um – ikš lū vālda, tuoi – õļaz.

Võl: Ja pālūsõ tämmõn lib piški trompet.

Völki: Ni sālđõ tulāb ižki muzik.

Võl: Vaņtlõ, sāl dāņtšõb ikš vāggi mieli miez – pitkā, laigād abūdõks. Ma tõb dāņtšõ tämkõks!

Völki: Mis mieli miez se um! Tämmõn jou attõ setku polsterd!

Võl: Ak nei se um! Nu, siz jegā polster sõb balõnõks.

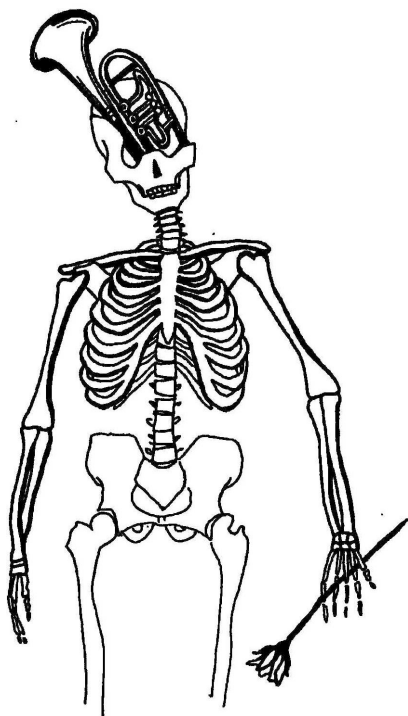
Völki: Ja lūkejā eņtš vaimizt sūormõdõks siskāb nēđi kački!

Võl: Sāl ikš mierlõpiji sieb jeikrēmõ.

Völki: Tämmõn um kuldī rõ ja õbdi kabātkiela kabāts...

Võl: ...kuldī kādkiela kād pāl ja kuldī sūormõks suorm pāl. Ta setku võtšüb, kus võib jemiņ rõdõ ja kuldõ sõdõ. Se mierlõpiji um vāggi rieveļi miez.

Völki: Min mielstõ ta võtšüb kēņig varāndõks kõmařtõ.

Võl: Ma panāb tānda siezō kōmaṛō vizzō, kuldiz krōtiņō. Ja tūontō jeikrēmō immōr.

Võlki: Brrr..., sāl lib vāggi kılma.

Võl: Agā siz ta vōib siedō jeikrēmō nei jennō kui tōb.

Võlki: Vaņtlō, balkon pāl um ikš bruņānikā roudizt bruņādōks.

Võl: Ka roudizt sōpkōd jālgas.

Võlki: Ta grābikšōb nemē vanād rōda kabāld!

Võl: Ta jōvā um rōdast!

Võlki: Ne bruņād ildīņ ēdriksōbōd nemē rūožpōzōz!

Võl: Sāl lōda jūs ikš mūk sieb tortō.

Võlki: Agā zōl nūrkas klūostōrnai jūob kōļimtō.

Võl: Mōlmōdōn attō mustād meitōld pāl.

Võlki: Mustā um selļi drūmi verm.

Võl: Nu, siz ne meitōld ildīņ libōd puṭklimizt!

Võlki: Agā vaņtlō, mis kiela um!

Võl: Se jou rabūb kakštuoistōn!

Võlki: Voi, mis minnōn jemā kitōb!

Võl: Jemā sōb arū, ku buṛātēmpōd attō lālam tie.

SŌNĀD

ab,-,abbō,abūd
ābt/ō,-ōb,-iz
am,-,-tō,ammōd
arū sōdō,sōb,sai
balkon,-,-ō,-ōd
balōn,-,-ō,-ōd
bikšōd,-,bikšīdi

- plecs
- palīdzēt
- svārki, žakete
- saprast
- balkons
- balons
- bikses

bruņā,-,bruņņō,bruņād	- bruņāu
bruņā/nikā,-nikā,-nikkō,-nikād	- bruņinieks
burā/temp,-temp,-tempō,-tēmpōd	- burvju triks, stiķis
ēdriķš/ō,-ōb,-iz	- ziedēt
dimant,-,-ō,-ōd	- dimats
drūmi,-z,-zt,-zt	- drūms
jegā/ikš,-id,-itō,-id	- ikviens
jemīņ	- vairāk; vairs
grābikš/ō,-ōb,-iz	- grabēt
ildīņ	- tūlit
immōr	- apkārt; ap
ižki,-z,-zt,-zt	- ipašs
jeikrēm,-,-ō,-ōd	- saldējums
jōvā,-,jōvņvō,jōvād	- labs; jau
jūodō,jūob,juoi	- dzert
kabāl,-,-t,-d	- gabals
kabāt,-,-ō,-ōd	- kabata
kabāt/kiela,-kiela,-kiellō,-kielad	- kabatas pulkstenis
kād/kiela,-kiela,-kiellō,-kielad	- rokas pulkstenis
kaggōl,-,-t,-d	- kakls
kakštuoistōn,-,-t,-d	- divpadsmit
kandō,kāndab,kāndiz	- nest; dēt
kaņki,-z,-zt,-zt	- cālis
kastūg,-,-t,-ōd	- rasa
kaŭki,-z,-zt,-zt	- pušu; saplisis
kazzō,kazāb,kaziz	- augt
kēņig jemānd,-,jemāndtō,jemāndōd	- karaliene
kērabi,-z,-zt,-zt	- raibs
keg,-,keggō,kegūd	- dzeguze
kež,kād,kātā,kādūd	- roka
kiela,-,kiellō,kielad	- pulkstenis
kilma,-,kilmō,kilmad	- auksts, aukstums
kim,-,-dō,kimmōd	- desmit
kleit,-,-ō,-ōd	- kleita
klūostōr/nai,-naiz,-nāizta,-naizt	- mūķene
kōmaŗ,-,-t,-ōd	- kambaris
krōtiņ,-,-t,-d	- būris; krātiņš
krūon,-,-ō,-ōd	- kruonis
kōlim,-,-tō,-ōd	- sula
kūlda,-,kuldō,kūldad	- zelta
laiģā,-,laiģō,laiģād	- plats
linta,-,lintō,lintad	- lente
lōda,-,loudō,lōdad	- galds
lū,-,-dō,-d	- kauls
lū/kejā,-kejā,-keijō,-kejād	- skelets
maskbal,-,-lō,-lōd	- masku balle
meitōl,-,-t,-d	- talārs
mieli,-,-zt,-zt	- vīrišķīgs
mierlōpiji,-z,-zt,-zt	- pirāts, jūras laupitājs

mōltsi,-z,-zt,-zt	- zaļš
mūk,-,-,ō,-ōd	- mūks
munā,-,munnō,munād	- ola
mūpō	- rit
nūrka,-,nurkō,nūrkad	- stūris
ōbdō,-,ōbdō,ōbdōd	- sudrabs
pa	- pārāk; par
pā/lū,-lū,-lūdō,-lūd	- galvaskauss
pisk,-,-,ō,-ōd	- lāse
polster,-,-,t,-d	- polsteris
pūoraz,pōrzō,pūorazt,pōrzōd	- sivēns, ruksis
puṭklimi,-z,-zt,-zt	- puṭains
rabbō,rabūb,rabiz	- sist
ribā,-,ribbō,ribād	- riba
rišting,-,rištingtō,rovst	- cilvēks
rievēji,-z,-zt,-zt	- mantkārīgs
rō,-,-,dō,-d	- nauda
rōda,-,roudō,rōdad	- dzelzs
roudi,-z,-zt,-zt	- <i>adj</i> dzelzs
rōza,-,rōzō,rōzad	- roza
rūoṣpōzō/z,-,-,zt,-d	- rožu krūms
seismō/z,-,-,zt,-d	- septitais
siedō,sieb,-,sei	- ēst
siestō	- no tā; tāpēc
silpiṅki,-z,-zt,-zt	- klēpja sunitis
siļ,sil,silda,sild	- klēpis
sisk/ō,-āb,-īz	- durt
sōdō,sōb,-,sai	- dabūt; kļūt; tikt; tapt
sōpkō/z,-,-,zt,-d	- zābaks
striplimi,-z,-zt,-zt	- svitrains
suorm,suorm,suormō,sūormōd	- pirksts
sūormōks,-,-,t,-t	- gredzens
škinkō,škinkōb,škinkiz	- dāvināt
tīe,-,-,dō,-d	- darbs
tō/dō,-b,tōṣ	- gribēt
tort,-,-,ō,-ōd	- torte
trompet,-,-,ō,-ōd	- trompete
trūon,-,-,ō,-ōd	- tronis
tūontō,-,-,-d	- tūkstotis
ūd pāl	- no jauna
vaimi,-z,-zt,-zt	- ass
vāṅka,-,vaṅkō,vāṅkad	- vainags
vaṅtl/ō,-ōb,-īz	- skatīties; skaties
varāndōks,-,-,t,-t	- manta, dārgumi, bagātība
vest,-,-,ō,-ōd	- veste
vōlgi,-z,-zt,-zt	- salmains; salmu
vōtš/ō,-ūb,-īz	- meklēt
vizzō	- (<i>virz</i>) ciet
zōl,-,-,ō,-ōd	- zāle

GRAMMATIK

I Darbības vārdu *līdz* 'būt' lieto tikai nākotnes izteikšanai.

1. <i>lī/b</i>	'būšu'	1. <i>lī/mō</i>	'būsim'
2. <i>lī/d</i>	'būsi'	2. <i>lī/tō</i>	'būsiet'
3. <i>lī/b</i>	'būs'	3. <i>lī/bōd</i>	'būs'

II Partitīva locījumam vienskaitlī ir šādas galotnes:

-dā, -tā, -da, -ta, -dō, -tō, -ō, -i:

Sg Nom	Sg Part
<i>se</i>	<i>sie/dā</i> 'to'
<i>uks</i>	<i>uks/tā</i> 'durvis'
<i>meļ</i>	<i>mier/da</i> 'jūru'
<i>iž</i>	<i>ēntš/ta</i> 'sevi'
<i>jōugō</i>	<i>jōg/ta</i> 'smiltis'
<i>pū</i>	<i>pū/dō</i> 'koku'
<i>kōļim</i>	<i>kōļim/tō</i> 'sulu'
<i>jeikrēm</i>	<i>jeikrēm/ō</i> 'saldējumu'
<i>sēmḡa</i>	<i>semḡ/i</i> 'pienu'

Produktīvākās partitīva galotnes vienskaitlī ir *-tō, -ō*.

Partitīva locījumam raksturīgs liels miju skaits vārdu celmos:

1. Līdzskaņu mija:

<i>jōvā : jōvvō</i>	'labu'
<i>nīm : nimmō</i>	'vārdu'

2. Patskaņu mija:

<i>kilma : kilmō</i>	'aukstu'
<i>lōda : loudō</i>	'galdu'

3. Divskaņu mija:

<i>pūoga : pōigō</i>	'dēlu'
<i>āiga : aigō</i>	'laiku'

4. Līdzskaņu mija + patskaņu mija:

kēļ : *kiēldō* 'valodu'

mēļ : *miēldō* 'prātu'

5. Līdzskaņu mija + divskaņu mija:

kiēla : *kiēllō* 'pulksteni'

Partitīvā vārda celma beigās var zust līdzskanis, patskanis vai vesela zilbe:

vež + *tā* > *vie/tā* 'ūdeni'

kilā + *ō* > *kill/ō* 'ciemu'

vōidag + *ta* > *vōi/ta* 'sviestu'

Līdzskaņu dubultoņums partitīvā ir arī izskaņā *-nikā*:

kūolkanikā : *kūolkanikkō* 'kolcinieku'

poštņikā : *poštņikkō* 'pastnieku'

Dažos locījumu tipos vārda celmi vienskaitļa nominatīvā, ģenitīvā un partitīvā ir vienādi, piem.,

Sg Nom	Sg Gen	Sg Part
<i>jamdō</i> 'resns'	<i>jamdō</i>	<i>jamdō</i>
<i>tūontō</i> 'tūkstotis'	<i>tūontō</i>	<i>tūontō</i>

III Lietvārdu *vež* 'ūdens', *kež* 'roka' locīšanas paraugi:

	Sg	
Nom	<i>vež</i>	<i>kež</i>
Gen	<i>vied</i>	<i>kād</i>
Part	<i>vie/tā</i>	<i>kā/tā</i>
Dat	<i>viedd/ōn</i>	<i>kādd/ōn</i>
Instr	<i>vied/kōks</i>	<i>kād/kōks</i>
Ill	<i>viedd/ō</i>	<i>kādd/ō</i>
In	<i>vied/sō</i>	<i>kād/sō</i>
El	<i>vied/stō</i>	<i>kād/stō</i>

	Pl	
Nom	<i>viedū/d</i>	<i>kādū/d</i>
Gen	<i>viedū/d</i>	<i>kādū/d</i>
Part	<i>vežž/i</i>	<i>kežž/i</i>
Dat	<i>viedū/dōn</i>	<i>kādū/dōn</i>
Instr	<i>viedū/dōks</i>	<i>kādū/dōks</i>
Ill	<i>vež/iz</i>	<i>kež/iz</i>
In	<i>vež/is</i>	<i>kež/is</i>
El	<i>vež/ist</i>	<i>kež/ist</i>

IV Darbības vārds *ābtō* 'palīdzēt' nosaka atkarīgā vārda lietošanu datīvā:

Ta tōb ābtō vōrōzjemān. 'Viņš grib palīdzēt pamātei.'
Jegāikš ābtōb tāddōn. 'Ikviens jums palīdzēs.'

V Ja pamatvārds ir datīva vai instrumentāļa locījumā, tam pievienotais apzīmētājs ir ģenitīvā:

(Sg, Pl) Gen + (Sg, Pl) Dat, Instr

Nom	<i>jōvā sōbrā</i>
Gen	<i>jōvā sōbrā</i>
Part	<i>jōvvō sōbrō</i>
Dat	<i>jōvā sōbrān</i>
Instr	<i>jōvā sōbrāks</i>
Ill	<i>jōvvō sōbrō</i>
In	<i>jōvās sōbrās</i>
El	<i>jōvāst sōbrāst</i>

Tāmmōn um kādsō āigarōntōz knaššōd kōndōdōks.

'Viņam ir rokā kalendārs ar skaistiem vākiem.'

ILZĀNDŌKST

I Paskaidrojiet, kādi miju veidi konstatējami šajos vārdos:

meŗ : mierda
kōškō : kōškōztō
kēļ : kiēldō
sūr : sūrdō
rōda : roudō

punni : puniztō
veŗ : vietā
kūlda : kuldō
āma : āmmō

II Izveidojiet partitīva locījuma formas (ar galotni -ō):

līdzskaņu mija:

ab _____, jel _____, kāp _____, keg _____,
nim _____, nūoŗ _____, piņ _____, sōv _____,
suoŗm _____, veļ _____, vōļ _____

līdzskaņu mija + celma beigu patskaņa zudums:

amā _____, aŗā _____, bruņā _____, izā _____, jegā _____,
jemā _____, jōvā _____, kalā _____, kilā _____, kuodā _____,
lūkejā _____, plagā _____, ribā _____, tarā _____, vanā _____

patskaņu mija + celma beigu patskaņa zudums:

* patskanis : divskanis

lōda _____, sōna _____

* garš patskanis : iss patskanis: + celma beigu patskaņa zudums:

bīlda _____, jāлга _____, kānga _____, kilma _____,
kōnka _____, lintā _____, nālga _____, nūrka _____,
rānda _____, silma _____

līdzskaņu mija izskaņā + izskaņas beigu patskaņa zudums:

skūolnikā _____, sīkrōgnikā _____

III Aizstājiet darbības vārda vārda 'būt' personu formas ar darbības vārda līdō personu formām:

1. Vanāāman um _____ kim vīrīztō kaņķīztō.
2. Minnōn attō _____ setku kabātkielad kabāts.
3. Ma um _____ nei piški ja ārmaz nemē vōlki.
4. Tēg ūotō _____ vāggi rīeveļīzt mierlōpijīzt.
5. Kas klūostōrnai meitōl um _____ brūni?
6. Kas sa ūod _____ eņtš veļ sindipāvas?
7. Mēg ūomō _____ nei kovālōd nemē kēņig.

IV Ievietojiet teikumā vārdu savienojumu, izmantojiet instrumentāla locījumu:

1. Trūoņsō istāb kēņig jemānd _____ (sudraba kronis).
2. Zōlsō dāņtšōb lūkejā _____ (zaļa kāja).
3. Foto pāl um min sōbrā _____ (sava ģimene).
4. Se piški lāpš vōļ _____ (dzeltens džemperis).
5. Rīštjemā māngab _____ (tavs mīlais kaķis).
6. Min veļ tulāb _____ (viena gara meitene).

V Papildiniet teikumus, balstoties uz tekstul

1. Kēņigōn attō _____ jālgas, _____
_____ pāl.
2. Kēņig jemāndōn um _____ pāl, _____ pāsō.
3. Mierlōpijīzōn um _____ kād pāl ja _____
_____ suorm pāl.
4. Kēņigōn um _____ silsō.
5. Mierlōpijīzōn um _____ ja _____ kabāts.
6. Mūkōn um _____ pāl.
7. Vōļ panāb kēņig jemāndōn sillō _____.
8. Bruņānikān attō _____ jālgas.

VI Pārtulkojiet:

1. Direktoram bija divi rokas pulksteņi un daudz zelta.
2. Viņa zābaki ir kā dzelzs gabali.
3. Tas vecais kažoks ļoti grabēja.
4. Pulkstenis nosita divpadsmit.
5. Profesori meklē karaļa dārgumu kambari.
6. Tev pašam tūlīt nebūs neviena saldējuma!
7. Rožu krūms ziedēja visu dienu.
8. Tronī sēdēja mantkārīgais karalis un karaliene.
9. Ciemiņi dzer sulu un ēd torti.
10. Burvju stiķi ir grūts darbs.
11. Vecmāmiņa uzdāvinās tev džemperī.
12. Šeit ir daudz cilvēku.
13. Vīrišķīgajam vīrietim uz pleciem ir tikai polsteri.
14. Rīt būs masku balle karaļa pili.
15. Mazā meitene meklēja savu mammu.
16. Viņš stāsta ikvienam par Stokholmas universitāti.
17. Tēvs uztaisīs to no jauna.
18. Tas nav pārāk daudz.
19. Kā mēs varam viņam palīdzēt?
20. Vai cāļi dēj olas?

VII Uzrakstiet darbības vārdus pareizajā laika formā:

Ēstimol _____ (jellō) ikš neitst. Ta _____ (vōlda) vāggō knaš. Neitst pāgiņ _____ (daņtšō) ja _____ (loulō). Ta _____ (vōlda) vāggi luštīg rištūng, siepierāst ta jennō _____ (rōkandō). Neitst (kuddō) ja _____ (umblō) ka. Tām nim _____ (vōlda) Kristīn ja tāmmōn _____ (vōlda) jōvā sōbrā, kien nim _____ (vōlda) Agnēz. Kristīn ja Agnēz _____ (lādō) skūols. Ne _____ (oppō) mingizkōrd jōvist, mingizkōrd vel parimstiz siepierāst, ku ne _____ (vōlda) kovāld skuolnikād. Ni ne _____ (vōlda) jou studentōd ja _____ (oppō) ilizskūols. Sīe kievād mōlmōd _____ (vōlda) opātijizt sāl iž skūolsō, kus sōbrād _____ (lādō) siz, ku _____ (vōlda) vel piškizt neitsōd. Piškiztōn _____ (vōlda) piškizt tēmpōd, sūrdōn _____ (vōlda) vel juo piškizt.

VIII Izlabojiet kļūdas lietvārda *mež* 'medus' locījumu paradigmā:

	Sg	Pl
Nom	mež	miedūd
Gen	mež	miedūd
Part	mied	mežži
Dat	miedōn	mežidōn
Ill	miedō	mežiz
In	miedsō	mežis
El	miedstō	mežist
Instr	miedkōks	mežidōks

IX Ievietojiet darbības vārda *nāddō* 'redzēt' vienkāršās pagātnes galotnes un izveidojiet partitīva locījumu formas:

1. Ma nei___ kēņig___ .
2. Tēg nei___ kamzuol___ Stokholm iļizskūol emblēmōks.
3. Sa nei___ kēņig Vasa aigiz kuoig___ .
4. Vanbist nei___ tidār___ ja pūoga___ .
5. Kristin nei___ kilā___, jālgab___, mōtsā___, mō___ .
6. Mēg nei___ mōļtiji___ ja tām mōļtōks___ .

X Atšifrējiet vārdus:

bātlakieka
rātebump
lipužmik
jilōmierpi
kranū

gājeikš
dlīņi
tōntuoiskakš
listripmi
limiedmi

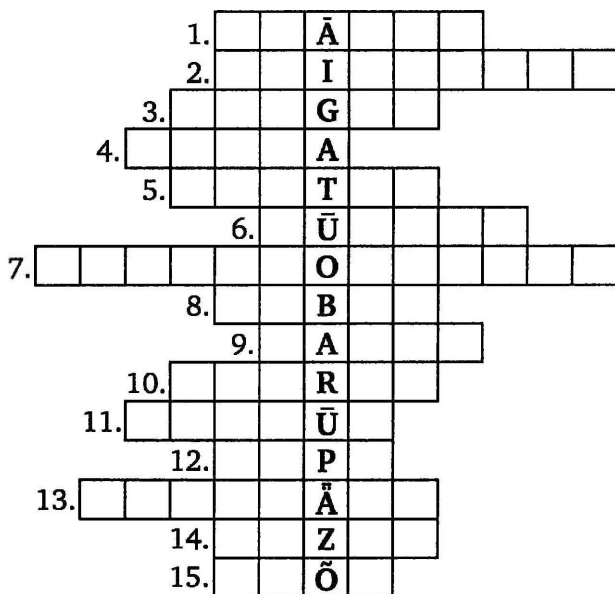
kšōriēd
ļirieve
tīngriš
vadōksrān

XI Izveidojiet vārdus:

jegā	sil	gā	šōd
kan	lai	piņki	mīp
vōt	sō	ikš	kōz
sīe	bik	šō	dō
je	sōp		

XII Pärtulkojiet sakāmvārdu un atrisiniet krustvārdu mīklu:

1. tōrāte _____, 2. dākuokaim _____, 3. gōlkag _____,
 4. salmī _____, 5. lōvaņt _____, 6. kelūjā _____,
 7. ļigoutmimōrim _____, 8. bōrab _____, 9. imvai _____,
 10. azpūor _____, 11. akstūg _____, 12. ūpōm _____,
 13. vāpāvapi _____, 14. ōzvīz _____, 15. gōdō _____

KŌDŌKSMŌZ STUND

Irma: Mikšpierāst sa nagrōd?

Agnēz: Ma lugūb Astrid Lindgren "Pipi Pitkāsukkō".

Irma: Mis sāl um kēratōd?

Agnēz: Ma vōib luggō sinnōn! Tāsā um nei: "Siz vōtiz Pipi Pitkāsukā kuolm munnō ja ētiz nēdi ilzō. Ikš munā sadiz tāmmōn pā pālō ja lekš kaṭki, neiku munāviri jūokšiz silmad sōņō. Agā mūdi ta akiz kastruolō vizzō, kus ne krōkšiztō. "Ma um idōkabāl külōn, ku munāviri um jōvā ibūkstōn... Brazīļos amād rovst kābōd immōrkouṭō, munād ibūksis. Ja sāl āb ūo mitīdtō paļļōpādō. Set kōrd vōļ sāl ikš nei loļ vanāmīez, kis sei munād jarā sie azmōļ, ku nēdi ibūkst pālō vōidō. Ta ei paļļōpākōks, ja ku ta iel pālō tuļ, sugiz selli haos, ku vōļ vajāg politsijt ulzō kutsō."

Irma: Se um vāggi luštig kabāl.

Agnēz: Ma lugiz sie siz, ku ma vōļ vanāāma jūs rāndas.

Irma: Kunā sa vōļd sāl?

Agnēz: Lāndz nādīļs. Ma tuļ tāgiž eggīļ. Agā min sōzār vel paldiž um sāl. Lāndz nādīļs mēg mōlmōd iz ūomō Rīgōs.

Irma: Siepierāst tēg izt ūotō kuonnō siz, ku ma giļdžtiz! Tād vanbist ka izt ūotō!

Agnēz: Nā, ne broutšiztō jedspēdōn Rūotšmōlō. Agā sa izt ūo Rīgōs juolāndz nādīļs!

Irma: Vōļ kil! Ma set strōdiz ja jegā pāva tuļ kuodāj ōdōn obbō. Agā vōib nādō, ku sa vōļd vanāāma jūs.

Agnēz: Vōib nādō, ku ma vōļ vanāāma jūs? Kui nei?

Irma: Sa ūod jamdōks lānd.

Agnēz: Vōib-vōlda kil. Vanāāman vōļtō vāggi magdizt siemnāigad.

Irma: Mingizt?

Agnēz: Vōi, sandrokūd ja rokūd, eņš tiedōd appōn-nōṭōd ja jōvā lēba, speksōjad ja ūdtōbōd, iļdžēmṭa ja sangdōsēmṭa, sōira ja sūrkaūd, rūšōd ja motšīņ...

Irma: Minnõn um väggi zāl, ku ma iz ūo sin vanāāma jūs. Äb ūo mingi im ažā, ku sa paldiž vaitõd jemīņ.

Agnēz: Kas sa mūoštad sūrkakidi tiedõ?

Irma: Äb mūošta. Kui nēdi tieb? Kas sa mūoštad?

Agnēz: Nā, vanāāma opätiz minnõn. Se um nei. Amā jedsõ valāb vietā kougõlzõ, siz võtāb rigīži jovdi. Jovdõ suotküb ja siz um selli vizā täigandõks. Sie panāb lōda pālõ, iedõb kabāli. Kabāld rullõb idlimiz sangdit, mingiz pūol tsentimetert. Aigād gungtõb ilzõ. Aigād äb võitõ kubbõ saddõ. Siz se alli um vaļmõz.

Irma: Kas se võļ tikkiž amā?

Agnēz: Iz ūo. Iļ sīe āiga kietõb naggõrd sandrokkõ. Võib ūdõ ka spekkõ ja vallõ sandrokkõ sillõ, siz sandrok lib juo magdi.

Irma: Mis sandrokkõks tieb?

Agnēz: Sīe panāb sūrkakūd sillõ. Jegās sūraksõ ikš kõj sandrokkõ, siedā tazāntõb tazizõks ja siz vel buorkõnd pālõ.

Irma: Buorkõnd?

Agnēz: Nā. Panāb ka tsukkõrzt jūrõ.

Irma: Neiku ikš kõj naggõrd sandrokkõ ja ikš kõj buorkõnd sandrokkõ?

Agnēz: Nā! Agā perizõks vel iļdžemdi pālõ. Iļdžemdan võib rabbõ ka munnõ ja tsukkõrzt jūrõ.

Irma: Siz um vaļmõz?

Agnēz: Vel äb ūo. Siz panāb õjõ ja ūdõb vižtuoistõn minütõ.

Irma: Siz viedāb õjstõ ulzõ?

Agnēz: Nu kil sa ūod kovāl!

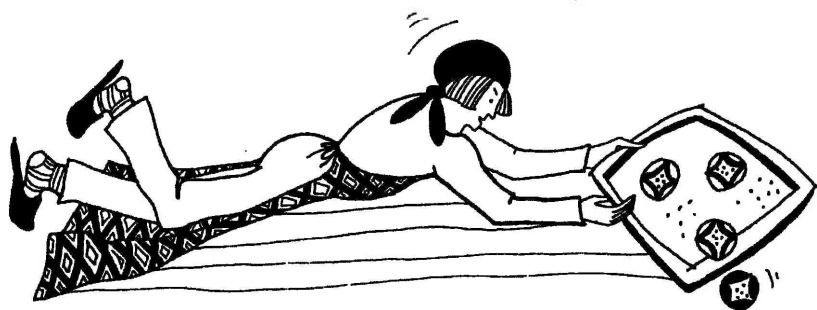
Irma: Ja siz sieb?

Agnēz: Kui siz? Ne attõ väggi magdizt, ku ne attõ lemmõd, agā vel juo magdizt ne attõ siz, ku ne attõ kilmad. Nāntõn jūrõ jūob semdi agā appõnsemdi. Se um võnd vanā livõd siemnāiga.

Irma: Ikš ažā minnõn vel äb ūo sieldõ.

Agnēz: Mīngi ažā?

Irma: Kas sa paņd ka krīzdag pāzõ ja ežõrõn jeddõ?

Agnēz: Minnōn vōļ vanāāma ežōrōn jedsō. Se vōļ rūtlimi ja pōrand sōņō. Se vōļ nei pitkā, ku ma mādiz jarā ja sadiz amā sūrkaķūd plōtōks mōzō.

Irma: Kui sa tīedad, ku sūrkaķūd attō nei magdīzt?

Agnēz: ...vanāāma nižiz...

SŌNĀD

aigā,-,aigō,aigād	- mala
āigarōntō/z,-,-zt,-d	- kalendārs
akkō,akūb,akiz	- (sa)ķert
alli,aliz,alizt,allizt	- apakša
amā jedsō	- vispirms
appōn-nōtōz,-,nōtō,-,nōtōzt,-,nōtōd	- skābēti kāposti
appōn/sēmḡa,-,sēmḡa,semḡi,-,sēmḡad	- rūgušpiens
azmōļ	- vietā
Braziļmō,-,-,dō,-,d	- Brazīlija
buorkōn,-,-,t,-,d	- burkāns
eggiļ	- vakar
eitō,ētab,ētiz	- sviest, mest
ežōrōn,-,-,t,-,d	- priekšauts
giļdžt/ō,-,ōb,-,iz	- zvanit
gungt/ō,-,ōb,-,iz	- (sa)locit
haos,-,-,t,-,ōd	- haoss
īdlimi,-,z,-,zt,-,zt	- vienmēriģs
īdōkabāl	- arvien
īed/ō,-,ōb,-,iz	- griezt
īedō,īeb,ei	- palikt

iel,-,-,ō,-ōd	- iela
ildžēmḡa,-,ildžēmḡi,ildžēmḡad	- krējums
ilzō	- (<i>virz</i>) augšā
im,-,immō,imūd	- brinums
immōrkouḡō	- apkārt
jarā	- prom, projām
jarā mādō,mādōb,mādiz	- sapīties
jarā siedō,sieb,sei	- apēst
jeddō	- (<i>virz</i>) priekšā
jedspēḡōn	- projām
jemīn	- vairāk, vairs
jov,-,jovdō,jovd	- milti
juo	- vēl
jūodō,jūob,juoi	- dzert
jūokš/ō,-,ōb,-,iz	- skriet, tecēt
juolāndz	- aizpagājušais
jūrō	- (<i>virz</i>) pie
kādō,kāb,kei	- iet, staigāt
kastruol,-,-,ō,-,ōd	- katls
kērat/ō,-,ōb,-,iz	- rakstīt
kēratōd	- rakstīts
kiet/ō,-,ōb,-,iz	- vārit
kōdōksmō/z,-,nd,-,ndtō,-,ndōd	- astotais
kōj,-,-,ō,-,d	- karote
kōrd	- reiz
kougōl,-,-,t,-,d	- abra
krīzḡag,-,-,ō,-,ōd	- lakats
krōkš/ō,-,ōb,-,iz	- knakšķēt, krakšķēt
ku	- ja, ka, kad
kubbō	- (<i>virz</i>) kopā
kūlō,-,ōb,-,iz	- dzirdēt
kūlōn	- dzirdējis
kuodāj	- uz mājām
kuolm,-,-,ō,-,ōd	- trīs
kuonnō	- mājās
kuts/ō,-,ūb,-,iz	- saukt, aicināt
lāndz	- pagājušais
lēba,-,leibō,lēbad	- maize
lem,-,lemmō,lemmōd	- silts
loj,-,lojō,lojōd	- muļķis; dumjš
mād/ō,-,ōb,-,iz	- sapīties, samudžināties
mingi,-z,-zt,-zt	- kāds
minūt,-,-,ō,-,ōd	- minūte
mit/ikš,-,id,-,idtō,-,id	- neviens
motšīn,-,-,ō,-,ōd	- kartupeļu biezputra
mū,-,mūdō,munt	- cits

munāvirī,-z,-zt,-zt	- olas dzeltenums
nāddō,nāb,neiz	- redzēt
naggōr/z,-,t,-d	- kartupelis
nagr/ō,-ōb,-iz	- smieties, smaidīt
neiku	- tā ka
nōtpīrak,-,ō,-ōd	- kāpostu pīrāgs
obbō	- vēlu
opāt/ō,-ōb,-iz	- mācīt
paļļōpā,-,dō,-d	- plīkpauris
pālō	- (virz) virsū
pānda,panāb,paņ	- likt
perizōks	- beigās, beidzot,
Pipi	- Pepija
pīrak,-,ō,-ōd	- pīrāgs
Pitkāsukā	- Garzeķe
plōt,-,ō,-ōd	- plāte
politsij,-,ō,-ōd	- policija
pošt/nikā,-nikā,-nikkō,-nikād	- pastnieks
pōran/d,-d,-t,-dōd	- grīda
pūol,-,ō,-ōd	- puse
riggi,rigiz,rigizt,riggizt	- rudzu-
rok,-,rokkō,rokūd	- zupa
ruļļ/ō,-ōb,-iz	- rullēt
rūš,-,ō,-ōd	- ar mizu vārit kartupelis
rūtlimi,-z,-zt,-zt	- rūtainis
saddō,sadāb,sadiz	- krist, līt
sand/rok,-rok,-rokkō,-rokūd	- biezputra
sangdit,-,ō,-ōd	- biezums
sangdō/sēmḡa,-sēmḡa,-semḡi,-sēmḡad	- bieziens
sēmḡa,-,semḡi,-sēmḡad	- piens
sieldō,-,,-d	- skaidrs
sillō	- (virz) iekšā
sizāl	- iekšā
sōira,-,sōirō,sōirad	- siers
spek,-,spekkō,spekid	- speķis
spek/sōja,-sōja,-saijō,-sōjad	- speķa pīrāgs
suggō,sugūb,sugiz	- rasties
suotkō,suotkūb,suotkiz	- mīcīt
sūr/kak,-kak,-kakkō,-kakūd	- sklandrausis
tāigandōks,-,t,-t	- mikla
tazānt/ō,-ōb,-iz	- (no-, iz-)līdzināt
tazzi,taziz,tazizt,tazzizt	- līdzens
tiedōd	- taisīts, pagatavots
tikkiž	- viss
tikkiž amā	- viss
tsentimeter,-,t,-d	- centimetrs
tsukkōr/z,-,zt,-d	- cukurs

ūd/ō,-ōb,-iz	- cept(ies)
ulzō	- (virz) āra
ūdtōb,-,-t,-ōd	- cepums
vait/ō,-ōb,-iz	- svērt
vallō, valāb, valiz	- liet
vaļmō/z,-,-zt,-d	- gatavs
vanā/miez,-mie,-mieztō,-mied	- vecis
vež,vied,vietā,viedūd	- ūdens
vieddō,viedāb,viediz	- (iz)vilk; vest; vadit
vizā,-,vizzō,vizād	- ciets; stips
vīžtuoistōn,-,-t,-d	- piecpadsmi
vōib-vōlda	- varbūt
vōidō,vōidab,vōidiz	- smērēt
vōttō,vōtāb,vōtiz	- ņemt
zāl	- žēl

GRAMMATIK

I Darbības vārda *vōlda* formas istenības izteiksmes vienkāršās pagātnēs noliegumā:

1. <i>ma iz ūo</i> 'es nebiju'	1. <i>mēg iz ūomō</i> 'mēs nebijām'
2. <i>sa izt ūo</i> 'tu nebiji'	2. <i>tēg izt ūotō</i> 'jūs nebijāt'
3. <i>ta iz ūo</i> 'viņš, viņa nebija'	3. <i>ne izt ūotō</i> 'viņi, viņas nebija'

II Vienskaitļa illatīva formu veido, pievienojot vienskaitļa ģenitīva celmam šādas galotnes: *-z, -zō, -ō*

Sg Nom	Sg Gen	Sg Ill
<i>pūoraz</i>	<i>pōrzō</i>	<i>pōrzō/z</i>
<i>pā</i>	<i>pā</i>	<i>pā/zō</i>
<i>ōj</i>	<i>ōj</i>	<i>ōj/ō</i>
<i>punni</i>	<i>puniz</i>	<i>puniz/ō</i>

Illatīva galvenā funkcija ir izteikt virzību (iekšā).

III Vienskaitļa elatīva formu veido, pievienojot vienskaitļa ģenitīva celmam šādas galotnes: *-stō, -st, -ōst*

Sg Nom	Sg Gen	Sg El
<i>meŗ</i>	<i>mier</i>	<i>mier/stō</i>
<i>amā</i>	<i>amā</i>	<i>amā/st</i>
<i>niem</i>	<i>niem</i>	<i>niem/ōst</i>
<i>punni</i>	<i>puniz</i>	<i>puniz/ōst</i>

Elatīva galvenā funkcija ir izteikt virzību (ārā).

IV Personu vietniekvārdu illatīva formas:

1. <i>minnō</i>	1. <i>mēži</i>
2. <i>sinnō</i>	2. <i>tēži</i>
3. <i>tāmmō</i>	3. <i>nēži</i>

V Personu vietniekvārdu elatīva formas:

1. <i>minstō</i>	1. <i>mēšti</i>
2. <i>sinstō</i>	2. <i>tēšti</i>
3. <i>tāmtō</i>	3. <i>nēšti</i>

VI Noteiktā vietniekvārda *jegāikš* 'ikviens, ikviena' un noliegtā vietniekvārda *mitikš* 'neviens, neviena' locīšana:

Nom	<i>jegā/ikš</i>	<i>mit/ikš</i>
Gen	<i>jegā/id</i>	<i>mit/id</i>
Part	<i>jegā/idtō</i>	<i>mit/idtō</i>
Dat	<i>jegā/idōn</i>	<i>mit/idōn</i>
Ill	<i>jegā/idō</i>	<i>mit/idō</i>
In	<i>jegā/idsō</i>	<i>mit/idsō</i>
El	<i>jegā/idstō</i>	<i>mit/idstō</i>
Instr	<i>jegā/idkōks</i>	<i>mit/idkōks</i>

VII Nenoteiktā vietniekvārda *mū* 'cits, cita' locīšanas paradigma:

	Sg	Pl
Nom	<i>mū</i>	<i>munt</i>
Gen	<i>mū</i>	<i>munt</i>
Part	<i>mū/dō</i>	<i>mū/di</i>
Dat	<i>mū/n</i>	<i>munt/ōn</i>
Ill	<i>mū/zō</i>	<i>mū/ži</i>
In	<i>mū/s</i>	<i>mū/ši</i>
El	<i>mū/st</i>	<i>mū/šti</i>
Instr	<i>mū/kōks</i>	<i>munt/kōks</i>

VIII Postpozīcijas *sillō* 'iekšā (virz.)', *sizāl* 'iekšā' un *sōņō* 'līdz' lībiešu valodā prasa ģenitīva locījumu:

Sandrokkō panāb sūrkakūd sillō.
Kougōl sizāl um rigži jovdi.
Mēg lekšmō mier sōņō.

'Biezputru ieliek sklanduraušos.'
 'Abrā ir rudzu milti.'
 'Mēs aizgājām līdz jūrai.'

ILZĀNDŌKST

I Pārtulkojiet:

1. Vecmāmiņa paņēma trīs kalendārus.	6. Pārējās Pepija noķēra ar karoti.
2. Bruņinieks uzsvieda tos gaisā.	7. Kartupeļu biezputra ir ļoti garšīga.
3. Kāpēc tu smeijies?	8. Visi pastnieki staigā apkārt.
4. Viens spēka pīrāgs uzkrita uz galda.	9. Jūrā nav nevienas zivs.
5. Ūdens notecēja līdz acīm.	10. Gudrais vīrs apēda visus sklanduraušus.

11. Vajadzēs izsaukt policiju.	20. Mikla ir jāizmīca.
12. Mežā radās liels haoss.	21. Pa to laiku citi dejo un ēd sieru.
13. Pagājušajā nedēļā karalis kambarī ēda krējumu.	22. Tad tie kāposti būs vēl garšīgāki.
14. Vakar mani draugi cepa kāpostu pīrāgus.	23. Speķi uzliek uz mēles.
15. Zivis nebija akvārijā trīs nedēļas.	24. Beigās uzliek arī cepuri galvā.
16. Jūs nebijāt pirtī!	25. Tad ieliek sevīnu krāsni.
17. Kā tad var redzēt, ka mēs bijām pie raganiņas?	26. Vai to arī izvelk no krāsns?
18. Mūsu kaķis guļ tik uz krāsns un ir kļuvis resns.	27. Tas bija sens lībiešu ēdiens.
19. Lībiete mācīja man, kā pagatavo sklanduraušus.	28. Viena lieta ir skaidra.
	29. Viņš sapinās un nokrita.
	30. Vai tas ir viss?

II Ievietojiet noliegto vietniekvārdu *mitiķš* 'neviens, neviena' vajadzīgajā locījuma formā:

- _____ āb tul mād jūrō.
- _____ āb ūo jeikrēmō.
- Mēg āb siēmō _____ sūrkakkō.
- Mād kēņig iz ūo _____ balsō.
- Kēņigjemānd āb daņtš _____ mōļtijizōks.
- Lūkejā um vāggi drūm, ta āb rōkānd _____ .
- Pipi Pitkāasukā āb pan kāngō _____ jalgō.
- _____ tubāst āb tul ulzō mitiķš direktōr.

III Ievietojiet darbības vārdu **võl**da 'būt' istenības izteiksmes vienkāršās pagātnes nolieguma formā:

1. Prezident _____ Irēl.
2. Ma _____ Rūotšmōl kēņig nin jūs.
3. Mēg _____ mōtsās ja rāndas.
4. Sōbrād vel _____ ilizskūols?
5. Sa ūod nei kōzzi, kas sa _____ balsō?
6. Kas tēg _____ kuoig pāl?

IV Izvēlieties pareizo postpozīciju:

1. Ikš rištīng vōidiz vōita lēba _____ .	jedsō
2. Amād livlizt lekštō mier _____ .	sillō
3. Mōlmōd lapslapst vōļtō vanāāma _____ .	pāl
4. Mād sūr kougōl um ōj _____ .	sōpō
5. Sandrokkō panāb kakūd _____ .	sizāl
6. Kougōl _____ um riggi jov.	pālō
7. Lum sadiz tāmmōn kibār _____ .	jūs
8. Speksōjad jou attō plōt _____ .	

V Pārveidojiet darbības vārdus vienkāršajā pagātnē:

1. Ma lāb _____ randō, agā min sōbrād lābōd _____ mōtsō.
2. Sa sied _____ sōirō, agā sin veļ lapst siebōd _____ setku leibō.
3. Mēg nāmō _____ kēņigjemāndtō, agā ta nāb _____ setku eņtš rūōžpōzidi.
4. Studentōd tiebōd _____ sportō iļ sie āiga, ku profesōr tieb _____ siemnaigō.
5. Mēg vōimō _____ vōigō ka miersō, agā mād kuldizt kalād vōibōd _____ vōigō set akvārijs.
6. Izā tulāb _____ kuodāst ulzō siz, ku amād kilālizt tulbōd _____ bussōst ulzō.
7. Tēg pantō _____ jovdi kougōlzō, agā vanāāma panāb _____ pīrakōd ōjō.
8. Sa ied _____ killō siz, ku sūomlist iebōd _____ jālgabō.

VI Atrodiet piemērotos vārdus:

Jeikāpsō um:

paš, akvārij, kalā, gūngaserk, dimant, jeikrēm, kež, kōskō, bruņā, klūostōr-
nai, pūoraz, zōl, tort, lōda, kiela, tarā, ažā, kouv, munā, vōl, kuoig, kōļim,
lūkejā, pīsk, sōv, testament, siemnāiga, appōn-nōļōd, kōj, im, haos, spek,
kougōl, balōn, appōnsēmḡa, buorkōn, kastruol, ežōrōn, kabāt, naggōrz,
kleit, sandrok, sūormōks, sēmḡa, sōira, iļḡēmḡa, mingi, sangḡōsēmḡa.

VII Pārveidojiet vārdus illatīva locījūmā:

Ma lāb ...

1. _____ (tām punni tubā)
2. _____ (mīn vālda tubā)
3. _____ (tād siņņi tubā)
4. _____ (nānt vīri tubā)
5. _____ (sin oļaz tubā)
6. _____ (mād oģi tubā)
7. _____ (tām mustā tubā)
8. _____ (sin lillā tubā)
9. _____ (tād brūni tubā)
10. _____ (mīn oḡdi tubā)
11. _____ (nānt kuldi tubā)

VII Pārveidojiet vārdus elatīva locījūmā:

Ma tulāb ulzō ...

1. _____ (tām punni tubā)
2. _____ (mīn vālda tubā)
3. _____ (tād siņņi tubā)
4. _____ (nānt vīri tubā)
5. _____ (sin oļaz tubā)
6. _____ (mād oģi tubā)
7. _____ (tām mustā tubā)
8. _____ (sin lillā tubā)
9. _____ (tād brūni tubā)
10. _____ (mīn oḡdi tubā)
11. _____ (nānt kuldi tubā)

IX Atrodiet antonīmu pārus:

ulzō	mōtsā	vālda	tād	oppō	mitikš
lādō	opātō	drūmi	sinnō	kilma	tūlda
jūodō	pilō	jegāikš	lālam	kež	kietō
ūdō	kievām	minnō	stuņd	jūokšō	sillō
lem	jālga	mād	siedō	meḗ	veļ
minūt	sōzār	ōbdi	luštīg	mustā	kuldi

X Atrodiet vārda otru pusi:

ež	sēmḗa	ka	idō	mot	truol
mōz	rok	vīri	peri	zōks	ōrōn
ka	sand	kouḗḡ	dag	immōr	kōdōks
mōz	ka	krīz	appōn	sūr	šīḡ

XI Ievietojiet nepieciešamās vietniekvārda *mū* 'cits, cita' locījumu formas:

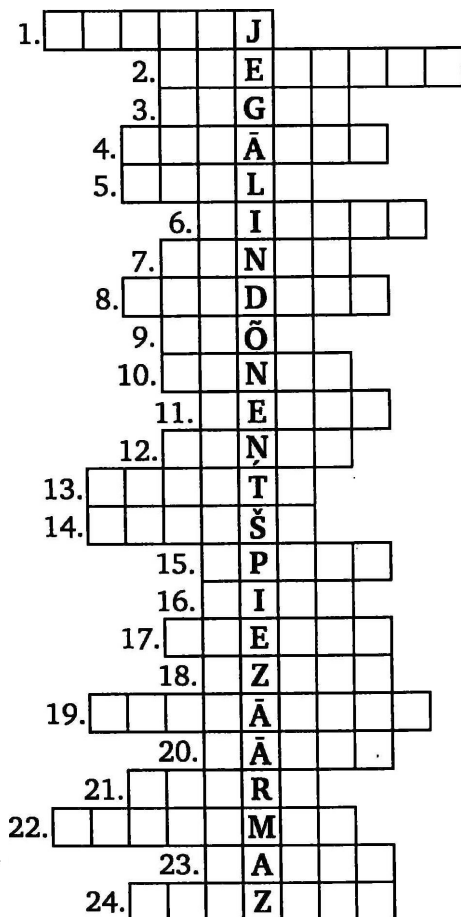
- _____ (Pl Dat) attō pitkād ibūkst, _____ (Pl Dat) litizt.
- _____ (Pl Instr) mēḡ iz ūomō rōkāndōnd, setku vōrōzjemāks.
- _____ (Pl Nom) mīed lekštō mierrō, _____ (Pl Nom) tuļtō aigō.
- Kas tēḡ broutšiztō Dēḡnmōlō id _____ (Sg Gen) rištīngōks?
- Mūpō ne lābōd _____ (Sg Ill) kūožō.
- _____ (Sg El) kilāst mād killō tuļ pāḡiḡ livliži.
- Ta āb sie midēgizt _____ (Sg Part) setku spekkō.

XII Aizstājiet vietniekvārdu *jegāikš* 'ikviens, ikviena' ar *mitikš* 'neviens, neviena' un pārveidojiet teikumus par nolieguma teikumiem:

- Jegāikš mōļtōb eḡtš mōļtōkstō.
- Poštīnikā broutšōb jegāidō killō.
- Jegāidsō rištīngsō um piški mōilma.
- Jegāidstō mōtsāst tulāb ulzō brūni okš.
- Kas sa vōid rōkāndō jegāidkōks?
- Ta tūndōb jegāidtdō.
- Jegāid lēba pālō vōib vōidō vōita.

XI Pärtulkojiet sakāmvārdu un atrisiniet krustvārdu miklu:

1. odājku _____,	9. būtū _____,	17. sliedō _____,
2. pekjasōs _____,	10. ginmi _____,	18. mōlaz _____,
3. geiļg _____,	11. sōdej _____,	19. pātķisāku _____,
4. zōntatā _____,	12. kaņvā _____,	20. danpā _____,
5. allōv _____,	13. tōrakē _____,	21. ōgnar _____,
6. ižtikk _____,	14. ōkjūoš _____,	22. žēmđaiļd _____,
7. litan _____,	15. āpotō _____,	23. tōvai _____,
8. sondrak _____,	16. vāzi _____,	24. krazdig _____.

ĪDŌKSMŌZ STUND

Agnēz: Jōvvō ōdōgt!

Kristin: Tēriņtš!

Agnēz: Kust kūožōst sa tulād?

Kristin: Vaidōld, Poulin jūst.

Agnēz: Nei kougōnd?

Kristin: Nā, amād mād studentōd vōļtō Poulin Kļaviņ jūs rāndas.

Agnēz: Ma kūliz, ku tāmmōn um knaš kōrand.

Kristin: Nei se um. Poulin kuodā nustiz tām veļ. Se um vōnd tūontō īdōks sadā kuolmkimdōs āigastōs.

Agnēz: Kas Poulin jelāb sāl amā āigast?

Kristin: Āb. Set sōvvō. Mēg tōžmō tām kōrandtō nādō, siepierāst Poulin tuļ randō. Ta kutsiz mēđi kuodāj sillō. Sāl um eđđi, ōjeđđi, nēļa tubbō, tubāpēļi. Mād pūošid tūoitō pūđi, āltizmō plitō ja kie-tizmō kaffejt ja tējō. Loutš pāl vōļ vanā kaffejsudmaļ ja Poulin nāgtiz, kui sieks vōib kaffejt jōvvō.

Agnēz: Kas tāddōn vōļ ka mingi kilālēba?

Kristin: Ikš sūr šokolād kārþ. Māddōn vōļtō iņōz ka ādsmingizt maigād. Seimō speksōjidi, ūdtōbidi, juoimō tējō. Ku siemnāiga vōļ siedōd, lekšmō sūrō tubbō. Sāl um kōdōks nūrþaks lōda, rajd, dīvan, kāp ja vanā spiegiļ, mis tām izā, skrūodiļ, vōstiz, ku mēstarōks sai. Sāl ležgōļ um ka piški magdōbtubā, kus um kuolm lovvō. Jegā lovā pāl vōļ dek ja kakš pađđō. Dekid vōļtō knaššōd striplimizt, eņtš kudtōd, ja pađād vōļtō nei piemdōd, ku ma tōž ilđiņ maggōm lādō.

Agnēz: Mitsōks sa ūoņdžōļ nūzizt ilzō?

Kristin: Vāggi varāld. Ūomōg pūolsō tuļ vim. Lekšmō pids mōtsō, sukād saitō kažizōks, vōļ vāggi kilma. Vōnkōks Poulinōn lēbaōj immōr vōļ snūor, kus vōiž sukņi kūjastō. Ne ku sāl vōļ nemē sukād nāgtōks. Nu, ja siz mēg istizmō sūrs tubās ja māddōn vōļ pigātaga vešþrāiga. Poulin nižiz nižidi ja pasākidi.

Agnēz: Mis kielkōks Poulin nižiz?

Kristīn: Tab!

Agnēz: Leṭkielkōks?

Kristīn: Äb.

Agnēz: Livō kielkōks?

Kristīn: Äb.

Agnēz: Kui siz?

Kristīn: Rändakielkōks.

Agnēz: Amād saitō arū?

Kristīn: Amād izt sōtō. Bet ne, kis saitō, tulkiztō jarā. Poulin nägṭiz mäddōn ka mingizt vanād etnogrāfilizt ažād – krežīl, ibizkiela ja munt.

Agnēz: Ma küliz, ku jegāidōn ibizkielan vōļ eņṭš killimi.

Kristīn: Ibizkiela paņ ibizōn kaggōlō ōdōn, ku viž mōtsō. Ūoņdžōl, ku lekš ibiži vōtšōm, jegāikš küliz, kus tām ibbi um. Poulinōn ne vanād ažād pilōbōd eḏizōs, mis um sūr tubā kilgsō. Sie eḏizōn um kakš ukstā. Ukst lābōd tarā pālō ja umārztarā jūrō.

Agnēz: Kas Poulin tieb kādtiedō?

Kristīn: Ma iz kiz, agā ma neiz, ku sūrs tubās lōda pāl vōļ vālda lōdaorōn ja sie pāl vōļ piški umbōltōd lōdaorōn. Sūrs tubās vōļ kakš lābbō, ja mōlmōn vōļtō ēkōltōd lābōrōnd jedsō. Magdōbtubās lovā tutkāmsō vōļ silmadōrōn, kus vōļ umbōltōd pālō “Jōvvō ūomōgt”.

Agnēz: Kas Poulinōn vōļtō ka puskūd lābsō?

Kristīn: Poulin paldiž um Rīgōs, neku bēgōl pāl puskidi iz ūo.

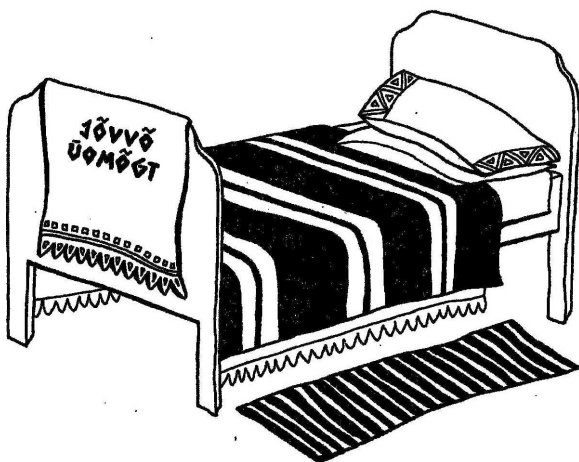
Agnēz: Agā laggōd? Mis vermō vōļtō laggōd?

Kristīn: Paldiž attō vāldad. Poulin nižiz, ku vaņši aigši laggidi tei vāldaks sävkōks. Vālda säv vōtiz Pitrōg jougstō. Nu nei. Agā mūpō lib äbjōvā āiga.

Agnēz: Kui nei?
Ōdōn tōvaz vōļ
sieldō!

Kristin: Poulinōn
vōļ ōjedizōs kūzō
oksā uks pāl. Ku līb
vīm, siz oksād
lābōd ilzōpēdōn,
ku līb pāvaļikki ja
jōvā āiga, siz kūzōz
viedāb okši kubbō.
Jedmōļ kuodāj
broutšimiz kūzō
oksād vōļtō illō.

SŌNĀD

āb/jōvā,-jōvā,-jōvvō,-jōvād	- sliktis
ādsmingl,-z,-zt,-zt	- kaut kāds
āiga,-,aigō,āigad	- laiks
āigast,-,-ō,-ōd	- gads
altō,āltab,āltiz	- iedegt, iekurt
bēgōl,-,-t,-d	- palodze
broutšimi,-z,-zt,-zt	- brauciens
dek,-,dekkō,dekīd	- sega
dīvan,-,-ō,-ōd	- divāns
eđđi,eđiz,eđizt,eđđizt	- priekšnams; priekšējais
ēkōltōd	- tamborēts
eņtš kudtōd	- paša adits, austs
ibbi,ibiz,ibizt,ibbizt	- zirgs
ibiz/kiela,-kiela,-kiellō,-kielad	- zirga zvaniņš
idōks,-,-t,-ōd	- devīni
idōksmō/z,-nd,-ndtō,-ndōd	- devītais
illō	- augšā
ilzōpēdōn	- augšup
iņōz	- līdzī
jedmōļ	- pirms; vispirms; agrāk

joug,-,jougō,jougūd	- upe
joṽvō,jovāb,joviz	- (sa)malt
kādtie,-,-,dō,-,d	- rokdarbs
kaffej,-,-,t,-,d	- kafija
kaffejsudma],-,-,t,-,d	- kafijas dzirnavas
kāp,-,kāppō,kāpīd	- skapis
kažži,kažiz,kažizt,kažžizt	- mitrs, slapjš
kiet/ō,-,ōb,-,iz	- vārit
kilā/lēba,-,lēba,-,leibō,-,lēbad	- ciemakukulis
kilgsō	- blakus
killimi,-,z,-,zt,-,zt	- skaņa
kougōnd	- no tālienes
kreži],-,-,t,-,d	- grozs
kui	- kā, ja
kūjast/ō,-,ōb,-,iz	- žāvēt
kuodāj	- (virz) mājup, mājās
kuolmkimdō,-,-,-,d	- trīsdesmit
kūož,-,-,ō,-,ōd	- vieta
kust	- no kurienes
kūzō/z,-,-,zt,-,d	- egle
lāb,-,lābbō,lābūd	- logs
lābōrōn,-,-,t,-,d	- aizkari
laggōd,-,laggidi	- griesti
lēbaōj,-,-,ō,-,d	- maizes krāsns
lōdaōrōn,-,-,t,-,d	- galdauts
loutš,-,-,ō,lōtšid	- plaukts
lovā,-,lovvō,lovād	- gulta
magdōb/tubā,-,tubā,tubbō,tubād	- gujamistaba
maggōm (<i>supins</i>)	- gulēt
maigā/z,-,-,zt,-,d	- našķis
mēstar,-,-,t,-,d	- meistars
mitsōks	- cikos
nāgt/ō,-,ōb,-,iz	- rādit
nāgtōks,-,-,t,-,t	- izstāde
niž,-,-,ō,-,ōd	- stāsts
nust/ō,-,āb,-,iz	- celt
nustōd	- (uz)celts
nūzō ilzō,nūzōb,nūziz	- piecelties
ōj/eđdi,-,eđiz,-,eđizt,-,eđizt	- virtuve
oksā,-,oksō,oksād	- zars
ōrōnd,-,ōriņi	- drēbes
pađā,-,pađđō,pađād	- spilvens
pasāk/ā,-,ā,-,ō,-,ōd	- pasaka

pāvalikki,pāvalikiz, pāvalikizt,pāvalikkizt	- saule
pīds	- <i>prep</i> pa; gar; caur
piemdō,-,-,-d	- miksts
plīš,-,-,ō,-ōd	- plīts
pōis,-,-,ō,pūošid	- zēns, puika
pū,-,-,dō,-d	- koks, malka
pusk,-,-,ō,-ūd	- puķe; pušķis
raj,-,-,rajjō,rajd	- krēsls
rānda/kēj,-kiel,-kieldō,-kield	- lībiešu valoda
sadā,-,-,saddō,sadād	- simts
sai (<i>Ipf 1 Sg</i>)	- dabūt; kļūt
sāv,-,-,sāvvō,sāvūd	- māls
siedōd	- apēsts
silmadōrōn,-,-,-t,-d	- divielis
skrūodil,-,-,-t,-d	- skruoderis
snūor,-,-,ō,-d	- šnore
spiegil,-,-,-t,-d	- spogulis
sukā,-,-,sukkō,sukād	- zeķe
tab (<i>Imp 2 Sg</i>)	- uzmini
tabbō,tabāb,tabiz	- (uz)minēt
tarā,-,-,tarrō,tarād	- pagalms, dārzs
tei (<i>Ipf 1 Sg</i>)	- darīt, taisīt
tēj,-,-,ō,-ōd	- tēja
tōvaz,tovvō,tōvazt,tovvōd	- debesis
tōž (<i>Ipf 1 Sg</i>)	- gribēt
tubā,-,-,tubbō,tubād	- istaba
tubāpēļi,-z,-zt,-zt	- bēniņi
tulkō jarā, tulkōb,tulkiz	- pārtulkot
tūodō,tūob,tuoi	- atgādāt,atnest
tutkām,-,-,-t,-ōd	- gals
ukš,uks,ukstā,ukst	- durvis
umārz/tarā,-tarā,-tarrō,-tarād	- ābeļdārzs
umbōltōd	- (iz)šūts
ūomōg,-,-,-t,-ōd	- rīts
vaņši aigši	- senos laikos
varāld	- agri
vešpr/āiga,-āiga,-aigō,-āigad	- mijkrēslis; launaga laiks; vakarēšana
vidō,vib,viž	- aizgādāt, nogādāt
vieddō,kubbō,viedāb,viediz	- savilkt
vīm,-,-,ō,-ōd	- lietus
vōnkōks	- par laimi
vōstō,vōstāb,vōstiz	- (no)pirkt
vōtšōm (<i>supins</i>)	- meklēt

GRAMMATIK

I Darbības vārdu locīšana īstenības izteiksmes vienkāršajā pagātnē (nolieguma formas):

lā/dō 'iet'

1. *ma iz lā*
2. *sa izt lā*
3. *ta iz lā*

1. *mēg iz lā/mō*
2. *tēg izt lā/tō*
3. *ne izt lā/tō*

kuts/ō 'saukt, aicināt'

1. *ma iz kuts*
2. *sa izt kuts*
3. *ta iz kuts*

1. *mēg iz kuts/ōm*
2. *tēg izt kuts/ōt*
3. *ne izt kuts/ōt*

lugg/ō 'lasīt'

1. *ma iz lug*
2. *sa izt lug*
3. *ta iz lug*

1. *mēg iz lugg/ōm*
2. *tēg izt lugg/ōt*
3. *ne izt lugg/ōt*

tūl/da 'nākt'

1. *ma iz tul*
2. *sa izt tul*
3. *ta iz tul*

1. *mēg iz tul/mō*
2. *tēg izt tul/tō*
3. *ne izt tul/tō*

II Darbības vārda vōlda 'būt' locīšana īstenības izteiksmes saliktajā tagadnē:

1. *ma um vōnd*
'es esmu bijis'
2. *sa ūod vōnd*
'tu esi bijis'
3. *ta um vōnd*
'viņš ir bijis'

1. *mēg ūomō vōnnōd*
'mēs esam bijuši'
2. *tēg ūotō vōnnōd*
'jūs esat bijuši'
3. *ne attō vōnnōd*
'viņi ir bijuši'

III Lietvārda *kūzōz* 'egle' locīšanas paraugs:

	Sg	Pl
Nom	<i>kūzōz</i> ,	<i>kūzō/d</i>
Gen	<i>kūzō</i>	<i>kūzō/d</i>
Part	<i>kūzō</i>	<i>kūz/idi</i>
Dat	<i>kūzō/n</i>	<i>kūzō/dōn</i>
Instr	<i>kūzō/ks</i>	<i>kūzō/dōks</i>
Ill	<i>kūzō</i>	<i>kūz/iž</i>
In	<i>kūzō/s</i>	<i>kūz/iš</i>
El	<i>kūzō/st</i>	<i>kūz/išt</i>

IV Daudzskaitļa partitīvā ir šādas galotnes:

-īdi, -idi, -di, -ti, -đi, -ṭi, -i

Sg Nom

Pl Part

piṇ

piṇ/īdi 'suņus'

āigast

āigast/īdi 'gadus'

mōtsā

mōts/ṭi 'mežus'

pū

pū/đi 'kokus'

sukā

suk/ṭi 'zeķes'

uks

ukš/i 'durvis'

ILZĀNDŌKST

I Pārtulkojiet virknes un atrodiēt vārdus, kas neiederas tajās.

1. vōrōzjemā, veļ, sōzār, ōj, rištjemā
2. pitkā, kuordō, rok, liti, piemdō
3. raj, loutš, kōškō, kāp, lōda, laggōd
4. mōltsi, brūni, viri, vālda, kōps
5. sōira, lēba, iļdzēmḍa, sandrok, lūkejā
6. pilō, siedō, mōilma, vōtšō, vōigō, mādlō
7. krīzdag, munāviri, gūngaserk, sukā, kibār
8. kaš, kalā, kaṅki, piṇ, ežōrōn, pūoraz
9. kougōl, kaggōl, ab, sidām, kež, pā

II Ievietojiet piemērotos apstākļa vārdus, prievārdus vai postpozīcijas:

1. Kovāld rovst kutsiztō mēḍi _____ oppōm.
2. Jou ūoṇdžōl _____ lekšmō vōigōm.
3. _____ vōļ siṅṅi tōvaz, _____ vōļ mustā mō.
4. Vaṅtliizmō _____, neizmō setku kūzidi ja piedāgidi.
5. Līvōd lekštō īdstō kilāst tuoizō killō _____ randō.
6. Mis sa tōd _____ – tortō agā kōļimtō?
7. Pliṭ _____ vōļ jeikāp.
8. Luštīgōd sōbrād _____ sōtiztō ādsmingiži rōntidi.

allō
illō
ilzōpēḍōn
iṅōz
jedmōl
kilgšō
kougōnd
pids
varāld

III Ievietojiet darbības vārdus vienkāršās pagātnes formās:

1. Mēg _____ (tōdō) strōdō, ne _____ (tōdō) kaffejtō kietō.
2. Iļ, sie āiga, ku ta _____ (nižō) pasākidi, mēg _____ (vaņtļō) spiegiļ pālō.
3. Munt _____ (altō) plitō, munt _____ (tiedō) sūrkaķidi.
4. Poštņikā _____ (tūodō) vōrōzjemān ķeridi.
5. Vanā mēstar _____ (vidō) eņtš kādtieđi lapslapstōn.

IV Izlabojiet satura kļūdas:

Poulin kuodās:

Ōjeđizōs pilōb seis nūrkaķs lōda.

Lōda pāl um vīri silmadōrōn.

Dīvan, rajd ja kāp attō tubāpāl.

Lābūdōn attō kudtōd lōdaōrōnd
jedsō.

Magdōbtubās um lēbaōj ja spiegiļ.

Ōjeđizōs loutš pāl um plit.

Dek ja kuolm pađđō attō eđizōs
dīvan allō.

Umārztarās um sukād nāgtōks.

Umār pilōb magdōbtubās lovā
tutkāmsō.

Lābsō um sūr kov.

V Uzrakstiet vārdu vienskaitļa nominatīva formas (vārdi doti daudzskaitļa partitīvā):

eņtšīdi _____

kōrandidi _____

nimīdi _____

vežži _____

lābīdi _____

sukņi _____

ažņi _____

ōdōgīdi _____

livliži _____

sōpkīdi _____

armīdi _____

sidāmīdi _____

kuņštņikīdi _____

tidāri _____

azmīdi _____

vōtņmīdi _____

mōtšti _____

mēņi _____

lāpši _____

mežži _____

ķēļi _____

piņīdi _____

kādtieđi _____

ukši _____

naiži _____

vōidagīdi _____

mūņi _____

pēņi _____

ieņi _____

sūri _____

siļmi _____

kengi _____

VI Izvēlieties vajadzīgo vārdu un ievietojiet nepieciešamo formu, balstoties uz lietvārda *kūzōz* locīšanas paraugu:

bildadrōntōz 'bilžu grāmata', *jeipuṭkōz* 'leduspuķe', *kūzōz*, *līvōz*, *lūomōz* 'dzīvnieks', *nōṭōz* 'kāposts', *sōpkōz* 'zābaks', *vōrōz* 'svešs'

1. Tallō vōļ lābūd pāl sūri _____ (Pl Part).
2. Kilālizt seitō amād _____ (Pl Nom) jarā.
3. Ku um jennō lūnda, _____ (Pl Dat) mōtsās um lālam.
4. Lapst vōtšiztō bildidi _____ (Pl In).
5. Īd _____ (Sg Gen) ta liediz uks tagān, tūoiz – kāpsō.
6. _____ (Sg El) sadiztō mōzō brūnizt kābād.
7. Mēg iz kietōm _____ (Sg Dat) profesōrōn kaffejtō.

VII Izveidojiet daudzskaitļa partitīva formu un pārveidojiet darbības vārdus vienkāršās pagātnes apgalvojuma formā:

1. Mēg iz luggōm _____ (nim).
2. Jegās Pūojkurāmō kilās iz ūo jennō līvōd _____ (kōrand).
3. Tarā pāl lapst izt nātō _____ (piņ).
4. Jegās nin tubās iz ūo pāgiņ _____ (lāb).
5. Vōrōzjemā iz pan _____ (kādtie) lōda pālō.
6. Amād lapst izt vōdlōt tōla _____ (ōdōg).
7. Spiegiļsō ne izt nātō set _____ (iž).
8. Mierlōpijizōn kāpsō iz ūo jennō _____ (kōskō).
9. Nāgtōksōs iz nāmō _____ (kunštnikā).
10. Mād kōrand jedsō iel pāl iz ūo _____ (auto).

VIII Izveidojiet darbības vārdu nolieguma formas īstenības izteiksmes vienkāršajā pagātnē.

1. Jemā _____ (kutsō) aŗštō.
2. Studentōd _____ (broutšō) Sūomōmōlō.
3. Mēg _____ (māngō) krežiļbumbō.
4. Kilālizt _____ (lādō) maggōm.
5. Ma _____ (vōllō ulzō) mitidtō jeikrēmō.
6. Tēg _____ (rōkāndō) profesōrōks.
7. Vanāāma _____ (ūdō) speksōjidi.
8. Kaš _____ (siedō) naggiři.

IX Pārtulkojiet:

1. Rīta pusē debesis bija skaidras.
2. Cikos karaliene no rīta piecēlās?
3. Plauktā stāvēja vecas kafijas dzirnaviņas.
4. Vai tu proti malt kafiju ar tām?
5. Drēbes ir slapjas.
6. Es nāku no profesora.
7. Jūsu ciemiņi ieradās no tālienes.
8. Vai viņš peldas visu gadu?
9. Agri no rīta gājām meklēt zābakus.
10. Vienas durvis ved uz pagalmu.
11. Ja būs labs laiks, egļu savilks zarus kopā.
12. Vecos laikos mijkrēšļa laikā stāstīja stāstus un pasakas.
13. Vecmāmiņa aicināja mūs iekšā.
14. Virtuvē pie durvīm ir egļu zars.
15. Iegājām lielajā istabā.
16. Vecāki pirkis spoguļi.
17. No rīta tēvs iekurināja plīti un vārīja kafiju.
18. Brālis gribēja tūlīt iet gulēt.

X Atrodiet piemērotos vārdus:

Tubās um jennō:

skūolidi, kuņštidi, mōltijiži, akvārijidi, knašidi, plagīdi, sōnidi, jeikāpīdi, lōdidi, nālgīdi, bussidi, ibūkiši, televīzoridi, kaimkuodīdi, fotīdi, nīnīdi, studijidi, kēji, bužātēmpīdi, krūonīdi, dīvanīdi, āigastīdi, jougīdi, eņtš kudtōd lābōriņi, lēbaōjidi, ēkōltōd lōdaōriņi, nāgțōkši, pūđi, lovīdi, snūorīdi, loutšīdi, skrūodīji, piemēdidi, rajđi, vīmīdi, mēstari, spīegīji, vešprāigīdi.

XI Atrodiet vārda otru pusi:

eḡ	vešpr	lēba	ōrōn	eḡḡi	ḡi
kaffej	āb	magdōb	zōz	ōj	jōvā
lāb	kuolm	ōj	pēḡōn	āiga	vō
lōda	kilā	tubā	tubā	mingi	tarā
rānda	āds	vōt	šō	lēba	ōrōn
silmad	illō	vōn	kimdō	kēj	kōks
umārz	jov	kū	sudmaļ	pēji	

XII Ievietojiet darbības vārdu *vōlda* īstenības izteiksmes saliktajā tagadnē:

1. Ma eņš sōbrāks _____ Poulin jūs Vaidōl.
2. Se kuodā _____ nustōd tūontō idōks sadā kakškimdōs āigastōs.
3. Ta kūliz, ku sie kievād tēg _____ Sūomōmōl.
4. Mēg _____ Ēstimōl.
5. Sūomlīz ja ēstlīz _____ jōvād sōbrād.
6. Vaņši aigši sa _____ vōlki.

XIII Izlasiet un pārtulkojiet dzejoli:

Kōrli Stalt

Piški touvō tēḡ

Vaņtlō illō touvō tēḡi,
kuī ne amād vilkōbōd!
Sūri, sieldīdi um nēḡi,
neiku silmad pilkōbōd.

Um ka nēšti piški mūnda,
rōz id tānda nād set sa.
Bet, kuņš magūd sinā ūnda,
pāistamōst āb loptā ta.

Sa ikš piški tēḡ, sie tīeda,
ilmas rāndali ka ūod.
Jarā kaddō, pimdōks iedō –
siedā itō sa ād tūoḡ.

Sīesō kūožōs, kus sa pandōd,
um sin vizāst piļōmōst.
Kuijen sin um joudō andtōd,
neijen sin um pāistamōst.

SŌNĀD

tōvaz,touvō,tōvast,touvōd

tēd,tād,tādtō,tādōd

vilkō,vilkōb,vilkiz

pilkō,pilkōb,pilkiz

rōz

id

uŋ,un,ūnda,und

paistō,pāistab,pāistiz

lopt/ō,-āb,-iz

ilma,-,ilmō,ilmad

jarā kaddō, kadūb, kadiz

pimdō,-,-,d

tūođō,tūođōb,tūođiz

pandōd

vizāst

sin = sinnōn

piļō = pilō

kuijen

joud,-,ō,-ōd

neijen

- debesis; vētra

- zvaigzne

- dzirkstīt, mirgot

- mirkšķināties

- mazliet

- tikai, vienigi

- miegs

- spidēt

- beigt

- pasaule

- (pa)zust

- tumšs

- drikstēt

- nolikts

- *adv* cieši, stingri

- cik daudz

- spēks

- tik daudz

KIMMŌZ STUND

Maṛi: Kui taļžpivād vōļtō?

Katriņ: Tienū, knaššōd. Mēg pidizmō nēḗi livōd traditsijōd viṭō, neiku mād āigastsadā irgandōksōs nēḗi pidiztō.

Maṛi: Kui se siz um?

Katriņ: Jedmōl taļžpivḗi mied broutšiztō mōtsō kūzō tagān ja tuoitō kūzō kuodāj nei, ku lapst izt nātō. Mied glābiztō kūzō taļ pālō, āinad sizāl jarā.

Maṛi: Kas kūzōz vōļ sūr?

Katriņ: Māddōn vōļ kuordi, laggōd sōņō.

Ku tuļ taļžpivād ōdōg, kitizmō sounō. Iļ sie āiga, ku lāpši vei sounō, izād tuoitō kūzō tubbō ja paņtō jālga sizzōl.

Maṛi: Kui livōd puskāntiztō kūzidi?

Katriņ: Kūzō pālō lāngaks sidiztō umāri, kringiļi, ūdtōbidi. Būoḗsō vōstiztō pitkād kumpvektōd. Kiņḗōld paņtō. Kuldistō vōi ōldzistō papierstō iediztō tēḗi. Nei ka mēg teimō.

Maṛi: Lapst izt puskānt kūzō?

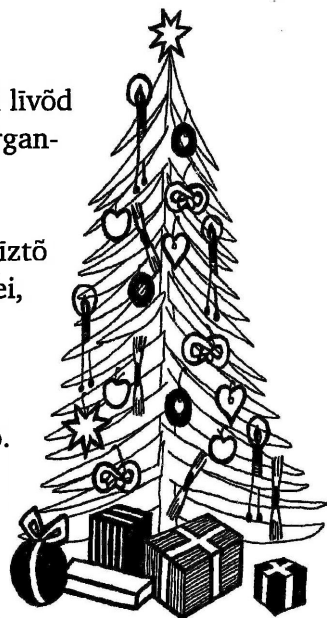
Katriņ: Āb. Livōd lapst mittō kunāgid. Ne tuļtō sōnast siz, ku amā jou vōļ vaļmōz. Lāpši ēḗiz ēḗiztubās ja sūr tubā uks tei vāldiņ set siz, ku kiņḗōld kūzō pāl jou paliztō. Lapstōn vōļ sūr imlōmi.

Maṛi: Ku amād vōļtō iḗskubsō, akiz pivā irg?

Katriņ: Amād lōliztō. Perimiez kītiz, mingiz loul um lōlamizt. Ta lugiz id kabāl Bibōlstō ja pierrō siedā id vaimliz lūol.

Maṛi: Kas taļžpivād-vanā ka tuļ?

Katriņ: Nā, māddōn se vōļ ikš kougi sug Dūoņigstō. Tāmmōn ēḗiz kōskō, āndiz štok kāddō. Tāmmōn vōļ sūr kuot škīnkōdōks. Ku ta jagiz škīnkidi, jegā lāpš kītiz id lūol.

jagiz šķinkidi, jegā lāpš kitiz id lūol.

Maŗi: Mingiz šķink sa sait?

Katŗiņ: Ma sai sukŗi, min veļ kindidi, agā pišķi sōzār pippō. Jemā sai suormkindidi, izā sai serkō. Vanāizān šķinkiz tabākpungō.

Maŗi: Kas mingi vōļ ābkūldzi ja sai joutidi?

Katŗiņ: Taļŗpivād-vanā kiziz pišķiz Jōņ kādstō, kas tām izā sovtōb agā jūob. Pišķi Jōņ kitiz vastō, ku izā āb jūo, agā sovtōb kil. Vanā sai vāggi kōzizōks ja kitiz, ku ni ta āndab joutidi izān, mikŗpierāst ta laskūb sov tubbō? Pišķi pōis rāukiz ja pōliz: “Alā rab, alā rab, min izā um vāggi jōvā izā!”

Maŗi: Kas taļŗpivād vanā āndiz izān joutōdōks?

Katŗiņ: Ku lāpš nei vāggi pōlab, āb vōi andō.

Maŗi: Kas ōdōgiŗi ka seitō?

Katŗiņ: Eŗmōks jagiz set speksōjidi, kringiļi, pepōrkokidi, ūdtōbidi. Sei ka kakidi, plōtļeibō. Ōdōgiŗi sei pierrō siedā. Siz niŗiz niŗidi, ka iļ Jēzus-laps, iļ sie, kui mēg tānda vōdlōm.

Maŗi: Bet mād jūs taļŗpivād ōdōn lekŗtō lōtōl.

Katŗiņ: Mād jūs lekŗtō ka – perimiez perinaizkōks ja nūord rovt. Sie āigast vōļ pāgiņ lūnda, mēg broutŗizmō sōņkōks. Ibizōn sidizmō kiela viemōr tutkāmō, se knaŗistiz kiliz.

Maŗi: Agā māngōd? Kas māngidi ka māngiz?

Katŗiņ: Māngiz.

Maŗi: Ja ziņtiz ka?

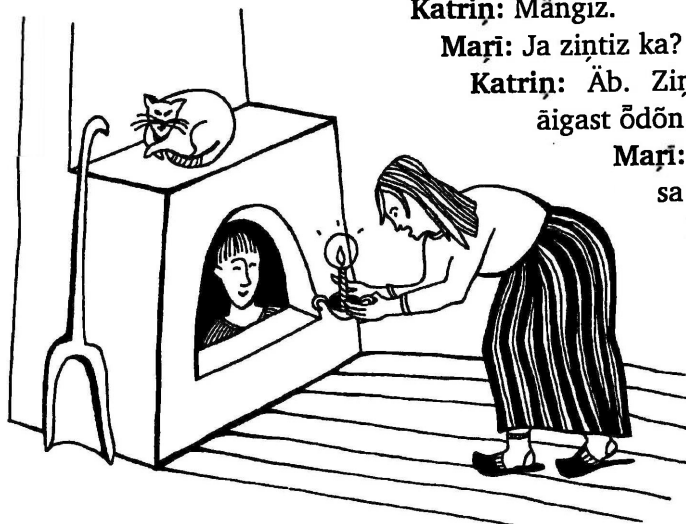
Katŗiņ: Āb. Ziņtiz set vanā-āigast ōdōn.

Maŗi: Kas sie āigast sa ziņtizt?

Katŗiņ: Nā.

Ma lāb sie āigast mielō!

Maŗi: Pāgiņ vōnnō! Kis um sin brūdganā?

Katriņ: Ma äb tēda, kis.

Maŗi: Kui nei?

Katriņ: Minnõn vel äb ūo mitīdtõ. Agā vanā-āigast õdõn, ku ma ziņtiz, ma neiz ädsmingiz. Ežmõks ma vaņtliz viedglõzõ. Ētiz sūormõkstõ viedglõzõ, spieģiltõ paņ jeddõ. Ma vaņtliz sūormõks pālõ sentš, kuņtš ma neiz...

Maŗi: Kienda?

Katriņ: Kõrlizt.

Maŗi: Mhm.

Katriņ: Se vel äb ūo tikkiž amā.

Maŗi: Mis siz vel vòļ?

Katriņ: Pierrõ ma vaņtliz lēbaõjõ. Likīz kiņdõltõ sizzõl ja vaņtliz. Ma neiz...

Maŗi: Kõrliztõ?

Katriņ: Äb. Pētõrt...

Maŗi: Minnõn jou ka ne mõlmõd miēldõbõd.

Katriņ: Se vel äb ūo tikkiž amā.

Maŗi: Kui nei?

Katriņ: Jedmõl maggõm lēmiz minnõn vòļ glõz lovān alā gläbdõd ja pīrgi iļļõ pandõd. Ma pieziz siļmi, agā iz pūst kūjaks. Lovā kilgsõ minnõn vòļ silmadõrõn. Minnõn kītiztõ, ku se, kis iezõ tulāb siļmi pūstõm, vīb mīnda jarā.

Maŗi: Kis siz tuļ? Pētõr agā Kõrli?

Katriņ: Ma ei maggõm ja iz nā mitīdtõ. Ūõņdžõl lovā tutkāmsõ ma liediz tiedidi.

Maŗi: Mingiži tiedidi?

Katriņ: Äp rištīng, äp ka lūomõ tiedidi. Ne vòļtõ nemē buŗā tiedõd.

SŌNĀD

ābkūldzi,-z,-zt,-zt	- nepaklausīgs
ādsmingi,-z,-zt,-zt	- kaut kāds
āigast/sadā,-sadā,-saddō,-sadād	- gadsimts
āina,-,ainō,āinad	- zāle, siens
alā	- leļup, zem
alā rab (<i>Imp</i>)	- nesit
āp	- ne
bibōl,-,-t,-d	- bībele
brūdganā,-,brūdganō,brūdganād	- ligavainis, brūtgāns
būoļ,-,-ō,-ōd	- veikals
buṛā,-,buṛō,buṛād	- burvis
Dūoņig,-,-t,	- Dundaga
eļiz/tubā,-tubā,-tubbō,-tubād	- priekšistaba
eļ/ō,-ōb,-iz	- ģērbt(ies)
eitō,ētab,ētiz	- (ie)mest
ežmōks	- vispirms
iezō	- nakti
iļļō	- pāri
imlōmi,-z,-zt,-zt	- brīnišanās
irg,-,-ō,īrgōd	- brīdis
īrgandōks,-,-t,-t	- sākums
jaggō,jagūb,jagiz	- (iz)dalīt
jarā vidō,vib,viž	- (aiz)vest prom
jōtaz,joutō,jōtast,joutōd	- žagars
kak,-,kakkō,kakūd	- kūka, rausis
killō,kilūb,kiliz	- skanēt
kimmō/z,-nd,-ndtō,-ndōd	- desmitais
kindaz,kindō,kindazt,kindōd	- cimd
kiņdōl,-,-t,-d	- svece
kittō,kitāb,kitiz	- kurināt
knašistiz	- skaisti, jauki
kougi,-z,-zt,-zt	- (at)tāls
kringil,-,-t,-d	- kļiņģeris
kūja,-,kuijō,kūjad	- sauss
kumpvekt,-,-ō,-ōd	- konfekte
kuoļ,-,kuoļtō,kuoļid	- soma, maiss
lānga,-,langō,lāngad	- diegs, dzija, aukla
lask/ō,-ūb,-iz	- laist
lēmi,-z,-zt,-zt	- iešana, došanās
lieudō,liedab,liediz	- atrast
likkō,likūb,likiz	- grūst, stumt
lōt,-,-ō,-ōd	- dievkalpojums

loul,-,loulō,lōlōd	- dziesma
lum,-,lūnda,lumid	- sniegs
lūol,-,ō,-d	- dzejolis
lūomō/z,-,-zt,-d	- zvērs
māng,-,māngō,māngōd	- spēle,rotaļa
mien	- kā
nei ku	- tā ka
ōdōgi,-z,-zt,-zt	- vakariņas
ōldzi,-z,-zt,-zt	- spilgts,košs
ouk,-,oukō,ōkōd	- caurums
pallō,palāb,paliz	- degt
pallō,pōlab,pōliz	- lūgt
papier,-,-ō,-ōd	- papīrs
pepōr/kok,-kok,-kōkō,-kōkōd	- piparkūka
peri/miez,-mie,-mieztō,-mied	- saimnieks
peri/nai,-naiz,-nāizta,-naizt	- saimniece
piddō,pidāb,pidiz	- turēt; svinēt
pierrō	- pēc
piezzō,piezūb,pieziz	- mazgāt
pipā,-,pippō,pipād	- lelle
pirg,-,-ō,pirgōd	- skals
pivā,-,pivvō,pivād	- svēts
plōt/lēba,-lēba,-leibō,-lēbad	- plātsmaize
puskānt/ō,-ōb,-iz	- izgreznot, pušķot
pūst/ō,-ōb,-iz	- (no)slaucīt
rāukō,rākōb,rāukiz	- brēkt, skaļi raudāt
septš – kuņtš	- tīkmēr – kamēr
siddō,sidāb,sidiz	- siet
sōn,-,-ō,-ōd	- ragavas
sov,-,sovvō,sovūd	- dūmi
sovt/ō,-ōb,-iz	- smēkēt
sug,-,suggō,sugūd	- radinieks
suorm/kindaz,-kindō,-kindazt,-kindōd	- pirkstainis
škink,-,-ō,škinkōd	- dāvana
štok,-,štokkō,štokūd	- spieķis
tabāk/pūnga,-pūnga,-pungō,-pūngad	- tabakdoze
tagān	- aiz; pakāj
tal,-,talļō,tōļōd	- stallis
talž/pivād,-pivād,-pivdi	- Ziemassvētki
talžpivād-vanā,-,-vannō,-vanād	- Ziemassvētku vecītis
tiedō/z,-,-zt,-d	- pēda
traditsij,-,-ō,-ōd	- tradīcija
umār,-,-t,-d	- ābols

vaimli loul,-,loulō,lōlōd
 vanā-āigast ōdōg,-ōdōg,
 -ōdōgt,-ōdōgōd
 vastō kit/ō,-ōb,-iz
 viedglōz,-,ō,-ōd
 viemōr,-,t,-d
 vōp,vòn,vōnnō,vōnnōd
 vizzō siddō,sidāb,sidiz
 vījō
 ziņt/ō,-ōb,-iz

- garīgā dziesma
 - Vecgada vakars
 - atbildēt
 - ūdens glāze
 - ilks
 - laime
 - aizsīd
 - veidā
 - zilēt

GRAMMATIK

I. *Talžpivād-vanā* 'Ziemsvētku vecītis' locīšanas paraugs:

	Sg	Pl
Nom	<i>talžpivād-vanā</i>	<i>talžpivād-vanād</i>
Gen	<i>talžpivād-vanā</i>	<i>talžpivād-vanād</i>
Part	<i>talžpivād-vannō</i>	<i>talžpivād-vaņđi</i>
Dat	<i>talžpivād-vanān</i>	<i>talžpivād-vanādōn</i>

	Sg	Pl
Instr	<i>talžpivād-vanāks</i>	<i>talžpivād-vanādōks</i>
Ill	<i>talžpivād-vannō</i>	<i>talžpivād-vaņži</i>
In	<i>talžpivād-vanās</i>	<i>talžpivād-vaņši</i>
El	<i>talžpivād-vanāst</i>	<i>talžpivād-vaņšti</i>

II Mēnešu nosaukumi libiešu valodā:

1. janvār	- ūdāigast kū	'jaungada mēnesis'
2. februar	- kiņqōlkū	'sveču mēnesis'
3. mārts	- kievādkū	'pavasara mēnesis'
4. april	- kōļimkū	'sulu mēnesis'
5. maij	- liedkū	'lapu mēnesis'
6. jūnij	- jōņpāva kū	'Jāņu dienas mēnesis'
7. jūlij	- āinakū	'siena mēnesis'
8. august	- viļakū	'labības mēnesis'
9. septembōr	- sigžkū	'rudens mēnesis'
10. oktōbōr	- vimkū	'lietus mēnesis'
11. novembōr	- kilmakū	'salnu mēnesis'
12. detsembōr	- tōlakū	'ziemas mēnesis'

III Kārtas skaitļa vārdi no 1. līdz 10. libiešu valodā:

<i>ežmi</i> , -z, -zt, -zt	- pirmais
<i>tuoi</i> , -z, <i>tūoizta</i> , <i>tuoizt</i>	- otrais
<i>kuolmō/z</i> , -nd, -ndt, -ndōd	- trešais
<i>neļļō/z</i> , -nd, -ndt, -ndōd	- ceturtais
<i>vidō/z</i> , -nd, -ndt, -ndōd	- piektais
<i>kūdō/z</i> , -nd, -ndt, -ndōd	- sestais
<i>seismō/z</i> , -nd, -ndt, -ndōd	- septītais
<i>kōdōksmō/z</i> , -nd, -ndt, -ndōd	- astotais
<i>idōksmō/z</i> , -nd, -ndt, -ndōd	- devītais
<i>kimmō/z</i> , -nd, -ndt, -ndōd	- desmitais

Kārtas skaitļa vārdus no 11. līdz 19. veido, pievienojot pamata skaitļa vārdiem no 1 līdz 9 salikteņa komponentu *-tuoistōnōz* 'padsmitais'.

<i>ikštuoistōnō/z</i> , -nd, -ndt, -ndōd	- vienpadsmitais
<i>kakštuoistōnōz</i>	- divpadsmitais
<i>kuolmtuoistōnōz</i>	- trīspadsmitais
<i>nēļatuoistōnōz</i>	- četrpadsmitais
<i>vīžtuoistōnōz</i>	- piecpadsmitais
<i>kūžtuoistōnōz</i>	- sešpadsmitais
<i>seistuoistōnōz</i>	- septiņpadsmitais
<i>kōdōkstuoistōnōz</i>	- astoņpadsmitais
<i>idōkstuoistōnōz</i>	- deviņpadsmitais

Kārtas skaitļa vārdus ar “-desmitais” veido, pievienojot pamata skaitļa vārdiem no 1 līdz 9 salikteņa komponentu *-kimdōz*.

<i>kakškimdōz, -nd, -ndt, -ndōd</i>	- divdesmitais
<i>kuolmkimdōz</i>	- trīsdesmitais
utt.	

Kārtas skaitļa vārdus no 21. līdz 29., no 31. līdz 39. utt. veido, pievienojot kārtas skaitļa vārdiem *kakškimdō*, *kuolmkimdō* utt. kārtas skaitļa vārdus no 1 līdz 9:

<i>kakškimdō ežmi</i>	- divdesmit pirmais
<i>kakškimdō tuoi</i>	- divdesmit otrais
<i>kakškimdō kuolmōz</i>	- divdesmit trešais
<i>kuolmkimdō neļļōz</i>	- trīsdesmit ceturtais
<i>kuolmkimdō vīdōz</i>	- trīsdesmit piektais
utt.	

Šajos saliktajos kārtas skaitļa vārdos loka tikai pēdējo vārdu.

Kārtas skaitļa vārdus no 100. līdz 900. veido ar *-saddōz* ‘simtais’, pievienojot to pamata skaitļa vārdiem no 2 līdz 9:

<i>saddō/z, -nd, -ndt, -ndōd</i>	- simtais
<i>kakšsaddō/z, -nd, -ndt, -ndōd</i>	- divsimtais
<i>kuolmsaddō/z, -nd, -ndt, -ndōd</i>	- trīssimtais
<i>nēļasaddō/z, -nd, -ndt, -ndōd</i>	- četrsimtais
utt.	

Kārtas skaitļa vārdus no 101. līdz 199., no 201. līdz 299. utt. veido, pievienojot pamata skaitļa vārdam - *sadā* ‘simt’ nepieciešamo kārtas skaitļa vārdu:

<i>sadā ežmi</i>	- simt pirmais
<i>kakšsadā kūžtuoistōnōz</i>	- divsimt sešpadsmitais
<i>nēļasadā kuolmkimdōz</i>	- četrsimt trīsdesmitais
<i>kōdōkssadā vīžkimdō tuoi</i>	- astoņsimt piecdesmit otrais
utt.	

Šajos saliktajos kārtas skaitļa vārdos loka tikai pēdējo vārdu

Kārtas skaitlis 1000. lībiešu valodā ir *tūontōz*.

I Izlabojiet satura klūdas, balstoties uz mācību stundas tekstu:

1. Katriņ pidiz taļžpivdi Dēņmō traditsijōd viņō.
2. Mied tuoitō kūzō kuodāj set siz, ku lapst neiztō.
3. Vanāvanbist glābiztō kūzō lōdan alā.
4. Kūzōz iz ūo kuordi, pōrand sōņō.
5. Kūzō pālō lāngaks sidiz krežīli, kōjdi, ibizkielidi.
6. Taļžpivādōks būoņsō vōstiztō ūdtōbidi ja ibiži.
7. Livōd lapst lekštō sounō siz, ku kūzōz jou vōļ puskāntōd.
8. Sūr tubā uks paņ vizzō, ku kiņđōld kūzō pāl jou paliztō.
9. Pivās irgsō set pāp vōiž kitō, mingiz loul um lōlamist.
10. Perimiez lugiz id kabāl sōnārōntōstō.
11. Taļžpivād-vanān ēđiz viriztō serkō ja puniztō amtō.
12. Taļžpivād-vanān vōļ sūr krežīl umārdōks.
13. Ku taļžpivād-vanā jagiz škinki-di, jegā perimiez dāņtšiz.
14. Piškiz sōzārōn taļžpivād-vanā āndiz joutōdōks.
15. Vanāizān taļžpivād-vanā škinkiz kaļdi.
16. Piškiz Jōņ izā jūob ja sovtōb.
17. Taļžpivād-vanā vōļ vāggi luštig iļ sie, ku Jōņ izā sovtōb.
18. Piški Jōņ kitiz, ku tām izā um vāggi ābjōvā izā.
19. Taļžpivād ōdōn mittō kunāgid iz niž nižidi.
20. Sie āigast broutšiztō lōtōl trak-tōrōks.
21. Ziņtiz set taļžpivād ōdōn.
22. Katriņ vaņtliz sūormōks pālō seņtš, kuņtš ta neiz iž ēņtšta.
23. Se, kis Vanā-āigast ūoņdžōl tulāb siļmi pūstōm, vib Katriņtō lōtōl.
24. Ōdōn lovā tutkāmsō Katriņ liediz umāri ja kringīli.

II Atrodiet mēnešu nosaukumu pārus:

ūdāigast kū	janvār
kievādkū	februar
kiņḡōlkū	mārts
sigžkū	april
jōņpāva kū	maj
tōlakū	jūnij
kōļimkū	jūlij
viļakū	august
liedkū	septembōr
kilmakū	oktōbōr
āinakū	novembōr
vīmkū	detsembōr

III Pārtulkojiet:

1. Kāds attāls radinieks no Dundagas bija Ziemassvētku vecītis.
2. Arī mūsu gadsimta sākumā Ziemassvētkus svinēja katrā sētā.
3. Egli noglabāja sienā.
4. Kā latvieši izrotā eglīti?
5. No zeltīta vai sudrabota papīra izgriez zvaigznes.
6. Lībiešu bērni nekad nepušķoja eglīti.
7. Bērni pārņāca no pirts tikai tad, kad viss jau bija gatavs.
8. Vakarā sveces dega katrā logā.
9. Ziemassvētku vecītim rokā bija spieķis.
10. Katrs ciemiņš noskaitīja vienu dzejoli.
11. Man uzdāvināja cepuri, brālim uzdāvināja kažoku.
12. Ziemassvētku vecīša maisā bija zeķes, cimdi, grāmatas.
13. Tas, kurš bija nepaklausīgs, dabūja žagarus.
14. Vectēvs ļoti sadusmojās, tāpēc ka viņam uzdāvināja tabakdozi.
15. Ja bērns ļoti lūdz, tad vajag piesiet zvaniņu pie ilksa.
16. Vai jūsu ģimene ies uz dievkalpojumu?
17. Man patīk spēlēt spēles.
18. Jaunas meitenes Vecgada vakarā labprāt pazīlē.
19. Vecgada vakarā maizes krāsni var ieraudzīt savu ligavaini.
20. Blakus gultai uz krēsla bija trīs spilveni un divielis.

IV Atrodiet pamata skaitļa vārdiem atbilstošos kārtas skaitļa vārdus:

ikš	kūdōz
kakš	kōdōkstuoistōnōz
kuolm	tuoi
nēļa	idōksmōz
viž	vidōz
kūž	seismōz
seis	neļļōz
kōdōks	ežmi
idōks	kōdōksmōz
kim	kimmōz
kakštuoistōn	kuolmōz

V No daudzskaitļa partitīva formām izveidojiet vienskaitļa nominatīva formas:

āigastsadīdi _____	aiņdi _____
ibiži _____	irgandōkši _____
jaļgi _____	kēļi _____
kiņdōļi _____	kringiļi _____
kuldiži _____	kūzidi _____
langdi _____	lāpši _____
mōtšti _____	ōldziži _____
sērkidi _____	sōnidi _____
sōņidi _____	spiegiļi _____
sugiņdi _____	sūormōkši _____
talžpivdi _____	tubdi _____

VI Pārtulkojiet!

Vagā ie, pivā ie!
 Loptōd um pāva tie,
 Mōdō katāb ni ie mustā kat,
 Amād maggōbōd,
 Virgsō set āt
 Jōzep Mariaks id,
 Jōzep Mariaks id.
 Vagā ie, pivā ie!
 Amādōn mielō ie!

Kōrapāinōdōn ezmiztōn
 Jumāl kitōm paņ engōlōn:
 Sindōn Pāstāji um,
 Sindōn Pāstāji um.
 Vagā ie, pivā ie!
 Engōl siz, kitōn sie,
 Muntkōks lōlab: "Halleluja!"
 Jumālt tiennōbōd kubsō ka,
 Ku um Kristus ni tund,
 Ku um Kristus ni tund.

SŌNĀD

vagā,-,vaggō,vagād	- kluss
ie,-,-dō,-d	- nakts
pivā,-,pivvō,pivād	- svēts
loptōd (<i>Partic</i>)	- pabeigts
kat/tō,-āb,-iz	- klāt, segt
kat,-,kattō,katūd	- sega, pārklājs
virgsō	- nomodā
āt ~ attō	- ir
īd	- tikai, vienīgi
mielō iedō,-ieb,-ei	- palikt prātā
kōra/paint,-paint,-paintō,-pāinōd	- gans
kitōm (<i>supīns</i>)	- sacīt, teikt
sindō,sindōb,sindiz	- (pie)dzimt
Pāstāji,-z,-zt,-zt	- Pestītājs
tiennō,tienūb,tieniz	- pateikties
kubsō	- kopā
tund (<i>Partic</i>)	- atnācis

TEKSTU TULKOJUMI

PIRMĀ STUNDA

Kārlis: Labdien!

Jānis: Labdien!

Kārlis: Mans vārds ir Kārlis. Kāds ir tavs vārds?

Jānis: Mans vārds ir Jānis.

Kārlis: Es esmu students. Bet kas tu esi?

Jānis: Es esmu skolnieks. Es eju skolā.

Kārlis: Es mācos universitātē. Kas viņš ir?

Jānis: Tas ir mans draugs. Mēs esam draugi. Viņš ir libietis. Bet es esmu latvietis. Kas viņš ir?

Kārlis: Tas ir mans draugs. Viņš arī ir students. Viņš mācās Helsinkos.

Jānis: Vai jūs esat labi draugi?

Kārlis: Jā, mēs esam labi draugi. Kas tie ir?

Jānis: Tie ir jaunie libieši. Viņi mācās libiešu valodu.

Kārlis: Ak tā. Tas ir interesanti.

Jānis: Nu labi. Es tad iešu.

Kārlis: Visu labu. Uz redzēšanos!

Jānis: Uz redzēšanos!

OTRĀ STUNDA

Kārlis: Labdien!

Jānis: Nu labdien, labdien.

Kārlis: Kā tad iet?

Jānis: Paldies, labi. Un tev?

Kārlis: Paldies, arī labi.

Jānis: Kur ir tavs draugs?

Kārlis: Mans draugs ir jūrmalā. Viņš glezno. Viņa draugi arī ir tur. Jūra ir ļoti skaista. Ūdens ir tik zils, kāpas tik baltas, un mežs tik zaļš.

Jānis: Jā, tās ir libiešu karoga krāsas. Zila jūra, baltas kāpas un zaļš mežs.

Kārlis: Libiešu karogs ir skaists.

Jānis: Vai tavs draugs jau ilgi glezno?

Kārlis: Jā, ilgi. Visu dienu. Un diena ir tik gara. Jūrmalā ir Mākslas akadēmijas studenti. Arī viņi glezno. Mūsu skolotājs arī ir tur. Laiks ir tik labs. Es jau arī gleznoju.

Jānis: Vai tu arī glezno?

Kārlis: Jā, es gleznoju. Mēs visi tur gleznojam.

Jānis: Ak tā. Nu tad es arī nāksu.

Kārlis: Labi. Tur ir tik skaisti. Vai jūsu skolotājs arī nāks?

Jānis: Varbūt. Es pajautāšu.

Kārlis: Labi. Tad mēs gaidīsim.

Jānis: Labi.

TREŠĀ STUNDA

Jānis: Sveiks! Tagad nu es esmu jūrmalā.

Kārlis: Sveiks, sveiks.

Jānis: Kas viņi visi ir?

Kārlis: Es jau teicu. Tie ir Mākslas akadēmijas studenti.

Jānis: Ak tā, nu es atceros. Tie ir labi gleznotāji.

Kārlis: Jā, tā tas ir. Es pats neesmu tik labs gleznotājs. Man patīk gleznot kaut

kur mežā, ciemā vai pilsētā. Tur ir citas krāsas. Man ir grūti gleznot jūrmalā.

Jānis: Kādas krāsas tad ir pilsētā, ciemā un mežā?

Kārlis: Nu, tur ir gan sarkans un dzeltens, gan violets un brūns.

Jānis: Ak tā. Tad tev patīk krāsainas gleznas.

Kārlis: Nu, pelēkā, zilā, baltā, melnā un citas jau arī ir skaistas krāsas.

Jānis: Jā. Un kas viņš ir? Vai viņš ir jūsu profesors?

Kārlis: Viņš nav mūsu profesors, viņš ir «Livōd rānda» direktors. Vai tad tu neatceries? (Vai tev nav prātā?)

Jānis: Jā, jā, tagad es atceros. Un kas viņš ir?

Kārlis: Tas gan ir mūsu profesors. Viņš mums ļoti (labi) patīk. Viņš ir ļoti gudrs.

(Viņam ir laba galva.) Viņš ir jautrs cilvēks un nav īgns. Mēs vēl neesam tik gudri.

Mēs tikai mācāmies.

Jānis: Vai jums ir arī citi profesori?

Kārlis: Jā, bet viņu patlaban nav šeit. Tagad šeit ir tikai viens profesors.

CETURTĀ STUNDA

Jānis: Kur mēs patlaban esam?

Kārlis: Mēs esam libiešu sētā!

Jānis: Es redzu gan. Kam pieder šī sēta?

Kārlis: Tā ir Paulīnes Kļaviņas sēta «Ozolnieki». Šeit ir viena māja, klēts, pirts un citas vecas dzīvojamās ēkas. Aiz mājas ir mazs dārzs. Mājas priekšā ir aka.

Paulīnes sēta ir Vaides ciemā.

Jānis: Kur vēl dzīvo libieši?

Kārlis: Libiešu ciemi Ziemeļkurzemē ir arī Melnsils, Kolka, Saunags, Pitrags, Košrags, Mazirbe, Sikrags, Jaunciems, Lielirbe, Miķeļtornis un Lūžņa. Melnsils un Kolka ir Rīgas jūras līča krastā, bet citi ir Irbes šauruma krastā.

Jānis: Jā, bet te jau ir gandrīz kā muzejā!

Kārlis: Jā, Paulīne glabā visas etnogrāfiskās lietas. Un vissvarīgākā lieta, ko viņa sargā, ir libiešu valoda.

Jānis: Tur jau nāk jauni ciemiņi! Kas tie ir?

Kārlis: Es domāju, ka tie ir somi un igauņi. Viņi runā somiski un igauņiski. Vai tu saproti, ko viņi runā?

Jānis: Nē. Es neko nesaprotu. Vai tu saproti?

Kārlis: Nē. Mēs abi neko nesaprotam.

Jānis: Un tie ciemiņi nesaprot, ko mēs runājam.

Kārlis: Es nezinu. Varbūt viņi saprot arī. Viņi visi taču ir valodnieki no Igaunijas un Somijas.

Jānis: Vai daudzi igauņi Igaunijā un somi Somijā runā libiski?

Kārlis: Es zinu, ka profesori Vēri un Vitso Igaunijā un profesors Suhonens Somijā runā.

Jānis: Vai tie profesori kādreiz atbrauks arī uz Latviju?

Kārlis: Kādreiz jau atbrauks.

Jānis: Kas ir tas garais vīrietis tur aiz (viena) soma?

Kārlis: Es nesaprotu. Vai tu domā to somu, kam ir dzeltena cepure?

Jānis: Nē. Tam somam ir balta cepure.

Kārlis: Es viņu nepazīstu. Bet vai tu zini, ka baltā krāsa un zilā krāsa ir Somijas karoga krāsas?

Jānis: Tagad es zinu.

PIEKTĀ STUNDA

Kārlis: Ko tu dari?

Jānis: Es neko nedaru. Es tikai mācos lībiešu valodu. Lībiešu valoda ir tik grūta valoda.

Kārlis: Vai es drikstu jautāt, kāpēc tad tu mācies lībiešu valodu?

Jānis: Tas ir labi, ka tu jautā. Visi man (par) to jautā. Tikai māte un citi lībieši nejautā. Es mācos tāpēc, ka mana vecmāmiņa un vectētiņš bija lībieši un es gribu prast savu vecvecāku valodu.

Kārlis: Mana vecmāmiņa bija igauņiete un vectētiņš bija lībietis, bet viņu meita – mana māte – ir latviete.

Jānis: Tas ir paradokss.

Kārlis: Jā, bet tā tas ir. Padomju laikos pasē nevarēja rakstīt «lībietis».

Jānis: Vai tavi vecāki prot lībiešu valodu?

Kārlis: Viņi neprot. Tagad tas tā ir gandrīz katrā lībiešu ģimenē: vecvecāki prot, viņu bērns – meita vai dēls – neprot, bet mazbērni prot. Taču mani vecāki mācās. Visa mūsu ģimene mācās. Manas mātes māsas bērni nemācās. Viņi mācās angļu valodu. Viņi saka, ka tā ir viegla valoda.

Jānis: Mana tēva brāļa bērni arī nerunā libiski, viņi runā tikai latviski un vāciski. Viņi arī tevi labi atceras.

Kārlis: Tas ir jauki, ka viņi mani atceras. Es arī viņus atceros. Mēs bijām kopā kādā lībiešu ansambļa «Līvlist» koncertā.

Jānis: Ko tava māsa tagad dara?

Kārlis: Mana māsa? Viņa lasa. Mums mājās ir Pētera Damberga «Jemākiel lugdōbrōntōz» («Dzimtās valodas lasāmgrāmata»). Mēs to lasām. Tas nav viegli. Bet mūsu vecāki sēž pie kamina. Un mans suns guļ zem galda. Mani vecvecāki neguļ. Tikai viņu kaķi guļ uz krāsns.

Jānis: Kāpēc tu man (par) to visu stāsti?

Kārlis: Nu, ja tu jautā par manu ģimeni, tad es stāstu par visu ģimeni.

Jānis: Ak tā. Tad es varu pastāstīt par savu ģimeni. Mana māte pašlaik dzied ansambli. Mans tēvs strādā Vācijā. Manas zivis peld akvārijā. Mans mazais brālis stāv uz galvas. Mana māsa ir pie sava drauga. Viņas draugam ir dzimšanas diena, un tur ir liela balle. Arī citi draugi ir tur, viņi visi dejo. Šajā ballē ir laba mūzika un garšīgs ēdiens.

Kārlis: Vai tu esi izsalcis (badā)?

Jānis: Izsalcis? Hm. . . Es paskatišos, kas mums ir ledusskapī. . .

SESTĀ STUNDA

Irma: Kas tā ir par fotogrāfiju?

Agnese: Tas ir mans draugs Oskars ar savu ģimeni Zviedrijā, karaļa pils priekšā.

Irma: Kad viņi bija Zviedrijā?

Agnese: Šopavasār. Maija mēnesī. Viņi tur bija vienu nedēļu. Viņi pirmdien ar autobusu aizbrauca uz Tallinu, no turienes tālāk ar kuģi un atpakaļ bija svētdienas vakarā. Es braucu kopā ar viņiem līdz Tallinai.

Irma: Viņi visi ir tik priecīgi šajā attēlā.

Agnese: Jā. Viņiem bija labs garastāvoklis, kad viņi bija Zviedrijā.

Irma: Kas ir šeit, šajā attēlā?

Agnese: Tā ir Engelbrektes baznīca. Tā ir ļoti skaista baznīca augstā kalnā. Tur tuvumā ir arī Latvijas vēstniecība. Un šajā attēlā ir Stokholmas universitāte. Šajā universitātē ir arī Baltijas studiju centrs, kur māca gan latviešu valodu, gan lietuviešu valodu.

Irma: Vai tur māca arī libiešu valodu?

Agnese: Nē. Es domāju, ka nemāca.

Irma: Vai te Oskars ir ar savu māti etnogrāfiskajā muzejā?

Agnese: Jā, tas ir Skansens. Tur netālu ir Ziemeļu muzejs un Vāsas muzejs, kur var redzēt karaļa Vāsas laika kuģi.

Irma: Šeit visa ģimene ir kopā vienā fotogrāfijā.

Agnese: Tā tas ir. Manam draugam ir divas māsas. Vecākā māsa Kristīne mācās Medicīnas akadēmijā par ārsti. Viņa ir ļoti gara un tieva. Viņa spēlē arī basketbolu. Viņai ir gari gaiši mati un zilās acis. Mēs ar viņu esam labas draudzenes.

Irma: Kas tad viņai ir mugurā?

Agnese: Tas ir džemperis ar Stokholmas universitātes emblēmu. Bet viņa nemācās šajā universitātē. Viņa ir jauna meitene, tāpēc viņai kājās ir džinsi un sporta kurpes. Te ir arī otra māsa Marta. Viņai patiek gari svārkī un T krekli. Viņa pati sev ada un šuj. Vasarā viņai kājās ir sandales.

Irma: Viņa ir īsa un resna!

Agnese: Jā, viņa daudz sēž un lasa, un ēd čipsus. Marta nesporto, tikai dažreiz peld. Viņai ir patumši mati tāpat kā viņas mātei. Kristīnei un Oskaram ir tādi mati kā viņu tēvam.

Irma: Šoziem es kopā ar Martu biju teātrī.

Agnese: Tad jau tu viņu pazīsti!

Irma: Ļoti maz. Es stāstu tāpēc, ka viņai mugurā bija pelēks kažoks un galvā sarkana cepure, un viņa izskatījās kā maza, mīļa un apaļa raganiņa.

Agnese: Kāpēc kā ragana?

Irma: Viņa taču ir ļoti dzīva. Viņa tikai runāja un runāja ar mani.

Agnese: Vai viņa prata arī burt?

Irma: Jā, jā, viņa mums uzbūra divus zaķus. Tie zaķi dejoja ar mums polonēzi.

SEPTĪTĀ STUNDA

Ragana: Rit karaļa pili būs masku balle.

Raganiņa: Ak tā! Es arī gribu uz turieni iet!

Ragana: Nu tā, es arī iešu!

Raganiņa: Vai, cik jauki!

Ragana: Skaties, cik daudz te ir cilvēku!

Raganiņa: Vai tie visi ir cilvēki?

Ragana: Skaties, tur tronī sēž karalis un karaliene.

Raganiņa: Karalim ir zaļas bikses kājās, stripaina veste un raibi svārki mugurā.

Un viņam klēpi ir mazs, brūns klēpja sunītis, kuram ir rozā lente ap kaklu.

Ragana: Es to pārvērtīšu par mazu, rozā sivēnu . . .

Raganiņa: Kvi . . . kvi . . ., hi-hi . . .

Ragana: Karalienei mugurā ir tik plata kleita un galvā skaists kronis – zelts, sudrabs un dimanti . . .

Raganiņa: No tā iznāks salmu vainags ar rasas lāsēm . . .

Ragana: . . . un maza dzeguze sēdēs virsū . . .

Raganiņa: Ku-kū! Ku-kū!

Ragana: Es ielikšu karalienei klēpi . . .

Raganiņa: . . . desmit cāļus! Abrakadabra!

Ragana: Nu, tas ir par daudz!

Raganiņa: Kāpēc? Nav par daudz! Tie jau vēl nedēj olas!

Ragana: Nu labi. Skaties, tur nāk viens skelets.

Raganiņa: Un viņš katram dāvina savu kaulu.

Ragana: Skaties, es dabūju viņa ribas kaulu.

Raganiņa: Bet viņam jau pašam tūlīt nebūs neviena kaula! Kā mēs varam viņam palīdzēt?

Ragana: Hm. Hm. Es tad izdarišu tā, ka visi kauli izaugs no jauna, tikai tie būs zaji.

Raganiņa: Nu jā, tāds tad viņš tagad ir – viens kauls balts, otrs – zaļš.

Ragana: Un galvaskausā viņam būs maza trompete.

Raganiņa: Tagad no turienes skan īpaša mūzika.

Ragana: Skaties, tur dejo viens ļoti vīrišķīgs vīrietis – garš, platiem pleciem. Es gribu ar viņu dejot!

Raganiņa: Kas tas par vīrišķīgu vīrieti! Viņam jau ir tikai polsteri!

Ragana: Ak tā tas ir! Nu, tad katrs polsteris kļūs par balonu.

Raganiņa: Un skelets ar saviem pirkstiem pārdurs tos pušu!

Ragana: Tur viens jūras laupītājs ēd saldējumu.

Raganiņa: Viņam ir zelta nauda un sudraba kabatas pulkstenis kabatā . . .

Ragana: . . . zelta rokas pulkstenis uz rokas un zelta gredzens pirkstā. Viņš tikai meklē, kur var dabūt vairāk naudas un zelta. Šis jūras laupītājs ir ļoti mantkārīgs vīrs.

Raganiņa: Manuprāt, viņš meklē karaļa mantu kambari.

Ragana: Es viņu ieslēgšu tajā kambarī, zelta krātiņā. Un tūkstoš saldējumu apkārt.

Raganiņa: Brr . . ., tur būs ļoti auksts.

Ragana: Bet tad viņš varēs ēst saldējumu tik daudz, cik gribēs.

Raganiņa: Skaties, uz balkona ir viens bruņinieks dzelzs bruņās.

Ragana: Ari dzelzs zābaki kājās.

Raganiņa: Viņš grab kā veci dzelzs gabali!

Ragana: Viņš jau ir no dzelzs!

Raganiņa: Tās bruņas tūlīt ziedēs kā rožu krūms!

Ragana: Tur pie galda kāds mūks ēd torti.

Raganiņa: Bet zāles stūrī mūkene dzer sulu.

Ragana: Abiem ir melni talāri mugurā.

Raganiņa: Melns ir tāda drūma krāsa.

Ragana: Nu tad tie talāri tūlīt būs puķaini!

Raganiņa: Bet skaties, cik ir pulkstenis!

Ragana: Tas jau sit divpadsmit!

Raganiņa: Vai, ko man teiks māte!

Ragana: Māte sapratīs, ka burvju stiķi ir grūts darbs.

ASTOTĀ STUNDA

Irma: Kāpēc tu smeijies?

Agnese: Es lasu Astrīdas Lindgrēnas «Pepiju Garzeķi».

Irma: Kas tur ir rakstīts?

Agnese: Es tev varu palasīt! Te ir tā: «Tad Pepija Garzeķe paņēma trīs olas un svieda tās gaisā. Viena ola uzkrita viņai uz galvas un saplīsa, tā ka olas dzeltenums notecēja līdz acīm. Toties pārējās viņa uzķēra katlā, kur tās sašķīda.

«Vienmēr esmu dzirdējusi, ka olas dzeltenums ir labs matiem . . . Brazīlijā visi cilvēki staigā apkārt ar olām matos. Un tur nav neviena plikpaura. Tikai reiz tur bija viens muļķa vecis, kas olas apēda, nevis smērēja matos. Viņš kļuva plikpauris, un, kad viņš iznāca uz ielas, radās tāds haoss, ka vajadzēja izsaukt policiju.»

Irma: Tas ir ļoti jautrs gabals.

Agnese: Es to lasīju tad, kad biju pie vecmāmiņas jūrmalā.

Irma: Kad tu tur biji?

Agnese: Pagājušajā nedēļā. Es atgriezos vakar. Bet mana māsa vēl patlaban ir tur. Pagājušajā nedēļā mēs abas nebijām Rīgā.

Irma: Tāpēc jūs nebijāt mājās tad, kad es zvanīju! Jūsu vecāku arī nebija!

Agnese: Jā, viņi aizbrauca projām uz Zviedriju. Bet tu nebiji Rīgā aizpagājušajā nedēļā!

Irma: Biju gan! Es tikai strādāju un katru dienu nācu mājās vēlu vakarā. Var redzēt, ka tu biji pie vecmāmiņas.

Agnese: Var redzēt, ka es biju pie vecmāmiņas? Kā tā?

Irma: Tu esi kļuvusi resna.

Agnese: Vārbūt arī. Vecmāmiņai bija ļoti garšīgi ēdieni.

Irma: Kādi?

Agnese: Vai, biežputras un zupas, paštaisīti skābēti kāposti un laba maize, speķa pirāgi un cepumi, krējums un biezpiens, siers un sklandraušī, ar mizu vāriti kartupeļi un kartupeļu biežputra . . .

Irma: Man ir ļoti žēl, ka es nebiju pie tavas vecmāmiņas. Nav nekāds brīnums,

ka tu tagad sver vairāk.

Agnese: Vai tu proti taisīt sklandraušus?

Irma: Neprotu. Kā tos taisa? Vai tu proti?

Agnese: Jā, vecmāmiņa man mācīja. Tas ir tā. Vispirms ielej ūdeni abrā, tad ņem rudzu miltus. Miltus izmīca, un tad ir tāda stingra mikla. To liek uz galda, griež gabalos. Gabalus izrullē vienmērīgā biezumā, kādu puscentimetru biezus. Malas uzloka uz augšu. Malas nedrīkst sakrist kopā. Tad tā apakša ir gatava.

Irma: Vai tas ir viss?

Agnese: Nav. Pa to laiku vāra kartupeļu biežputru. Var cept arī speķi un ieliet biežputrā, tad biežputra būs garšīgāka.

Irma: Ko dara ar putru?

Agnese: To liek raušos. Katrā sklandrausī vienu karoti biežputras, to izlīdzina un tad vēl burkānus virsū.

Irma: Burkānus?

Agnese: Jā. Pieliek arī cukuru.

Irma: Tātad viena karote kartupeļu biežputras un viena karote burkānu biežputras?

Agnese: Jā! Bet beigās vēl liek virsū krējumu. Krējumam var piekult klāt arī olu un cukuru.

Irma: Tad ir gatavs?

Agnese: Vēl nav. Tad liek krāsnī un cep piecpadsmit minūtes.

Irma: Tad velk no krāsns ārā?

Agnese: Nu esi gan tu gudra!

Irma: Un tad ēd?

Agnese: Kā tad citādi? Tie ir ļoti garšīgi, kad ir silti, bet vēl garšīgāki tie ir tad, kad ir auksti. Tiem klāt dzer pienu vai rūgušpienu. Tas ir bijis sens liebiešu ēdiens.

Irma: Viena lieta man vēl nav skaidra.

Agnese: Kāda lieta?

Irma: Vai tu uzsēji arī lakatu galvā un apliki priekšautu?

Agnese: Man bija vecmāmiņas priekšauts. Tas bija rūtains un līdz gridai. Tas bija tik garš, ka es sapinos un ar visu sklandraušu plāti nokritu zemē.

Irma: Kā tu zini, ka sklandrauši ir tik garšīgi?

Agnese: . . . vecmāmiņa stāstīja . . .

DEVĪTĀ STUNDA

Agnese: Labvakar!

Kristine: Sveika!

Agnese: No kurienes tu nāc?

Kristine: No Vaides, no Paulīnes.

Agnese: No tāda tāluma?

Kristine: Jā, visi mūsu studenti bija pie Paulīnes Kļaviņas jūrmalā.

Agnese: Es dzirdēju, ka viņai ir skaista sēta.

Kristine: Tā tas ir. Paulīnes māju uzcēla viņas brālis. Tas bija tūkstoš deviņi simti trīsdesmitajā gadā.

Agnese: Vai Pauline tur dzīvo visu gadu?

Kristīne: Nē. Tikai vasarā. Mēs gribējām redzēt viņas sētu, tāpēc Pauline atbrauca uz jūrmalu. Viņa mūs iesauca mājā iekšā. Tur ir priekšnams, virtuve, četras istabas, bēniņi. Mūsu puīši ienesa malku, iekūrām plīti un vārijām kafiju un tēju. Plauktā bija vecas kafijas dzirnaviņas, un Pauline rādīja, kā ar tām var malt kafiju.

Agnese: Vai jums bija arī kāds ciemkukulis?

Kristīne: Viena liela šokolādes kārba. Mums bija lidzi arī šādi tādi našķi. Ēdām speķa pīrāgus, cepumus, dzērām tēju. Kad ēdiens bija apēsts, gājām lielajā istabā. Tur ir galds ar astoņiem stūriem, krēsli, divāns, skapis un vecs spogulis, ko viņas tēvs, skroderis, nopirka, kad kļuva par meistarū. Tur blakus ir arī maza guļamistaba, kur ir trīs gultas. Uz katras gultas bija sega un divi spilveni. Segas bija skaistas, stripainas, pašaustas, un spilveni bija tik miksti, ka es gribēju tūlīt iet gulēt.

Agnese: Cikos tu no rīta piecēlies?

Kristīne: Ļoti agri. Rīta pusē lija lietus. Gājām pa mežu, zeķes kļuva slapjas, bija ļoti auksts. Par laimi, Paulīnei ap maizes krāsni bija aukla, kur varēja žāvēt zeķes. Tā ka tur bija tāda kā zeķu izstāde. Nu un tad mēs sēdējām lielajā istabā, un mums bija gandrīz vai vakarēšana. Paulīne stāstīja stāstus un pasakas.

Agnese: Kādā valodā Paulīne stāstīja?

Kristīne: Uzmini!

Agnese: Latviešu valodā?

Kristīne: Nē.

Agnese: Līvu valodā?

Kristīne: Nē.

Agnese: Kā tad?

Kristīne: Lībiešu valodā. (Jūrmalas valodā.)

Agnese: Vai visi saprata?

Kristīne: Visi nesaprata. Bet tie, kas saprata, pārtulkoja. Paulīne mums rādīja arī kādus vecus etnogrāfiskus priekšmetus – grozu, zirgu zvanu un citus.

Agnese: Es dzirdēju, ka katram zirgu zvanam bija sava skaņa.

Kristīne: Zirgu zvanu lika zirgam kaklā vakarā, kad veda mežā. No rīta, kad gāja zirgus meklēt, katrs dzirdēja, kur ir viņa zirgs. Paulīnei tās vecās lietas stāv priekšnamā, kas ir blakus lielajai istabai. Tam priekšnamam ir divas durvis. Durvis ved uz pagalmu un uz ābeļdārzu.

Agnese: Vai Paulīne strādā rokdarbus?

Kristīne: Es neprasīju, bet es redzēju, ka lielajā istabā uz galdā bija balts galdauts un uz tā bija mazs izšūts galdauts. Lielajā istabā bija divi logi, un abiem priekšā bija tamborēti aizkari. Guļamistabā gultas galā bija divielis, kur bija uzšūts «Jōvno ūomōgt» (Labrit).

Agnese: Vai Paulīnei bija arī puķes logā?

Kristīne: Paulīne patlaban ir Rīgā, tā ka uz palodzes puķu nebija.

Agnese: Un griesti? Kādā krāsā bija griesti?

Kristīne: Tagad ir balti. Paulīne stāstīja, ka senos laikos griestus balsināja ar baltiem māliem. Baltos mālus ņēma no Pitraga upes. Nu tā. Rit būs slikts laiks.

Agnese: Kā tā? Vakārā debesis bija skaidras!

Kristīne: Paulīnei virtuvē pie durvīm bija egles zars. Ja būs lietus, tad zari ceļas

uz augšu, ja būs saule un labs laiks, tad egle zarus savelk kopā. Pirms mājās braukšanas egles zari bija augšā.

DESMITĀ STUNDA

Mari: Kādi bija Ziemassvētki?

Katrīne: Paldies, skaisti. Mēs tos svinējām pēc libiešu paražām, tā kā tos svinēja mūsu gadsimta sākumā.

Mari: Kā tad tas ir?

Katrīne: Pirms Ziemassvētkiem viri brauca mežā pēc egles, un egli atveda mājās tā, ka bērni neredzēja. Viri nolika egli stallaugšā, paslēpa sienā.

Mari: Vai egle bija liela?

Katrīne: Mums bija augsta, līdz griestiem. Kad pienāca Ziemassvētku vakars, kurinājām pirti. Pa to laiku, kamēr bērņus veda pirti, tēvi ienesa egli istabā un ielika kājā.

Mari: Kā libieši pušķoja egles?

Katrīne: Eglē ar diegu iesēja ābolus, kliņģerus, cepumus. Veikalā pirka garas konfektes. Sveces lika. No zelta vai spīdīga papīra grieza zvaigznes. Tā arī mēs darijām.

Mari: Bērni egli negrezņoja?

Katrīne: Nē. Libiešu bērni nekad. Viņi nāca no pirts tad, kad viss jau bija gatavs. Bērņus saģērba priekšnamā un lielās istabas durvis atvēra tikai tad, kad eglē jau dega sveces. Bērņiem bija liela brīnīšanās.

Mari: Kad visi bija kopā, sākās svētais brīdis?

Katrīne: Visi dziedāja. Saimnieks teica, kāda dziesma jādzied. Viņš lasīja vienu gabalu no bībeles un pēc tam vienu garīgo dziesmu.

Mari: Vai Ziemassvētku vecītis arī nāca?

Katrīne: Jā, mums tas bija kāds tāls radnieks no Dundagas. Viņam uzvilka kažoku, iedeva spieķi. Viņam bija liels maiss ar dāvanām. Kad viņš dalīja dāvanas, katrs bērņs skaitīja vienu dzejoli.

Mari: Kādu dāvanu tu dabūji?

Katrīne: Es dabūju zeķes, mans brālis – cimdus, bet mazā māsa – lelli. Māte dabūja pirkstaiņus, tēvs dabūja kreklu. Vectēvam uzdāvināja tabakdozi.

Mari: Vai kāds bija nepaklausīgs un dabūja žagarus?

Katrīne: Ziemassvētku vecītis jautāja mazajam Jānim, vai viņa tēvs smēķē vai dzer. Mazais Jānis atbildēja, ka tēvs nedzer, bet smēķē gan. Vecītis kļuva ļoti dusmīgs un teica, ka tagad viņš dos žagarus tēvam, kāpēc viņš laiž dūmus istabā? Mazais zēns skali raudāja un lūdza: «Nesit, nesit, mans tēvs ir ļoti labs tēvs!»

Mari: Vai Ziemassvētku vecītis sadeva tēvam ar žagariem?

Katrīne: Kad bērņs tik ļoti lūdz, nevar sadot.

Mari: Vai vakariņas arī ēdāt?

Katrīne: Vispirms dalīja tikai speķa pīrāģus, kliņģerus, piparkūkas, cepumus. Ēda arī raušus, plātismaizi. Vakariņas ēda pēc tam. Tad stāstīja stāstus, arī par Jēzus bērņiņu, par to, kā mēs viņu gaidām.

Mari: Bet pie mums Ziemassvētku vakarā brauca uz dievkalpojumu.

Katrīne: Pie mums arī brauca – saimnieks ar saimnieci un jaunie ļaudis. Šogad

bija daudz sniega, mēs braucām ar ragavām. Zirgam ilkss galā piesējām zvaniņu, tas skaisti skanēja.

Mari: Un spēles? Vai spēles arī spēlēja?

Katrine: Spēlēja.

Mari: Un zilēja arī?

Katrine: Nē. Zilēja tikai Vecgada vakarā.

Mari: Vai šogad tu zilēji?

Katrine: Jā. Es šogad iziešu pie vīra!

Mari: Daudz laimes! Kas ir tavs ligavainis?

Katrine: Es nezinu, kas.

Mari: Kā tā?

Katrine: Man vēl neviena nav. Bet Vecgada vakarā, kad es zilēju, es kādu redzēju. Vispirms es skatījos ūdens glāzē. Iemetu gredzenu ūdens glāzē, spoguļa priekšā. Es skatījos uz gredzenu tikmēr, kamēr es redzēju . . .

Mari: Ko?

Katrine: Kārli.

Mari: Mhm.

Katrine: Tas vēl nav viss.

Mari: Kas tad vēl bija?

Katrine: Pēc tam es skatījos maizes krāsnī. Ieliku iekšā sveci un skatījos. Es redzēju . . .

Mari: Kārli?

Katrine: Nē. Pēteri . . .

Mari: Man jau arī viņi abi patīk.

Katrine: Tas vēl nav viss.

Mari: Kā tā?

Katrine: Pirms gulētiešanas man zem gultas bija paslēpta glāze un pāri pārlikts skals. Es nomazgāju muti, bet nenoslaucīju. Pie gultas man bija divielis. Man teica, ka tas, kurš nāks nakti slaucīt seju, mani aizvedīs.

Mari: Kurš tad nāca? Pēteris vai Kārlis?

Katrine: Es aizmiglu un nevienu neredzēju. No rīta gultas galā es atradu pēdas.

Mari: Kādas pēdas?

Katrine: Ne cilvēka, ne arī dzīvnieka pēdas. Tās bija kā burvja atstātas.

UZDEVUMU ATBILDES

PIRMĀ STUNDA

I.

1. um, 2. um, 3. ūomō, 4. ūotō, 5. ūod, 6. attō

II.

sōbrād, skūolōd, studentōd, leļlizt, livlizt, skūolnikād, nimid, stūndōd, nūorōd, jōvād

III.

1. Ma lāb skūols. 2. Ma opūb iļizskūols. 3. Se um min sōbrā. 4. Mēg ūomō sōbrād. 5. Ja kis se um ? 6. Ta um ka student./ Tāmā ka um student. 7. Kas tēg ūotō jōvād sōbrād? 8. Nā, mēg ūomō studentōd. 9. Agā ne attō nūorōd livlizt. 10. Ne oppōbōd livō kiēldō. 11. Mīs um sin nim?

IV.

- Jōvā pāva! - Min nim um Jōņ. - Min nim um Kōrli. - Ma um livli. - Se um min sōbrā. - Nā, ta um student. - Nā, mēg ūomō jōvād sōbrād. - Nēmiz pāl.

V.

1. Mīs. 2. Kis 3. Kas 4. Kis 5. Kas 6. Kis 7. Kas

VI.

sōbrā, leļli, nūorōd, skūolnikā, nēmiz pāl, student, ammō, kiēldō, livōd

VII.

England - englandnikā, Ēģipt - ēģiptnikā, Ēstimō - ēstli, Dēņmō - dēņ, Krievōmō - krievōz, Leišmō - leiš, Leņmō - leņli, Līvōd rānda - līvli, Pūoļmō - pūoļ, Rūotšmō - rūotšli, Saksāmō - saksā, Sūomōmō - sūomli, Tīrkmō - tīrk

VIII.

1. Kōrli um student. 2. Jōņ um skūolnikā. 3. Jōņ lāb skūols. 4. Kōrli opūb iļizskūols. 5. Jōņ sōbrā um livli. 6. Nā, nūorōd livlizt oppōbōd livō kiēldō.

OTRĀ STUNDA

I.

ma	lāb	mōļtōb	opūb	tulāb	vōdlōb	kizūb
sa	lād	mōļtōd	opūd	tulād	vōdlōd	kizūd
ta	lāb	mōļtōb	opūb	tulāb	vōdlō	kizūb
mēg	lāmō	mōļtōm	oppōm	tulmō	vōdlōm	kizzōm
tēg	lātō	mōļtōt	oppōt	tultō	vōdlōt	kizzōt
ne	lābōd	mōļtōbōd	oppōbōd	tulbōd	vōdlōbōd	kizzōbōd

II.

1. Mīn, 2. Mād, 3. Tām, 4. Tād, 5. Sin, 6. Nānt

III.

Līvōd rānda/ livlizt rānda, plagā vermōd, Leļmō plagā, Kuņšt Akadēmij studentōd, livōd skūol/ livlizt skūol, studentōd opātiji

IV.

rāndad, viedūd, vāldad, kōnkad, livlizt, plagād, vermōd, aļļōd, knaššōd, pāvad, mierūd, pitkād, akadēmijōd, jōvād, amād

V.

jōvist, rānda, siņņi, kōnka, mōtsā, vermōd, plagā, mōļtō, opātiji, vōdlō, tūlda

VI.

1. Siz mēg vōdlōm. 2. Tienū, ka jōvist. 3. Kui sinnōn lāb? 4. Kus um sin sōbrā? 5. Vež um nei ōjaz. 6. Mīn mōtsā um ōjaz. 7. Sin kōnkad attō vāldad. 8. Ne attō livlizt/livōd plagā vermōd. 9. Kas se um livlizt/livōd plagā? 10. Āiga um jōvā. 11. Mēg jou ka mōļtōm. 12. Ni tēg tultō ka.

VII.

kōgiņ, tienū, vālda, pitkā, akadēmij, meļ, kizzō, kōnka, vāggi, opātiji, vōdlō/vōlda, tūlda, āiga, kuņšt, ōjaz, plagā, siņņi, verm, sāl, mōtsā, amā

VIII.

1. Ma mōļtōb rāndas. 2. Sin opātiji kizūb, kis ne attō. 3. Tēg tultō ja lātō. 4. Nānt plagā um ōjaz, siņņi ja vālda. 5. Sa ūod mīn sōbrā. 6. Mēg oppōm iļizskūols.

IX.

1. Se um mād Kuņšt Akadēmij. 2. Sāl tulāb sin opātiji. 3. Vež nānt miersō

võib võlida õjaz. 4. Täm sõbrä opüb iļizskūols. 5. Min studentöd oppöböd livõ kieldõ. 6. Täd mötsä um väggi knaš.

TREŠĀ STUNDA

I.

1. äb ūomõ, 2. äb ūotõ, 3. äb ūo, 4. äb ūo, 5. äd ūo, 6. äd ūotõ

II.

1. Mäddõn, 2. Täddõn, 3. Minnõn, 4. Sinnõn, 5. Tämmõn, 6. Näntõn

III.

jālgabs, kilās, mielsõ, pāsõ, mötsās, viedsõ, profesõrs, miersõ, kovāls, jōvās, livlizõs, rištings

IV.

ma	kitõb	mādlõb	mielõb
sa	kitõd	mādlõd	mielõd
ta	kitõb	mādlõb	mielõb
mēg	kitõm	mādlõm	mielõm
tēg	kitõt	mādlõt	mielõt
ne	kitõbõd	mādlõbõd	mielõbõd

V.

1. Profesõr lāb. 2. Ma mõļtõb. 3. Mēg oppõm iļizskūols. 4. Tēg võdlõt. 5. Ma kizüb. 6. Min sõbrä um rāndas. 7. Sin sõbrä um jālgabs. 8. Täm opātiji jou tulāb. 9. Mād plagā um siņņi ja õjaz. 10. Täd jālgab um knaš. 11. Munt attõ mötsās. 12. Minnõn um pitkā pāva. 13. Min sõbrä mõļtõb. 14. Ta um kil kovāl, kil kōzzi. 15. Sinnõn mielõb mõļtõ.

VI.

kovāl, vermlimi, brūni, jālgab, mõļtiji, kuskis, paldiž, mäddõn, täddõn, rištung, punni, sõbrä

VII.

vermlimi, vermlimiz, vermlimizt, vermlimizt;
õbdi, õbdiz, õbdizt, õbdizt;
brūni, brūniz, brūnizt, brūnizt;
õgi, õgiz, õgizt, õgizt;
virī, viriz, virizt, virizt

VIII.

1. Se um vermlimi jālgab. 2. Kõnka rāndas um kuldi. 3. Kilā mōtsā um oļaz.
4. Vied verm um siņņi. 5. Punni-vālda-punni um Letmō plagā. 6. Se brūni
um Kuņšt Akadēmij. 7. Minnōn um lillā, mustā ja oģi verm.

IX.

1. akadēmijs, 2. profesōr, opātiĵi, 3. rovst, 4. opātiĵi, profesōr, 5. skūols,
6. mōļtĵizt, sōbrād, 7. kōnka, 8. sōbrād, mōļtĵizt, rovst, 9. pā,
10. Helsinkis

CETURTĀ STUNDA

I.

ma	kitōb	āb kit	lāb	āb lā	mielđōb	āb mielđ
sa	kitōd	ād kit	lād	ād lā	mielđōd	ād mielđ
ta	kitōb	āb kit	lāb	āb lā	mielđōb	āb mielđ
mēg	kitōm	āb kitōm	lāmō	āb lāmō	mielđōm	āb mielđōm
tēg	kitōt	ād kitōt	lātō	ād lātō	mielđōt	ād mielđōt
ne	kitōbōd	āb kitōt	lābōd	āb lātō	mielđōbōd	āb mielđōt

ma	mūoštāb	āb mūošta	mōtlōb	āb mōtlō	mādlōb	āb mādlō
sa	mūoštād	ād mūošta	mōtlōd	ād mōtlō	mādlōd	ād mādlō
ta	mūoštāb	āb mūošta	mōtlōb	āb mōtlō	mādlōb	āb mādlō
mēg	mūoštām	āb mūoštām	mōtlōm	āb mōtlōm	mādlōm	āb mādlōm
tēg	mūoštāt	ād mūoštāt	mōtlōt	ād mōtlōt	mādlōt	ād mādlōt
ne	mūoštābōd	āb mūoštāt	mōtlōbōd	āb mōtlōt	mādlōbōd	āb mādlōt

ma	tulāb	āb tul	rōkāndōb	āb rōkānd	vōdlōb	āb vōdlō
sa	tulād	ād tul	rōkāndōd	ād rōkānd	vōdlōd	ād vōdlō
ta	tulāb	āb tul	rōkāndōb	āb rōkānd	vōdlōb	āb vōdlō
mēg	tulmō	āb tulmō	rōkāndōm	āb rōkāndōm	vōdlōm	āb vōdlōm
tēg	tultō	ād tultō	rōkāndōt	ād rōkāndōt	vōdlōt	ād vōdlōt
ne	tulbōd	āb tultō	rōkāndōbōd	āb rōkāndōt	vōdlōbōd	āb vōdlōt

ma	vōidāb	āb vōida
sa	vōidād	ād vōida
ta	vōidāb	āb vōida
mēg	vōidām	āb vōidām
tēg	vōidāt	ād vōidāt
ne	vōidābōd	āb vōidāt

II.

1. Leṭmōlō, Sūomōmōlō, Ēstimōlō, Kurāmōlō/ Leṭmōl, Sūomōmōl, Ēstimōl, Kurāmōl
2. Leṭmōl, Sūomōmōl, Ēstimōl, Kurāmōl/ Leṭmōlō, Sūomōmōlō, Ēstimōlō, Kurāmōlō
3. Leṭmōld, Sūomōmōld, Ēstimōld, Kurāmōld

III.

1. Kas sa ād nā? 2. Mēg ūomō livōd kōrands. 3. Kien kōrand se um? 4. Se um Poulin kuodā. 5. Tāsā um ikš sōna. 6. Munt kilād attō Sūr mier rāndas. 7. Āita jedsō um kouv. 8. Kuodā tagān um tarā. 9. Tāsā um pigātagā nemē mōtsās. 10. Mēg ūomō etnogrāfilizōs muzejs. 11. Kilāliztōn miēldōb livō kēļ. 12. Sāl tulbōd ūd kilālizt. 13. Ūd ja vanād kilālizt. 14. Kas sa mūoštad sūomō ja ēsti kiēldō? 15. Ma āb mūošta midēgizt. 16. Mēg mōlmōd mōjtōm. 17. Ne profesōrōd attō kēļnikād. 18. Kunāgid jou ma tulāb Sūomōmōlō. 19. Sien ēstlizōn um ōgi kibār. 20. Vālda verm ja siņņi verm attō Sūomōmō plagā vermōd. 21. Kas sa mōtlōd siedā livliztō? 22. Etnogrāfilizt ažād attō muzejs. 23. Poulin kōrand um pigātagā nemē muzej.

IV.

1. Sūomliztōn, 2. livliz, 3. livlizt, 4. leṭliztō, 5. sūomli, 6. kilālizōn, 7. ēstliži, 8. kilālizt

VI.

1. Ma um Leṭmōld. 2. Ta tulāb Sūomōmōlō Ēstimōld. 3. Mēg vōigōm Piškizōs miersō. 4. Paldiž tēg ād oppōt. 5. Sūomō kēļ um lālam kēļ. 6. Kouv tagān um mād kuodā. 7. Se siņņi um pigātagā nemē livlizt plagā verm. 8. Sōna āb ūo āita jedsō. 9. Muzejs um pāgiņ kilāliži Sūomōmōld, Leṭmōld ja Ēstimōld.

VII.

Jaunciems - Ūžkilā, Kolka - Kūolka, Košrags - Kuoštrōg, Lielirbe - Īra, Lūžņa - Lūž, Mazirbe - Irē, Melnsils - Mustānum, Miķeļtornis - Pizā, Pitrags - Pitrōg, Saunags - Sānag, Sikrags - Sikrōg, Vaide - Vaid

VIII.

pigātagā, āita, kilālizt, kēļnikād, sōna, kunāgid

PIEKTĀ STUNDA

I.

1. ūomō, vōļmō, 2. um, vōļ, 3. ūod, vōļd, 4. ūotō, vōļtō,
5. attō, vōļtō, 6. um, vōļ

II.

ma	lugūb	āb lug	magūb	āb mag	opūb	āb op
sa	lugūd	ād lug	magūd	ād mag	opūd	ād op
ta	lugūb	āb lug	magūb	āb mag	opūb	āb op
mēg	luggōm	āb luggōm	maggōm	āb maggōm	oppōm	āb oppōm
tēg	luggōt	ād luggōt	maggōt	ād maggōt	oppōt	ād oppōt
ne	luggōbōd	āb luggōt	maggōbōd	āb maggōt	oppōbōd	āb oppōt

III.

1. minda, 2. tēdi, 3. mēdi, 4. sinda, 5. tānda, 6. nēdi

IV.

1. iļ, 2. allō, 3. pāl, 4. jūs, 5. tagān, 6. pāl, 7. jedsō

V.

1. Izā kalād vōigōbōd akvārijs. 2. Min vanāama pilōb pā pāl. 3. Mād vanāizā magūb oļ pāl ja lōlab. 4. Piški sōzār um sūrs balsō. 5. Kuonnō um jōvā jemā ja magdi siemnāiga. 6. Ka munt sōbrād attō rāndas. 7. Veļ um iļizskūols ja dāntšōb sāl. 8. Vanbist istābōd paldiž kamin jūs ja maggōbōd. 9. Tām kaš magūb lōda pāl. 10. Kašid pilōbōd akvārij jūs ja vōdlōbōd. 11. Mikšpierāst na nižōb māddōn iļ sie amā. 12. Amād kizzōbōd minnōn iļ sie. 13. Ma opūb siepierāst, ku engliš kēļ um kievām kēļ. 14. Lapslāpš mādlōb jōvist sinda. 15. Mēg mōlmōd vōļmō idskubs ids kontserts. 16. Min veļ um eņtš sōbrā jūs ja strōdōb. 17. Kas sa ūod nālgas? 18. Ne āb rōkandōt livō kiēldō, ne rōkandōbōd set saksā kiēldō. 19. Ne kitōbōd, ku se um lālam kēļ. 20. Kas lapst gilgōbōd? 21. Tām vanāvanāizān um sindipāva. 22. Jeikāps attō kalād.

VI.

jeikāp, minda, mādlōbōd, mikšpierāst, vanbist, kievām, dāntšōbōd, sindipāva, vōigōbōd, idskubs

VII.

1. Aim, 2. Kurāmō, 3. Siepierāst, 4. Vermlimi, 5. Rištīng, 6. Lōda, 7. Minnōn

VIII.

1. Mier, 2. Pōigō, 3. Mie, 4. Kiel, 5. Laps, 6. Īd, 7. Miēlsō

SESTĀ STUNDA

I.

1. minkōks, 2. sinkōks, 3. mādķōks, 4. tāmkōks, 5. nāntķōks, 6. tādkōks

II.

A

ma	broušiz	istiz	jeliz	kiziz	kudiz	lugiz
sa	broušizt	istizt	jelizt	kizizt	kudiztō	lugizt
ta	broušiz	istiz	jeliz	kiziz	kudiz	lugiz
mēg	broušizmō	istizmō	jelizmō	kizizmō	kudizmō	lugizmō
tēg	broušiztō	istiztō	jeliztō	kiziztō	kudiztō	lugiztō
ne	broušiztō	istiztō	jeliztō	kiziztō	kudiztō	lugiztō

ma	magiz	opiz	vōliz
sa	magizt	opizt	vōlizt
ta	magiz	opiz	vōliz
mēg	magizmō	opizmō	vōlizmō
tēg	magiztō	opiztō	vōliztō
ne	magiztō	opiztō	vōliztō

B

ma	dāņšiz	kēratiz	kitiz	lōliz	mādliz	mieldiz
sa	dāņšizt	kēratizt	kitizt	lōlizt	mādlizt	mieldizt
ta	dāņšiz	kēratiz	kitiz	lōliz	mādliz	mieldiz
mēg	dāņšizmō	kēratizmō	kitizmō	lōlizmō	mādlizmō	mieldizmō
tēg	dāņšiztō	kēratiztō	kitiztō	lōliztō	mādliztō	mieldiztō
ne	dāņšiztō	kēratiztō	kitiztō	lōliztō	mādliztō	mieldiztō

ma	mūošiz	mōļtiz	nižiz	piliz	rōkāndiz	strōdiz
sa	mūošizt	mōļtizt	nižizt	pilizt	rōkāndizt	strōdizt
ta	mūošiz	mōļtiz	nižiz	piliz	rōkāndiz	strōdiz
mēg	mūošizmō	mōļtizmō	nižizmō	pilizmō	rōkāndizmō	strōdizmō
tēg	mūošiztō	mōļtiztō	nižiztō	piliztō	rōkāndiztō	strōdiztō
ne	mūošiztō	mōļtiztō	nižiztō	piliztō	rōkāndiztō	strōdiztō

ma	tiediz	tūndiz	umbliz	vaņtliz	vōdliz
sa	tiedizt	tūndizt	umblizt	vaņtlizt	vōdlizt
ta	tiediz	tūndiz	umbliz	vaņtliz	vōdliz
mēg	tiedizmō	tūndizmō	umblizmō	vaņtlizmō	vōdlizmō
tēg	tiediztō	tūndiztō	umbliztō	vaņtliztō	vōdliztō
ne	tiediztō	tūndiztō	umbliztō	vaņtliztō	vōdliztō

III.

1. Agā tāsā attō amād vōlkizt idskubsō id foto pāl. 2. Se um min sōbrā Kristin enṭš aimōks. 3. Se um vāggi sūr pivākuodā kuordō māg pāl. 4. Izān attō jālgas džinsōd ja sportkāngad. 5. Student ōmblōb ja kudāb iž. 6. Sāld tēg broutšōt jeddōpēdōn kuoigōks. 7. Maij kūsō amā mād aim vōļ Helsinkis. 8. Sie kievād mēg gilgizmō miersō. 9. Mēg ūomō kēņig nin jedsō. 10. Letmō kaimkuodās um pāgiņ leṭliži. 11. Jemā vōļ tāgiž ežžōmpāva ōdōn. 12. Mēg ūomō tāmkōks jōvād sōbrād. 13. Kēņig nin tagān um teātōr. 14. Mikšpierāst sinnōn attō punnizt ibūkst? 15. Pivāpāvan tēg lātō bussōks Tallinnō. 16. Se kamzuol um Helsinki iljzskūol emblēmōks. 17. Se jamdō kaš āb tie sportō. 18. Sa broutšizt nāntkōks Kūolka sōņō. 19. Mis foto se um? 20. Ne lōliztō ja dāņtšiztō id nādij. 21. Amād kašid attō nei luštigōd. 22. Sāl ležgōļ um Stokholm iljzskūol. 23. Vaņimi vej opūb arštōks. 24. Se um vāggi jeldzi lāpš. 25. Kēņig vōliz ulzō nin. 26. Vasa muzejs vōib nādō kēņig Vasa aigiz kuoigō. 27. Mis vanāāman um pāl? 28. Kōpsūd vōļtō luštigōd, ku ne vōļtō mōtsās. 29. Kas tallō tāmmōn vōļ kōskō pāl ja kibār pāsō? 30. Profesōrōn āb mielid pitkā gūngaserk, agā tāmmōn mielidōbōd kalād ja piņid. 31. Direktōr māngab krežiļbumbō ja sieb tšipsidi. 32. Sūomlizt dāņtšiztō mādōks polnēzō. 33. Se piški piņ neiz ulzō nemē ārmaz, immōrgoutļimi bumb. 34. Vōllōn um kakš sōzārtō ja akvārij.

IV.

1. izāks, 2. sōbrāks, 3. emblēmōks, 4. livlizōks, 5. leṭlizōks, 6. piņkōks, 7. kēļnikāks, 8. kilālizōks, 9. lapsōks, 10. jemāks

V.

1. vōižtō, 2. vōižmō, 3. vōižt, 4. vōižtō, 5. vōiž, 6. vōiž

VI.

pivāpāva, gūngaserk, idskubsō, mingizkōrd, nādij, jedsō, jamdō, immōrgoutļimi, lekštō, ežžōmpāva, pienti, bilda, kūdōz, nižō

VII.

ārmaz, broutšō, ežžōmpāva, gūngaserk, ibūkst, idskubsō, immōrgoutļimi, kaimkuodā, krežiļbumb, mingizkōrd, mustļiki, siepierāst

VIII.

1. tuļ, 2. tuļmō, 3. tuļtō, 4. tuļtō, 5. tuļt, 6. tuļtō

X.

pienti - jamdō, lālam - kievām, nūoŗ, ūž - vanā, pitkā - liti, mustā - vālda, sūr - piški

XIII.

meditsin, broutšõ, jãlgad, ežžõmpãva, kuoig, lãb, sõv, zandal, miel, teãtõr, jamdõ, kãnga, tallõ, kõskõ, polnëz, pãl

SEPTITÄ STUNDA

I.

1. patskaņu mija, 2. saknes beigu lidzskana zudums, 3. lidzskana mija + patskaņu mija, 4. lidzskana mija, 5. patskaņu mija + saknes beigu patskana zudums, 6. lidzskana mija, 7. patskaņu mija + saknes beigu lidzskana zudums, 8. patskaņu mija + saknes beigu patskana zudums, 9. lidzskana mija + patskaņu mija + saknes beigu patskana zudums.

II.

-õ: abbõ, jellõ, kãppõ, keggõ, nimmõ, nũorõ, piņņõ, sõvvõ, suormõ, veļļõ, võllõ;
ammõ, ažžõ, brunņõ, izzõ, jeggõ, jemmõ, jõvvõ, kallõ, killõ, kuoddõ, lũkejjõ, plaggõ, ribbõ, tarrõ, vannõ;
loudõ, sounõ;
bildõ, jalgõ, kãngõ, kilmõ, kõnkõ, lintõ, nãlgõ, nurkõ, randõ, silmõ;
skũolnikkõ, sikrõgnikkõ

III.

1. lib, 2. libõd, 3. lib, 4. litõ, 5. lib, 6. lid, 7. limõ

IV.

1. õbdiz krũonõks, 2. aļļõ jãlgaks, 3. eņtš aimõks, 4. viriz kamzuolõks, 5. sin armõ kaššõks, 6. id pitkã neitsõks

V.

1. mõltsizt bikšõd; striplimi vest ja kãrabi am; 2. laigã kleit; knaš krũon;
3. kuldi kãdkãela; kuldi sũormõks; 4. piški, brũni silpiņki; 5. kuldi rõ; õbdi kabãtkãela; 6. mustã meitõl; 7. kim kaņkiztõ; 8. roudizt sõpkõd

VI.

1. Direktõron võl kakš kãdkiellõ ja pãgiņ kuldõ. 2. Tãm sõpkõd attõ nemë rõda kabãld. 3. Se vanã kõskõ vãggi grãbikšiz. 4. Kiela rabiz kakštuoišton. 5. Profesõrõd võtšõbõd kēpig varãndõks kõmart. 6. Sinnõn eņtšõn ildinãb li mitiditõ jeikrēmõ. 7. Rũožpõzõz ēdriķšiz amã pãva. 8. Trũonšõ istiz rieveļi kēpig ja kēpig jemãnd. 9. Kilãlizt jũobõd kõļimtõ ja siebõd tortõ. 10. Buřãtēmpõd attõ lãlam tie. 11. Vanããma šķinkõb sinnõn kamzuolt. 12. Tãsã um jennõ rovšti. 13. Mielizõn mien attõ setku polsterd abũd pãl. 14. Mũpõ lib maskbal kēpig ninsõ. 15. Piški neitst võtšiz eņtš jemmõ. 16. Ta nižõb jegãidõn iļ Stokholm iļizskũol. 17. Izã tieb siedã ūd pãl. 18. Se ãb ūo pa jennõ. 19. Kui mēg võimõ ãbtõ tãmmõn? 20. Kas kaņkizt kãndabõd muņđi?

VII.

jelāb, um, dāptšōb, lōlab, um, rōkāndōb, kudāb, umblōb, um, um, um,
lekštō, opiztō, vōļtō, attō, oppōbōd, libōd, lekštō, vōļtō, attō, attō.

VIII.

Gen	mied	
Part	mietā	
Dat	mieddōn	miedūdōn
Ill	mieddō	
Instr		miedūdōks

IX.

1. neiz, kēpigō, 2. neiztō, kamzuolt, 3. neizt, kuoigō, 4. neiztō, tidārt, pōigō,
5. neiz, killō, jālgabō, mōtsō, mōdō, 6. neizmō, mōļtjizt, mōļtōkst.

X.

kabātkiela, buṛātemp, puṛklimi, mierlōpiji, nūrka, jegāikš, ildin, kakštuoistōn,
striplimi, miedlimi, ēdrikšō, rieveļi, rišting, varāndōks

XI.

jegāikš, kandō, vōtšō, siedō, jemiṇ, silpiṅki, laigā, sōdō, bikšōd, sōpkōz

XII.

Nāks laiks, nāks padoms.

1. teātōr, 2. kaimkuodā, 3. kaggōl, 4. silma, 5. vaṇtļō, 6. lūkejā,
7. immōrgoutļimi, 8. rabbō, 9. vaimi, 10. pūoraz, 11. kastūg,
12. mūpō, 13. pivāpāva, 14. vizzō, 15. ōdōg

ASTOTĀ STUNDA

I.

1. Vanāāma vōtiz kuolm munnō. 2. Bruṇānikā ētiz nēdi illō. 3. Mis sa nagrōd?
4. Ikš speksōja sadiz lōda pālō. 5. Vež jūokšiz silmad sōnō. 6. Mūdi Pipi akiz
kōjkōks vizzō. 7. Motšīṇ um vāggi magdi. 8. Amād poštnikād kābōd immōr-
koufō. 9. Miersō āb ūo mitidtō kallō. 10. Kovāl miez sei amād sūrkaṅkūd jarā.
11. Lib vajāg politsijt ulzō kutsō. 12. Mōtsās sugiz sūr haos. 13. Juolāndz
nādiļs kēpig sei kōmaršō iļdžemdi. 14. Eggiļ min sōbrād ūdiztō nōṭpirakidi.
15. Kalād izt ūotō akvārijs kūolm nādiļt. 16. Tēg izt ūotō sōnas! 17. Kui siz
vōib nādō, ku mēg vōļmō vōlkiz jūs? 18. Mād kaš setku magūb oļ pāl ja um
lānd jamdōks. 19. Livōd nai opātiz minnōn, kui tieb sūrkaṅkidi. 20. Jovdō
suotkūb. 21. Iļ sie āiga munt dāptšōbōd ja siebōd sōirō. 22. Siz ne nōṭōd libōd
juo magdist. 23. Spekkō panāb kiel pālō. 24. Perizōks panāb ka kibār pāzō.
25. Siz panāb pōrzō oļō. 26. Kas viedāb siedā ka oļstō ulzō? 27. Se um vōnd
vanā livōd siemnāiga. 28. Ikš ažā um sieldō. 29. Ta mādziz jarā ja sadiz mōzō.
30. Kas se um tikkiž amā?

II.

1. mitikš, 2. mitidõn, 3. mitidtõ, 4. mitidsõ, 5. mitid, 6. mitidkõks, 7. mititõ, 8. mitidstõ

III.

1. iz ūo, 2. iz ūo, 3. iz ūomõ, 4. izt ūotõ, 5. izt ūo, 6. izt ūotõ

IV.

1. pālõ, 2. sõņõ, 3. jūs, 4. jedsõ, 5. sillõ, 6. sizāl, 7. pālõ, 8. pāl

V.

1. lekš, lekštõ, 2. seit, seitõ, 3. neizmõ, neiz, 4. teitõ, tei, 5. vōižmõ, vōižtõ, 6. tuļ, tuļtõ, 7. paņtõ, paņ, 8. eit, eitõ

VI.

kalā, jeikrēm, pūoraz, tort, munā, vōl, kōļim, siemnāiga, appõn-nõņõd, haos, spek, appõnsēmḡa, buorkõn, kastruol, naggõrz, sandrok, sēmḡa, sōira, iļdžēmḡa, sangdõsēmḡa

VII.

1. tām punizõ tubbõ, 2. min valdõ tubbõ, 3. tād siņizõ tubbõ, 4. nānt virizõ tubbõ, 5. sin aļļõ(z) tubbõ, 6. mād õgizõ tubbõ, 7. tām mustõ tubbõ, 8. sin lillõ/ tubbõ, 9. tād brūnizõ tubbõ, 10. min õbdizõ tubbõ, 11. nānt kuldizõ tubbõ

VIII.

1. tām punizõst tubāst, 2. min vāldast tubāst, 3. tād siņizõst tubāst, 4. nānt virizõst tubāst, 5. sin aļļõst tubāst, 6. mād õgizõst tubāst, 7. tām mustāst tubāst, 8. sin lillāst tubāst, 9. tād brūnizõst tubāst, 10. min õbdizõst tubāst, 11. nānt kuldizõst tubāst

IX.

ulzõ - sillõ, lāḡõ - tūlda, jūodõ - siedõ, ūdõ - kietõ, lem - kilma, minūt - stuņḡ, mōtsā - meḡ, opātõ - oppõ, pilõ - jūokšõ, kievām - lālam, jālga - kež, sōzār - veļ, vālda - mustā, drūmi - luštīg, jegāikš - mitikš, minnõ - sinnõ, mād - tād, õbdi - kuldi

X.

ežõrõn, kōdõksmõz, idõkabāl, vaļmõz, appõnsēmḡa, sandrok, kastruol, sūrkaḡ, munāviri, immõrkouḡõ, krizdag, perizõks, motšīņ

XI.

1. muntõn, muntõn 2. muntkõks, 3. munt, munt, 4. mū, 5. mūzõ, 6. mūst, 7. mūdõ

XII.

1. Mitikš äb mõlt eņtš mõļtōkstō. 2. Poštņikā äb brouš mititō killō. 3. Mitidsō rištņingsō äb ūo piškizt mõilmō. 4. Mitidstō mōtsäst äb tul ulzō brūni okš. 5. Kas sa äd vōi rōkändō mitidkōks? 6. Ta äb tund mitiditō. 7. Mitid lēba pālō äb vōi vōidō vōita.

XIII.

Katram putnam sava ligzda miļa.

1. kuodāj, 2. speksōja, 3. eggļ, 4. tazāntō, 5. vallō, 6. tikkiž, 7. linta, 8. sandrok, 9. ūdtōb, 10. mingi, 11. jedsō, 12. vāņka, 13. kēratō, 14. jūokšō, 15. opātō, 16. vizā, 17. sieldō, 18. azmōļ, 19. pitkāsukā, 20. pānda, 21. nagrō, 22. iļdžēmča, 23. vaitō, 24. krizdag

DEVĪTĀ STUNDA

I.

1. ōj, 2. rok, 3. kōškō, 4. kōps, 5. lūkejā, 6. mõilma, 7. munāviri, 8. ežrōn, 9. kougōļ

II.

1. iņōz, 2. varāld, 3. illō, allō, 4. illōpēdōn, 5. pids, 6. jedmōļ, 7. kilgsō, 8. kougōnd

III.

1. tōžmō, tōžtō, 2. nižiz, vaņtlizmō, 3. āltiztō, teitō, 4. tuoi, 5. viž

IV.

Sūrs tubās, kōdōks; valda lōdaōrōn; sūrs tubās; ēkōltōd lābōrōnd; kuolm lovvō; vanā kaffejsudmaļ; kakš, magdōbtubās jegā lovā pāl; ōjeđizōs lēbaōj immōr; silmadōrōn; äb ūo puskīdi

V.

iž, kōrand, nim, vež, lāb, sukā, ažā, ōdōg, livli, sōpkōz, ārmaz, sidām, kuņšņnikā, tidār, azūm, vōļim, mōtsā, minā, lāpš, mež, kēļ, piņ, kādtie, ukš, nai, vōidag, mü, pā, ie, sūr, silma, kānga

VI.

1. jeipuķkīdi, 2. nōļōd, 3. lūomōdōn, 4. bildadrōntiš, 5. sōpkō, 6. kūzōst, 7. vōrōn

VII.

1. lugižmō, nimīdi, 2. vōļ, kōrandīdi, 3. neiztō, piņīdi, 4. vōļ, lābīdi, 5. paņ, kādtieđi, 6. vōdlistō, ōdōgīdi, 7. neiztō, ēņtšīdi, 8. vōļ, kōskīdi, 9. neizmō, kuņšņnikīdi, 10. vōļ, autīdi

VIII.

1. kutsiz, 2. broutšiztõ, 3. mǎngizmõ, 4. lekštõ, 5. iz vól ulzõ, 6. rökandiztõ, 7. üdiz, 8. sei

IX.

1. Üomõg püolsõ tõvaz vòj sieldõ. 2. Mitsõks nüziz kèpig jemǎnd üõpdžõl ilzõ?
3. Loutš pǎl vòj vanǎ kaffejsudmaļ. 4. Kas sa müõštad siekõks kaffejtõ jovvõ?
5. Örõnd attõ kažžizt. 6. Ma tulǎb profesõr jüst. 7. Tǎd kilǎlizt tuļtõ kougõnd.
8. Kas ta gilgõb amǎ äigast? 9. Varǎld üõpdžõl lekšmõ sõpkidi vòtšõm. 10. Ikš ukš lǎb tarǎ pǎlõ. 11. Ku lib jõvǎ äiga, küzõz viedǎb okši kubbõ. 12. Vaņši aigši vešprǎigal nižiz/ nižiztõ nižidi ja pasǎkidi. 13. Vanǎǎma kutsiz mēdi sillõ.
14. Öjeđizõs uks pǎl um küzõ oksǎ. 15. Mēg lekšmõ sūrõ tubbõ. 16. Vanbist vòstǎbõd spiegiļt. 17. Üõpdžõl izǎ ältiz plitõ ja kietiz kaffejt. 18. Veļ tõž ildin maggõm lǎdõ.

X.

mõļtijiži, akvǎrijidi, knašidi plagidi, jeikǎpidi, lõdidi, televizoridi, fotidi, kielidi, krüonidi, dīvanidi, eņtš kudtõd lǎbõriņi, ekõltõd lõdaõriņi, lovidi, snüoridi, loutšidi, skrüodiji, piemdidi rajdi, mēstari, spiegiļi

XI.

eđdi, kaffejsudmaļ, lǎbõrõn, lõdaõrõn, rǎndakēļ, silmadõrõn, umǎrztarǎ, vešprǎiga, äbjõvǎ, kuolmkimdõ, kilǎlēba, ädsmingi, illõpēđõn, jovvõ, lēbaõj, magdõbtubǎ, õjeđdi, tubǎpēļi, vòtšõ, vónkõks, küzõz

XII.

1. um võnd, 2. um võnd, 3. ütõ võnnõd, 4. üomõ võnnõd, 5. attõ võnnõd, 6. üod võnd

DESMITǎ STUNDA

I.

1. livõd; 2. izt nǎtõ; 3. Mied; tal pǎlõ, äinad sizǎl jarǎ; 4. vòj; laggõd;
5. umǎri, kringiļi, üdtõbidi; 6. pitkǎd kumpvektõd; 7. tuļtõ sõnast siz;
8. tei vǎldin; 9. set perimiez võiž; 10. Bibõlstõ; 11. kõškõ ja ändiz štok kǎddõ; 12. kuot škinkõdõks; 13. lǎpš kitiz id lüol; 14. škinkiz pippõ;
15. tabǎkpungõ; 16. äb jüo, agǎ; 17. sai vǎggi kõzizõks; 18. jõvǎ;
19. nižiz; 20. sõņkõks; 21. vanǎ-äigast õdõn; 22. Kõrlizt; 23. iezõ; jarǎ;
24. Üõpdžõl; tiedidi

II.

üdäigast kü - janvǎr, kievǎdkü - märts, kiņđõlkü - februar, sigžkü - septembõr, jõņpǎva kü - jünij, tõlakü - detsembõr, kõļimkü - april, viļakü - august,

liedkū - maij, kilmakū - novembōr, āinakū - jūlij, vimkū - oktōbōr

III.

1. Ikš kougi sug Dūonigstō vōļ taļžpivād-vanā. 2. Ka mād āigatsadā irgandōksōs pidiztō taļžpivdi jegās kōrands. 3. Kūzō glābīztō āinad sizāl jarā. 4. Kui leļlizt puskāntōbōd kūzō? 5. Kuldīstō vōi ōbdistō papīerstō iedōbōd tēdi. 6. Līvōd lapst mittō kunāgid iz puskānt kūzō. 7. Lapst tuļtō sōnast set siz, ku amā jou vōļ vaļmōz. 8. Ōdōn kiņḡōld paliztō jegās lābsō. 9. Taļžpivād-vanān vōļ štok kādsō. 10. Jegā kilāli kītiz id lūol. 11. Minnōn škinkiz kibārt, veļļōn škinkiz kōskō. 12. Taļžpivād-vanā kuoṡsō vōļtō sukād, kindad, rōntōd. 13. Se, kis vōļ ābkūldzi, sai joutidi. 14. Vanāizā sai vāggi kōzizōks, siepierāst ku tāmmōn škinkiz tabākpungō. 15. Ku lāpš vāggi pōlab, um vajāg siddō kiela ibizōn viemōr tutkāmō. 16. Kas tād aim lāb lōtōl? 17. Minnōn mielḡōks māngō māngidi. 18. Nūorōd neitsōd vanā-āigast ōdōn jōvā mielḡōks ziņtōbōd. 19. Vanā-āigast ōdōn vōib lēbaōjsō nādō eņtš brūdganō. 20. Lovā kilgsō raj pāl vōļ kuolm paḡḡō ja silmadōrōn.

IV.

ikš - ežmi, kakš - tuoi, kuolm - kuolmōz, nēļa - neļļōz, viž - vidōz, kūž - kūdōz, seis - seismōz, kōdōks - kōdōksmōz, idōks - idōksmōz, kim - kimmōz

V.

āigatsadā, āina, ibbi, irgandōks, jālga, kiela, kiņḡōl, kringiļ, kuldi, kūzōz, lānga, lāpš, mōtsā, ōldzi, serk, sōna, sōņ, spiegiļ, sug, suormōks, taļžpivād, tubā

LĪBIEŠU VALODAS DEKLINĒŠANAS TIPI

Deklinēšanas tipiem dotas šādas locījumu formas:

1. vienskaitļa nominatīvs, ģenitīvs, partitīvs, datīvs, instrumentālis, illatīvs, elatīvs,
2. daudzskaitļa nominatīvs, ģenitīvs, partitīvs, instrumentālis, illatīvs, elatīvs,

1. se, sie, siedā, sien, siekōks, si'ezō, siestō,
ne, nānt, nēdi, nāntkōks, nē'ži, nešti

2. tāmā (ta), tā'm, tānda, tā'mmōn, tā'mkōks, tā'mmō, tā'mstō,
nāmād (ne), nānt, nēdi, nāntkōks, nē'ži, nešti

3. sinā (sa), si'n, sinda, si'nnōn, si'nkōks, si'nnō, si'nstō,
tēg, tā'd, tēdi, tā'dkōks, tē'ži, tēšti

4. minā (ma), mi'n, minda, mi'nnōn, mi'nkōks, mi'nnō, mi'nstō,
mēg, mā'd, mēdi, mā'dkōks, mē'ži, mēšti,

5. tu'ļ, tu'ļ, tūlda, tu'llōn, tu'lkōks, tu'llō, tu'lstō,
tu'ld, tu'ld, tu'ļdi, tu'ldkōks, tuļiz, tu'ļsti

6. me'ŗ, mie'r, mierda, mie'rrōn, mie'rkōks, mie'rrō, mie'rstō,
mierūd, mierūd, mierīdi, mierūdōks, mieriz, mieršti

7. lu'm, lu'm, lūnda, lu'mmōn, lu'mkōks, lu'mmō, lu'mstō,
-, -, -, -, -

8. kis, kinga (kien), kiedā (kienta), kingan (kien), kingaks
(kienkōks), kienō, kienstō, -, -, -, -, -

9. mis, mis, midā, missōn, missōks, missō, missōst, -, -, -, -, -

10. jōugō, jōugō, jōgta, jōugōn, jōugōks, jōugō(z), jōugōst,
jōugōd, jōugōd, jōugīdi, jōugōdōks, jōugiž, jōugist

11. lāpš, laps, lapstā, lapsōn, lapsōks, lapsō, lapsōst,
lapst, lapst, lāpši, lapstkōks, lāpšiž, lāpšist

12. ukš, uks, ukstā, uksōn, uksōks, uksō, uksōst,
ukst, ukst, ukši, ukstkōks, ukšiž, ukšist

13. nai, naiž, nāizta, naižōn, naižōks, naižō, naižōst,
naižt, naižt, naiži, naižtkōks, naižiž, naižist

14. ve'ž, vie'd, vietā, vie'ddōn, vie'dkōks, vie'ddō, vie'dstō,
viedūd, viedūd, ve'žži, viedūdōks, vežiz (viediz), vežist (viedist)

15. ke'ž, kă'd, kătā, kă'ddōn, kă'dkōks, kă'ddō, kă'dstō,
kădūd, kădūd, ke'žži, kădūdōks, kežiz, kežist

16. su'ž, su'd, sutā, su'ddōn, su'dkōks, su'ddō, su'dstō,
sudūd, sudūd, su'žži, sudūdōks, sudiž, sudist

17. kilg, kilg, kīlta, kilgōn, kilgkōks, kilgō, kilgstō,
kilgōd, kilgōd, kilgi, kilgōdōks, kilgiž, kilgšti

18. kieuž, kieuđ, kīeta, kieuđōn, kieuđkōks, kieuđō, kieuđstō,
kiedōd, kiedōd, kieuži, kiedōdōks, kieužiz, kieužist

19. tāuž, tāud, tāta, tāudōn, tāudkōks, tāudō, tāudstō,
tădōd, tădōd, tāuži, tădōdōks, tāužiz, tāužist

20. vōrž, vōrd, vōrta, vōrdōn, vōrdkōks, vōrdō, vōrdstō,
vōrdōd, vōrdōd, vōrži, vōrdōdōks, vōržiz (vōrdiž), vōržist
(vōrdist)

21. kuo'd, kuo'd, kuotā, kuo'ddōn, kuo'dkōks, kuo'odāj, kuo'ndōst,
kuodūd, kuodūd, kuodīdi, kuodūdōks, kuodiž, kuodist

22. i'ž, eņtš, eņtšta, eņtšōn, eņtšōks, eņtšō(z), eņtšōst,
iž, eņtš, eņtšidi, eņtšōdōks, eņtšiz, eņtšist

23. pierz, pierz, pierzta, pierzōn, pierzkōks, pierzgō, pierzgōst,
pierzōd, pierzōd, pierzidi, pierzōdōks, pierziž, pierzist

24. vōrgō, vōrgō, vōrta, vōrgōn, vōrgōks, vōrgō(z), vōrgōst,
vōrgōd, vōrgōd, vōrgidi, vōrgōdōks, vōrgiž, vōrgist

25. vōidag, vōidag, vōita, vōidagōn, vōidagōks, vōidagō,
vōidagōst, vōidagōd, vōidagōd, vōidagidi, vōidagōdōks, vōidagiž,
vōidagist

26. ku'ž, ku'z, kuztā, ku'zzōn, ku'zkōks, ku'zzō, ku'zzōst,
''''''''

27. mū, mū, mūdō, mūn, mūkōks, mū'zō, mūstō,
munt, munt, mūđi, muntkōks, mū'ži, mūšti

28. pā, pā, pādō, pān, pākōks, pā'zō, pāstō,
pād, pād, pēđi, pādkōks, pē'ži, pēšti

29. pū, pū, pūdō, pūn, pūkōks, pū'zō, pūstō,
pūd, pūd, pūđi, pūdkōks, pū'ži, pūšti

30. ie, ie, iedō, ien, iekōks, ie'zō, iestō,
ied, ied, ieđi, iedkōks, ie'ži, iešti
31. kēļ, kiel, kiēdō, kiēlōn, kielkōks, kiēlō, kiēlstō,
kiēld, kiēld, kēļi, kiēldkōks, kēļiž, kēļšti
32. tūļ, tūļ, tūldō, tūlōn, tūlkōks, tūlō, tūlstō,
tūld, tūld, tūļi, tūldkōks, tūļiž, tūļšti
33. vō', vō', vō'dō, vō'n, vō'kōks, vō'zō, vō'stō,
vō'd, vō'd, vō'đi, vō'dkōks, vō'ži, vō'sti
34. ro'vz, ro'v, ro'vztō, ro'vvōn, ro'vkōks, ro'vvō, ro'vstō,
ro'vd, ro'vd, ro'všti, ro'vdkōks, ro'vži, ro'všti
35. mīez, mī'e, mī'eztō, mī'en, mī'ekōks, mī'ezō, mī'estō,
mī'ed, mī'ed, mē'đi, mī'edkōks, mē'ži, mē'sti
36. kaļāj, kaļāj, kaļājt, kaļājōn, kaļājōks, kaļājō, kaļājst,
kaļājd, kaļājd, kaļājđi, kaļājdōks, kaļājiž, kaļājšti
37. pu'nni, puniz, punizt, punizōn, punizōks, punizō, punizōst,
pu'nnizt, pu'nnizt, puņiži, pu'nniztōks, puņižiz, puņižist,
38. ai'gi, aigiz, aigizt, aigizōn, aigizōks, aigizō, aigizōst,
a'igizt, a'igizt, aigiži, a'igiztōks, aigižiz, aigižist
39. villi, villiz, villizt, villizōn, villizōks, villizō, villizōst,
villizt, villizt, villiži, villiztōks, villižiz, villižist
40. lē'd, li'ed, li'edtō, li'edōn, li'edkōks, li'edō, li'edst,
li'edōd, li'edōd, lē'đi, li'edōdōks, lē'điž, lē'đist
41. tē'd, tā'd, tā'dtō, tā'dōn, tā'dkōks, tā'dō, tā'dstō,
tā'dōd, tā'dōd, tē'đi, tā'dōdōks, tē'điž, tē'đist
42. kōņtš, kōnd, kōndtō, kōndōn, kōndkōks, kōndō, kōndstō,
kōndōd, kōndōd, kōņtši, kōndōdōks, kōndiž, kōndist
43. kakš, kō'd, kō'dtō, kō'dōn, kō'dkōks, kō'dō, kō'dstō,
kō'd, kō'd, kakši, kō'dkōks, kōdiž, kō'dšti
44. ikš, i'd, i'dtō, i'dōn, i'dkōks, i'dō, i'dstō,
i'd, i'd, ikši, i'dkōks, i'diž, i'dšti
45. ūž, ūd, ūdtō, ūdōn, ūdkōks, ūdō, ūdstō,
ūd, ūd, ūži, ūdkōks, ūžiz, ūžist

46. liem, liem, liemtō, liemōn, liemkōks, liemō, liemstō,
liemōd, liemōd, lēmi, liemōdōks, lēmiž, lēmšti
47. sēņ, sien, sientō, sienōn, sienkōks, sienō, sienstō,
siend, siend, sēņi, siendkōks, sēņiž, sēņšti
48. sēr, sār, sārtō, sārōn, sārkkōks, sārō, sārstō,
sārd, sārd, sēri, sārkkōks, sēriž, sēršti
49. kūor, kūor, kūortō, kūorōn, kūorkōks, kūorō, kūorstō,
kūord, kūord, kūori, kūordkōks, kūoriž, kūoršti
50. ka'ggōrz, ka'ggōr, ka'ggōrzt, ka'ggōrōn, ka'ggōrōks, ka'ggōrō,
ka'ggōrōst, ka'ggōrd, ka'ggōrd, ka'ggiri, ka'ggōrdōks, ka'ggiriž,
ka'ggirist
51. kindōr, kindōr, kindōrt, kindōrōn, kindōrōks, kindōrō,
kindōrōst, kindōrd, kindōrd, kindiri, kindōrdōks, kindiriž,
kindirist
52. tidār, tidār, tidārt, tidārōn, tidārōks, tidārō, tidārstō,
tidārd, tidārd, tidāri, tidārdōks, tidāriž, tidārist
53. tariļ, tariļ, tariļt, tariļōn, tariļōks, tariļō, tariļst,
tariļd, tariļd, tariļi, tariļdōks, tariļiž, tariļist
54. mu'r, mu'r, mu'rtō, mu'rrōn, mu'rkōks, mu'rrō, mu'rstō,
murūd, murūd, murīdi, murūdōks, muriži, murist
55. a'm, a'm, a'mtō, a'mmōn, a'mkōks, a'mmō, a'mstō,
a'mmōd, a'mmōd, a'mmidi, a'mmōdōks, a'mmiži, a'mmist
56. azūm, azūm (a'zmō), azūmt, a'zmōn, a'zmōks, a'zmō,
a'zmōst, a'zmōd, a'zmōd, a'zmīdi, a'zmōdōks, a'zmiž(i), a'zmist
57. vōtīm, vōtīmō, vōtīmt, vōtīmōn, vōtīmōks, vōtīmō, vōtīmōst,
vōtīmōd, vōtīmōd, vōtīmīdi, vōtīmōdōks, vōtīmiž(i), vōtīmist
58. sidām, sidām, sidāmt, sidāmōn, sidāmōks, sidāmō, sidāmōst,
sidāmōd, sidāmōd, sidāmīdi, sidāmōdōks, sidāmiž, sidāmist
59. ō'dōg, ō'dōg, ō'dōgt, ō'dōgōn, ō'dōgōks, ō'dōgō, ō'dōgst,
ō'dōgōd, ō'dōgōd, ō'dōgīdi, ō'dōgōdōks, ō'dōgiž, ō'dōgist
60. kōrand, kōrand, kōrandt, kōrandōn, kōrandōks, kōrandō,
kōrandst, kōrandōd, kōrandōd, kōrandīdi, kōrandōdōks,
kōrandiž, kōrandist

61. lä'bđi, lä'bđiz, lä'bđizt, lä'bđin, lä'bđiks, lä'bđizõ, lä'bđist, lä'bđid, lä'bđid, lä'bđidi, lä'bđidõks, lä'bđiž, lä'bđist
62. käbráz, käbrā, käbrāzt, käbrān, käbrāks, kä'brõ, käbrāst, käbrād, käbrād, käbrīdi, käbrādõks, käbrīž(i), käbrīst
63. maigāz, ma'igõ, maigāzt, maigān, maigāks, ma'igõ, maigāst, maigād, maigād, maigīdi, maigādõks, maigiž(i), maigist
64. rikāz, rikkõ, rikāzt, rikkõn, rikkõks, rikkõ, rikāst, rikkõd, rikkõd, rikkīdi, rikkõdõks, rikiži, rikist
65. kitsāz, kitsõ, kitsāzt, kitsõn, kitsõks, kitsõ, kitsāst, kitsõd, kitsõd, kitsīdi, kitsõdõks, kitsiž(i), kitsist
66. pūoraz, pōrzõ, pūorazt, pōrzõn, pōrzõks, pōrzõ, pōrzõst, pōrzõd, pōrzõd, pōrzīdi, pōrzõdõks, pōrziž(i), pōrzist
67. pōlaz, pallõ, pōlazt, pallõn, pallõks, pallõ, pallõst, pallõd, pallõd, pallīdi, pallõdõks, palliž(i), pallist
68. tōvaz, touvõ, tōvazt, touvõn, touvõks, touvõ, touvõst, touvõd, touvõd, touvidi, touvõdõks, touviž(i), touvist
69. ārmaz, armõ, ārmazt, armõn, armõks, armõ, armõst, armõd, armõd, armīdi, armõdõks, armiž(i), armist
70. vōrõz, vōrõ, vōrõzt, vōrõn, vōrõks, vōrõ(z), vōrõst, vōrõd, vōrõd, vōrīdi, vōrõdõks, vōriž(i), vōrist
71. rikūz, rikūz, rikūzt, rikūzõn, rikūzõks, rikūzõ, rikūzõst, rikūzõd, rikūzõd, rikūzīdi, rikūzõdõks, rikūziž, rikūzist
72. lēptš, lānd, lāndtõ, lāndõn, lāndkõks, lāndõ, lāndst
-,-,-,-,-
73. kastūg, kastūg, kastūgt, kastūgõn, kastūgõks, kastūgõ, kastūgst, -,,-,-,-,-
74. sukā, sukā, sukkõ, sukān, sukāks, sukkõ, sukāst, sukād, sukād, sukṭi, sukādõks, sukīži, sukist (sukšti)
75. ažā, ažā, a'žžõ, ažān, ažāks, a'žžõ, ažāst, ažād, ažād, a'žṭi, ažādõks, ažiz, ažist
76. vitsā, vitsā, vitsõ, vitsān, vitsāks, vitsõ, vitsāst, vitsād, vitsād, vitšti, vitsādõks, vitsiž, vitsist

77. võntsa, võntsa, võntsõ, võntsan, võntsaks, võntsõ, võntsast, võntsad, võntsad, võntšti, võntsadõks, võntsiž, võntsist

78. amā, amā, a'mmõ, amān, amāks, a'mmõ, amāst, amād, amād, ä'mđi, amādõks, ä'mži, ä'mšti

79. kalā, kalā, ka'llõ, kalān, kalāks, ka'llõ, kalāst, kalād, kalād, ka'lđi, kalādõks, ka'lži, ka'lšti

80. tubā, tubā, tu'bbõ, tubān, tubāks, tu'bbõ, tubāst, tubād, tubād, tu'bđi, tubādõks, tu'bži, tu'bšti

81. pūoga, pūoga, pōigõ, pūogan, pūogaks, pōigõ, pūogast, pūogad, pūogad, pōigđi, pūogadõks, pōigži, pōigšti

82. lōja, lōja, laiļõ, lōjan, lōjaks, laiļõ, lōjast, lōjad, lōjad, laiđi, lōjadõks, laiži, laišti

83. kūja, kūja, kuiļõ, kūjan, kūjaks, kuiļõ, kūjast, kūjad, kūjad, kuiđi, kūjadõks, kuiži, kuišti

84. lānga, lānga, langõ, lāngan, lāngaks, langõ, lāngast, lāngad, lāngad, langđi, lāngadõks, langži, langšti

85. va'g, va'g, va'ggõ, va'ggõn, va'gkõks, va'ggõ, va'gstõ, vagūd, vagūd, va'gđi, vagūdõks, va'gži, va'gšti

86. ang, ang, angõ, angõn, angõks, angõ, angstõ, āngõd, āngõd, angđi, āngõdõks, āngiž(i), āngist

87. ri'j, ri'j, ri'jõ, ri'jõn, ri'jkõks, ri'jõ, ri'jstõ, ri'jd, ri'jd, ri'jđi, ri'jdkõks, ri'jži, ri'jšti

88. liestā, liestā, liestõ, liestān, liestāks, liestõ, liestāst, liestād, liestād, lešti, liestādõks, liestiž, liestist

89. kānga, kānga, kāngõ, kāngan, kāngaks, kāngõ, kāngast, kāngad, kāngad, kengi, kāngadõks, kengži, kengšti

90. silma, silma, silmõ, silman, silmaks, silmõ, silmast, silmad, silmad, siļmi, silmadõks, siļmži, siļmšti

91. padā, padā, pa'ddõ, padān, padāks, pa'ddõ, padāst, padād, padād, padidi, padādõks, padiž, padist

92. kāpā, kāpā, kāppõ, kāpān, kāpāks, kāppõ, kāpāst, kāpād, kāpād, kāpidi, kāpādõks, kāpiž, kāpist

93. maksā, maksā, maksō, maksān, maksāks, maksō, maksāst, maksād, maksād, maksīdi, maksādōks, maksīž, maksīst
94. tūrška, tūrška, turskō, tūrskan, tūrskaks, turskō, tūrskast, tūrskad, tūrskad, tūrskīdi, tūrskadōks, tūrskiž, tūrskist
95. tiēra, tiēra, tierrō, tiēran, tiēraks, tierrō, tiērast, tierrōd, tierrōd, tierrīdi, tierrōdōks, tiēriž, tiērist
96. pūola, pūola, pōllō, pūolan, pūolaks, pōllō, pūolast, pūolad, pūolad, pūolidi, pūoladōks, pūoliž, pūolist
97. jōra, jōra, jarrō, jōran, jōraks, jarrō, jōrast, jōrad, jōrad, jōrīdi, jōradōks, jōriž, jōrist
98. āma, āma, āmmō, āman, āmaks, āmmō, āmast, āmad, āmad, āmīdi, āmadōks, āmiž, āmist
99. mōka, mōka, mōukō, mōkan, mōkaks, mōukō, mōkast, mōkad, mōkad, mōkīdi, mōkadōks, mōkiž, mōkist
100. ūška, ūška, uiskō, ūškan, ūškaks, uiskō, ūškast, ūškad, ūškad, ūškīdi, ūškadōks, ūškiž, ūškist
101. lūoima, lūoima, luoimō, lūoiman, lūoimaks, luoimō, lūoimast, lūoimad, lūoimad, lūoimīdi, lūoimadōks, lūoimiž, lūoimist
102. su'g, su'g, su'ggō, su'ggōn, su'gkōks, su'ggō, su'gstō, sugūd, sugūd, sugīdi, sugūdōks, su'gži, su'gšti
103. ni'm, ni'm, ni'mmō, ni'mmōn, ni'mkōks, ni'mmō, ni'mstō, nimūd, nimūd, nimīdi, nimūdōks, nimiž, nimist
104. pi'ņ, pi'ņ, pi'ņņō, pi'ņņōn, pi'ņkōks, pi'ņņō, pi'ņstō, piņīd, piņīd, piņīdi, piņīdōks, piņiž, piņist
105. ki'v, ki'v, ki'vvō, ki'vvōn, ki'vkōks, ki'vvō, ki'vstō, kivid, kivid, kividī, kividōks, kiviž, kivist
106. tup, tup, tuppō, tuppōn, tuppōks, tuppō, tupstō, tupūd, tupūd, tupīdi, tupūdōks, tupiž, tupist
107. kep, kep, keppō, keppōn, keppōks, keppō, kepstō, kepid, kepid, kepidī, kepidōks, kepiž, kepest
108. maks, maks, maksō, maksōn, maksōks, maksō, maksōst, maksūd, maksūd, maksīdi, maksūdōks, maksīž, maksīst

109. kekš, kekš, kekšō, kekšōn, kekšōks, kekšō, kekšōst,
kekšīd, kekšīd, kekšīdi, kekšīdōks, kekšīz, kekšīst

110. tām, tam, tammō, tammōn, tamkōks, tammō, tamstō,
tōmōd, tōmōd, tōmidi, tōmōdōks, tōmiž, tōmist

111. ul, ul, ullō, ullōn, ullōks, ullō, ulstō,
ūlōd, ūlōd, ūlīdi, ūlōdōks, ūliž, ūlist

112. pōis, pōis, pōisō, pōisōn, pōisōks, pōisō, pōisōst,
pūošōd, pūošōd, pūošīdi, pūošōdōks, pūošīz, pūošīst

113. ouk, ouk, oukō, oukōn, oukōks, oukō, oukstō,
ōkōd, ōkōd, ōkīdi, ōkōdōks, ōkiž, ōkīst

114. luoik, luoik, luoikō, luoikōn, luoikōks, luoikō, luoikstō,
lūoikōd, lūoikōd, lūoikīdi, lūoikōdōks, lūoikiž, lūoikīst

115. laint, laint, laintō, laintōn, laintkōks, laintō, laintstō,
lāinōd, lāinōd, lāinīdi, lāinōdōks, lāiniž, lāinīst

116. va'it, va'it, va'itō, va'itōn, va'itkōks, va'izō, va'istō,
va'itōd, va'itōd, va'itīdi, va'itōdōks, va'itīž, va'itīst

117. neitst, neitst, neitstō, neitstōn, neitsōks, neitsōz, neitsōst,
neitsōd, neitsōd, neitsīdi, neitsōdōks, neitsīž, neitsīst

118. ni'em, ni'em, ni'emō, ni'emōn, ni'emōks, ni'emō(z), ni'emōst,
ni'emōd, ni'emōd, ni'emīdi, ni'emōdōks, ni'emīž, ni'emīst

119. tū'ontō, tū'ontō, tū'ontō, tū'ontōn, tū'ontōks, tū'ontō,
tū'ontōst, tū'ontōd, tū'ontōd, tū'ontīdi, tū'ontōdōks, tū'ontiž,
tū'ontīst

120. sēmḍa, sēmḍa, sēmḍi, sēmḍan, sēmḍaks, sēmḍō, sēmḍast,
sēmḍad, sēmḍad, sēmḍīdi, sēmḍadōks, sēmḍiž, sēmḍīst

121. katūks, katūks, katūkst, katūksōn, katūksōks, katūksō,
katūksōst, katūkst, katūkst, katūkši, katūkstōks, katūkšīz,
katūkšīst

122. rištīng, rištīng, rištīngt, rištīngōn, rištīngōks, rištīngō,
rištīngst, ro'vst, ro'vst, ro'všti, ro'vkōks, ro'vži, ro'všti

123. auto, auto, autozt, auton, autoks, auto(z), autost,
autod, autod, autīdi, autodōks, autīž, autīst

LĪBIEŠU VALODAS KONJUGĒŠANAS TIPI

Konjugēšanas tiptiem dotas šādas verbu formas:

1. infinitīvs,
2. ģerundīvs,
3. presensa vienskaitļa 1.personas forma,
4. presensa daudzskaitļa 3.personas forma,
5. presensa daudzskaitļa 2.personas forma,
6. kondicionāla vienskaitļa 1.personas forma,
7. imperatīva vienskaitļa 3.personas forma,
8. imperatīva daudzskaitļa 3.personas nolieguma forma,
9. verbālnoomens vienskaitli,
10. supīns,
11. presensa un imperfekta vienskaitļa nolieguma forma,
12. imperfekta vienskaitļa 3.personas forma,
13. imperfekta daudzskaitļa 2.personas forma,
14. aktīva 2. participa vienskaitļa forma,
15. pasīva 2. participa forma.

1. vōlda, vōldsō, um, āt (ātō, attō), ūotō, vōlks, vōlkō, vō'l, vōlji, vōlmō, ūo, vō'j, vō'jtō, vōnd, vōldōd

2. tūlda, tuldso, tulāb, tulbōd, tu'tō, tulks, tulgō, tu'l, tulli, tultmō, tu'l, tu'j, tu'jtō, tund, tuldōd

3. magātō, magātsō (magātōs), magātōb, magātōbōd, magātōt, magātōks, magātōg, magāt, magātīji, magātōm, magāt, magātiz, magātizt, magātōn, magātōd

4. lādō, lādso, lā'b, lā'bōd, lā'tō, lā'ks, lākkō, li, li'ji, lā'mō, lā', lekš, lekštō, lā'nd, lā'dōd

5. vīdō, vīdsō, vīb, vībōd, vītō, vīks, vīgō, vi, viji, vīmō, vi, viž, vīžtō, vīnd, vīdōd

6. nā'dō, nā'dso, nā'b, nā'bōd, nā'tō, nā'ks, nāgō, nā, niji, nā'mō, nā, neiz, neiztō, nānd, nā'dōd

7. kā'dō, kā'dso, kā'b, kā'bōd, kā'tō, kā'ks, kā'gō, kā', kī'ji, kā'mō, kā', kei, keitō, kā'nd, kā'dōd

8. siedō, sīedsō, sīeb, sīebōd, sīetō, sīeks, sīegō, sie, siji, sīemō, sīe, sei, seītō, sīend, sīedōd

9. tī'edō, tī'edsō, tī'eb, tī'ebōd, tī'etō, tī'eks, tī'egō, tī'e, tiji, tī'emō, tī'e, tei, teitō, tī'end, tī'edōd

10. sōdō, sōdsō, sōb, sōbōd, sōtō, sōks, sōgō, sō, sōji, sōmō, sō, sai, saitō, sōnd, sōdōd
11. jūodō, jūodsō, jūob, jūobōd, jūotō, jūoks, jūogō, jūo, jūoji, jūomō, jūo, juoi, juoitō, jūond, jūodōd
12. lidō, lidsō, lib, libōd, litō, liks, ligō, li, liji, limō, li, liž, ližtō, lind, lidōd
13. vie'ddō, vie'ddōs, viedāb, viedābōd, viedāt, viedāks, viedāg, vie'd, viedāji, viedām, viedā, viediz, viedizt, vie'ddōn, vie'dtōd
14. tappō, tappōs, tapāb, tapābōd, tapāt, tapāks, tapāg, tap, tapāji, tapām, tapā, tapiz, tapizt, tappōn, taptōd
15. andō, andōs, āndab, āndabōd, āndat, āndaks, āndag, and, āndaji, āndam, ānda, āndiz, āndizt, andōn, andtōd
16. tieudō, tieudsō, tiedab, tiedabōd, tiedat, tiedaks, tiedag, tieud, tiedaji, tiedam, tieda, tiediz, tiedizt, tieudōn, tieutōd
17. joudō, joudōs, jōdab, jōdabōd, jōdat, jōdaks, jōdag, joud, jōdaji, jōdam, jōda, jōdiz, jōdizt, joudōn, joutōd,
18. vōidō, vōidōs, vōidab, vōidabōd, vōidat, vōidaks, vōidag, vōid, vōidaji, vōidam, vōida, vōidiz, vōidizt, vō'idōn, vōitōd
19. puddō, puddōs, pudūb, pu'ddōbōd, pu'ddōt, pu'ddōks, pu'ddōg, pu'd, pu'ddiji, pu'ddōm, pu'd, pudiz, pudizt, pu'ddōn, pu'dtōd
20. akkō, akkōs, akūb, akkōbōd, akkōt, akkōks, akkōg, ak, akkiji, akkōm, ak, akiz, akizt, akkōn, aktōd
21. laskō, laskōs, laskūb, laskōbōd, laskōt, laskōks, laskōg, lask, laskiji, laskōm, lask, laskiz, laskizt, laskōn, lastōd
22. kutsō, kutsōs, kutsūb, kutsōbōd, kutsōt, kutsōks, kutsōg, kuts, kutsiji, kutsōm, kuts, kutsiz, kutsizt, kutsōn, kutstōd
23. tundō, tundōs, tūndōb, tūndōbōd, tundōt, tundōks, tundōg, tund, tundiji, tundōm, tund, tūndiz, tūndizt, tundōn, tundtōd
24. na'grō, na'grōs, na'grōb, na'grōbōd, na'grōt, na'grōks, na'grōg, na'gr, na'griji, na'grōm, na'grō, na'griz, na'grizt, na'grōn, na'ggōrtōd

25. küldõ, küldõs, küldõb, küldõbõd, küldõt, küldõks, küldõg, küld, küldiji, küldõm, küld, küldiz, küldizt, küldõn, küldtõd
26. umblõ, umblõs, umblõb, umblõbõd, umblõt, umblõks, umblõg, umbl, umbliji, umblõm, umblõ, umbliz, umblizt, umblõn, umbõltõd
27. külõ, küldsõ, külõb, külõbõd, külõt, külõks, külõg, kül, küliji, külõm, kül, küliz, külizt, külõn, küldõd
28. je'llõ, je'llõs, jeläb, jeläbõd, jelät, jeläks, jeläg, jelä, jeläji, jeläm, jelä, jeliz, jelizt, je'llõn, je'ldõd
29. mängõ, mängõs, mängab, mängabõd, mängat, mängaks, mängag, mäng, mängaji, mängam, mänga, mängiz, mängizt, mängõn, mängdõd
30. pallõ, pallõs, põlab, põlabõd, põlat, põlaks, põlag, pal, põlaji, põlam, põla, põliz, põlizt, pallõn, paldõd
31. kovvõ, kovvõs, kõvab, kõvabõd, kõvat, kõvaks, kõvag, kov, kõvaji, kõvam, kõva, kõviz, kõvizt, kovvõn, kovdõd
32. loulõ, loulõs, lõlab, lõlabõd, lõlat, lõlaks, lõlag, loul, lõlaji, lõlam, lõla, lõliz, lõlizt, loulõn, loudõd
33. ma'ggõ, ma'ggõs, magüb, ma'ggõbõd, ma'ggõt, ma'ggõks, ma'ggõg, ma'g, ma'ggiji, ma'ggõm, ma'g, magiz, magizt, ma'ggõn, ma'gdõd
34. langõ, langõs, lāngõb, langõbõd, langõt, langõks, langõg, lang, langiji, langõm, lang, lāngiz, lāngizt, langõn, langdõd
35. kuorõ, kuorõs, kūorõb, kuorõbõd, kuorõt, kuorõks, kuorõg, kuor, kuoriji, kuorõm, kuor, kūoriz, kūorizt, kuorõn, kuorõdõd
36. ällõ, ällõs, älob, ällõbõd, ällõt, ällõks, ällõg, ä, älliji, ällõm, ä, äliz, älizt, ällõn, äldõd
37. ouřõ, ouřõs, õřõb, ouřõbõd, ouřõt, ouřõks, ouřõg, ouř, ouřiji,

ouřom, ouř, ořiz, ořizt, ouřon, ouřdod

38. poidmō, poidmōs, poidmōb, poidmōbōd, poidmōt, poidmōks,
poidmōg, poidm, poidmiji, poidmōm, poidm, poidmiz, poidmizt, poidmōn,
poidmdod

39. a'ilō, a'ilōs, a'ilōb, a'ilōbōd, a'ilōt, a'ilōks, a'ilōg, a'il, a'iliji,
a'ilōm, a'il, a'iliz, a'ilizt, a'ilōn, a'ildod

40. vōttō, vōttōs, vōtāb, vōtābōd, vōtāt, vōtāks, vōtāg, vōt,
vōtāji, vōtām, vōtā, vōtiz, vōtizt, vōttōn, vōttōd

41. astō, astōs, astāb, astābōd, astāt, astāks, astāg, ast, astāji,
astām, astā, astiz, astizt, astōn, astōd

42. kartō, kartōs, kārtab, kārtabōd, kārtať, kārťaks, kārťag, kart,
kārťaji, kārťam, kārťa, kārťiz, kārťizt, kartōn, kartōd

43. mōistō, mōistōs, mūošťab, mūošťabōd, mūošťat, mūošťaks,
mūošťag, mōist, mūošťaji, mūošťam, mūošťa, mūošťiz, mūošťizt,
mōistōn, mōistōd

44. tautō, tautōs, tātāb, tātābōd, tātāt, tātāks, tātāg, tāt, tātaji,
tātām, tātā, tātiz, tātizt, tautōn, tautōd

45. laitō, laitōs, lāitāb, lāitābōd, lāitāt, lāitāks, lāitāg, lait, lāita,
lāitaji, lāitām, lāita,lāita, lāitiz, lāitizt, laitōn, laitōd

46. sittō, sittōs, sitūb, sittōbōd, sittōť, sittōks, sittōg, sit, sittiji,
sittōm, sit, sitiz, sitizt, sittōn, sittōd

47. kistō, kistōs, kistūb, kistōbōd, kistōť, kistōks, kistōg, kist,
kistiji, kistōm, kist, kistiz, kistizt, kistōn, kistōd

48. saņťō, saņťōs, sāņťōb, sāņťōbōd, saņťōť, saņťōks, saņťōg, saņť,
saņťiji, saņťōm, saņť, sāņťiz, sāņťizt, saņťōn, saņťōd

49. kitō, kitōs, kitōb, kitōbōd, kitōť, kitōks, kitōg, kit, kitiji, kitōm,
kit, kitiz, kitizt, kitōn, kitōd

50. -, -, āb, āb, āť, -, algō, -, -, -, alā, iz, izt, -, -

LĪBIEŠU - LATVIEŠU VĀRDNĪCA

A, Ā

- ab,-,abbō,abūd 106
- agā
- aigā,-,aigō,aigād 76
- āiga,-,aigō,āigād 94
- āigarōntō/z,-,zt,-d 70
- āigast,-,ō,-ōd 118
- āigast/sadā,-,sadā,-,saddō,-,sadād 91
- aig/i,-,iz,-,izt,-,izt 38
- aim,-,ō,-,āimōd 118
- āina,-,ainō,āinad 84
- āita,-,aitō,āitad 94
- ak
- akadēmij,-,ō,-,ōd
- akkō,akūb,akiz 20
- akvārij,-,ō,-,ōd
- alā
- alli,aliz,alīzt,allīzt 37
- allō
- altō,altōb,āltīz 42
- am,-,tō,ammōd 55
- amā,-,ammō,amād 78
- amā jedsō
- ammō jōvvō
- ansambōl,-,t,-d
- appōn-nōṭōz,-,nōṭō,-,nōṭōzt,-,nōṭōd 70
- appōn/sēmḡa,-,sēmḡa,-,semḡi,-,sēmḡad 120
- ārmaz,armō,ārmazt,armōd 69
- aṛšt,-,ō,-,āṛštōd
- arū sōdō,sōb,sai 10
- azmōl
- ažā,-,ažžō,ažād 75
- plecs
- bet, vai
- mala
- laiks
- kalendārs
- gads
- gadsimts
- laicīgs, laika-
- ģimene
- zāle, siens
- klēts
- ak
- akadēmija
- (sa)ķert
- akvārijs
- lejup, zem
- apakša
- apakša, zem
- iedegt, iekurt
- svārki, žakete
- viss
- vispirms
- visu labu
- ansamblis
- skābēti kāposti
- rūgušpiens
- mījš,-a
- ārsts,-e
- saprast
- vietā
- lieta, priekšmets

Ä, Ā

- āb/jōvā,-,jōvā,-,jōvvō,-,jōvād 80
- ābkūldzi,-z,-zt,-zt
- ābt/ō,-,ōb,-,iz 26
- ādsmingi,-z,-zt,-zt 39
- āp
- slihts,-a
- nepaklausīgs,-a
- palīdzēt
- kaut kāds
- ne

B

- bal,-,lō,-lōd 86
balkon,-,-ō,-ōd
balōn,-,-ō,-ōd
Baltij,-,ō,
bēgōl,-,-t,-d
Bībōl,-,-t,-d 51
bikšōd,-,bikšidi 118
bilda,-,bildō,bildad 94
Brazīl,-,-tō 33
broutšimi,-z,-zt,-zt
broutš/ō,-,ōb,-iz 49
brūdganā,-,brūdganō,brūdganād
brūni,-,-z,-zt 39
bruņā,-,bruņņō,bruņād 80
bruņā/nikā,-,nikā,-,nikkō,-,nikād 91
būoļ,-,-ō,-ōd 118
buorkōn,-,-t,-d 51
buṛā,-,buṛō,buṛād 91
buṛā/temp,-temp,-tempō,-tēmpōd
bus,-,-sō,-sōd 118
- balle
  - balkons
  - balons
  - Baltija
  - palodze
  - bībele
  - bikses
  - attēls, glezna
  - Brazīlija
  - brauciens
  - braukt
  - līgavainis
  - brūns,-a
  - bruņas
  - bruņinieks
  - veikals
  - burkāns
  - burvis
  - burvju triks, stiķis
  - autobuss

D

- dāņtšō,dāņtšōb,dāņtšiz 41
dek,-,dekkō,dekid 107
dimant,-,-ō,-ōd
direktor,-,-ō,-ōd
divan,-,-ō,-ōd
drūmi,-z,-zt,-zt
dumā,-,dummō,dumād
Dūoņig,-,-t
džinsōd,-,džinsidi
- dejot
  - sega
  - dimants
  - direktors
  - divāns
  - drūms,-a
  - melngans,-a, tumši brūns,-a
  - Dundaga
  - džinsi

E, Ē

- eđi,eđiz,eđizt,eđdizt 38
eđiz/tubā,-,tubā,-,tubbō,-,tubād 80
eđ/ō,-,ōb,-iz 49
- priekšnams; priekšējais
  - priekšistaba
  - ģērbt(ies)

ēdriķš/ō,-ōb,-iz
eggļ
eitō,ētab,ētiz 32
ēkōlt/ō,-ōb,-iz
emblēm,-ō,-ōd
eņtš (Sg Gen)
eņtš kudtōd
ēsti/kēļ,kiel,kielō,kielad 31
Ēstimō,-,-dō 33
ēstli,-z,-zt,-zt 39
etnogrāfili,-z,-zt,-zt 39
ežmi,-z,-zt,-zt 39
ežmōks
ežōrōn,-,-t,-d 51
ežžōm/pāva,-pāva,-pāuvō,-pāvad 83

- ziedēt
- vakar
- sviest, mest, (ie)mest
- tamborēt
- emblēma
- savs
- paša adits,-a, austs,-a
- igauņu valoda
- Igaunija
- igauņis,-iete
- etnogrāfisks,-a
- pirmais
- vispirms
- priekšauts
- pirmdiēna

F

foto,-,-zt,-d

- fotogrāfija

G

gildžt/ō,-ōb,-iz 49
gilgō,gilgōb,gilgiz 34
grābikš/ō,-ōb,-iz
gūnga/serk,-serk,-serkō,-sērkdō 118
gungt/ō,-ōb,-iz

- zvanīt
- peldēties
- grabēt
- svārki (sieviešu)
- (sa)locīt

H

haos,-,-t,-ōd
Helsinki

- haoss
- Helsinki

I, Ī

ibbi,ibiz,ibizt,ibbizt 37
ibiz/kiela,-kiela,-kiellō,-kielad 96
ibūks,-,-t,-t 121

- zirgs
- zirga zvaniņš
- mats

id	- tikai, vienīgi
idlimi,-z,-zt,-zt 39	- vienmērīgs
idōkabāl	- arvien
idōks,-,-ō,-ōd 121	- deviņi
idōkskimdō,-,-,-d 119	- deviņdesmit
idōksmō/z,-nd,-ndtō,-ndōd 70	- devītais
idōkstuoistōn,-,-,-t,-d 51	- deviņpadsmit
idōkstuoistōnō/z,-nd,-ndtō,-ndōd	- deviņpadsmitais
idskubsō	- kopā
ie,-,-dō,-d 30	- nakts
ied/ō,-ōb,-iz 25	- griezt
iedō,ieb,ei 8	- palikt
iel,-,-ō,-ōd 118	- iela
iezō	- naktī
ikš,id,īdtō,īd 44	- viens
ikštuoistōn,-,-,-t,-d 51	- vienpadsmit
ikštuoistōnō/z,-nd,-ndtō,-ndōd	- vienpadsmitais
ildīņ	- tūlīt
illō	- augšā
illōpēdōn	- augšā
ilzōpēdōn	- augšup
ilzō nūzō,nūzōb,nūziz	- piecelties
iļ	- par
iļdžēmḍa,-,iļdžēmḍi,iļdžēmḍad 120	- krējums
iļļō	- pāri
iļskūol,-,-ō,-ōd 118	- universitāte
im,-,immō,imūd 102	- brinums
immōr	- apkārt; ap
immōrgoutļimi,-z,-zt,-zt 39	- apaļš,-a
immōrgouḥō	- apkārt
interesant	- interesanti
iņōz	- lidzi
Īra 95	- Lielirbe
Irē 91	- Mazirbe
irg,-,-ō,irgōd 111	- bridis
irgandōks,-,-,-t,-t 121	- sākums
istō,istāb,istiz 41	- sēdēt
itkō,itkūb,itkiz 21	- raudāt
izā,-,izzō,izād 79	- tēvs
iž,eņtš,eņtšta,iž 22	- pats
ižki,-z,-zt,-zt 39	- ipašs

J

- ja
- jaggõ,jagüb,jagiz 33
- jälga,-,jalgõ,jälgad 101
- jälgab,-,-õ,-õd
- jamdõ,-,-,d 119
- jarā
- jarā kaddõ,kadüb,kadiz
- jarā tulkõ,tulkõb,tulkiz
- jeddõ
- jeddõpõdõn
- jedmõl
- jedsõ
- jedspõdõn
- jegā,-,jeggõ,jegād 91
- jegā/ikš,-id,-idtõ,-id 44
- jei/kāp,-kāp,-kāppõ,-kāpid 107
- jeikrēm,-,-õ,-õd
- jel,-,jellõ,jelūd 106
- jeldzi,-z,-zt,-zt
- jel/lõ,-āb,-iz 28
- jemā,-,jemmõ,jemād 91
- jemā/kēl,-kiel,-kieldõ,-kielđ 31
- jemiņ
- jennõ
- Jõņ
- jou
- joud,-,-õ,-õd
- joug,-,jougõ,jougūd 85
- jõtaz,joutõ,jõtazt,joutõd
- jov,-,jovvõ,jovđ 87
- jovvõ,jovāb,joviz 19
- jõvā,-,jõvvõ,jõvād 80
- jõvist
- juo
- jüodõ,jüob,juoi 11
- jüokš/õ,-õb,-iz 49
- juolāndz
- jürõ
- jūs
- un
- (iz)dalit
- kāja
- pilsēta
- resns,-a
- prom, projām
- (pa)zust
- (pār)tulkot
- (virz)priekšā
- tālāk
- pirms; vispirms; agrāk
- priekšā
- projām
- katrs
- ikviens,-a
- ledusskapis
- saldējums
- ēka
- dzivs,-a
- dzīvot
- māte
- dzimtā valoda
- vairāk; vairs
- daudz
- Jānis
- jau
- spēks
- upe
- žagari
- milti
- (sa)malt
- labs; jau
- labi
- vēl
- dzert
- skriet, tecēt
- aizpagājušais
- (virz)pie
- pie

K

- ka
 kabāl,-,-t,-d 52
 kabāt,-,-ō,-ōd 118
 kabāt/kiela,-kiela,-kiellō,-kielad 96
 kaffej,-,-t,-d 36
 kaffejsudma],,-,-t,-d
 kaggōl,-,-t,-d 51
 kaim/kuodā,-kuodā,-kuoddō,-kuodād 91
 kak,-,kakkō,kakūd 106
 kakš,kōd,kōdtō,kōd 43
 kakškimdō,-,-,-d 119
 kakštuoistōn,-,-,-t,-d 51
 kakštuoistōnō/z,-,nd,-ndtō,-ndōd
 kalā,-,kallō,kalād 79
 kamīn,-,-ō,-ōd
 kamzuol,-,-,-t,-d 51
 kandō,kāndab,kāndiz 15
 kaņki,-z,-zt,-zt 39
 kas
 kastruol,-,-ō,-ōd
 kastūg,-,-t,-ōd 73
 kaš,-,kaššō,kašid 109
 kat,-,kattō,katūd
 katt/ō,-āb,-iz 40
 kaṭki,-z,-zt,-zt 39
 kazzō,kazāb,kaziz 28
 kažži,kažiz,kažizt,kažžizt 38
 kād/kiela,-kiela,-kiellō,-kielad 96
 kādō,kāb,kei 7
 kādtie,-,-dō,-d
 kāp,-,kāppō,kāpid 107
 keg,-,keggō,kegūd 102
 kēl,kiel,kiellō,kielad 31
 kēl/nikā,-nikā,-nikkō,-nikād
 kēņig,-,-tō,-ōd 118
 kēņig jemānd,-,jemāndtō,jemāndōd
 kērabī,-z,-zt,-zt 39
 kērat/ō,-ōb,-iz 49
 kež,kād,kātā,kādūd 15
 kibār,-,-t,-d 52
 kiela,-,kiellō,kielad 96
 - arī
 - gabals
 - kabata
 - kabatas pulkstenis
 - kafija
 - kafijas dzirnavas
 - kakls
 - vēstniecība
 - kūka, rausis
 - divi
 - divdesmit
 - divpadsmīt
 - divpadsmītais
 - zivs
 - kamīns
 - džemperis
 - nest; dēt
 - cālis
 - vai
 - katls
 - rasa
 - kaķis
 - sega, pārklājs
 - klāt, segt
 - pušu; saplisis
 - augt
 - mitrs,-a, slapjš,-a
 - rokas pulkstenis
 - iet, staigāt
 - rokdarbs
 - skapis
 - dzeguze
 - valoda
 - valodnieks
 - karalis
 - karaliene
 - raibs
 - rakstīt
 - roka
 - cepure
 - pulkstenis

kien (*Sg Gen*)
 kiet/ō,-ōb,-iz 49
 kievād,-,-tō,-ōd 73
 kievām,-,-t,-ōd 58
 kil
 kilā,-,killō,kilād 79
 kilā/lēba,-lēba,-leibō,-lēbad 83
 kilāli,-z,-zt,-zt 39
 kilgō
 kilgsō
 killimi,-z,-zt,-zt
 killō,kilūb,kiliz 19
 kilma,-,kilmō,kilmad 90
 kim,-,-dō,kimmōd 118
 kimmō/z,-nd,-ndtō,-ndōd 70
 kindaz,kindō,kindazt,kindōd 69
 kīņdōl,-,-t,-d 51
 kis,kien,kienta 8
 kit/ō,-ōb,-iz 49
 kittō,kitāb,kitiz 41
 kizzō,kizūb,kiziz 19
 kleit,-,-ō,-ōd 118
 klūostōr/nai,-naiz,-nāizta,-naizt 13
 knaš,-,-šō,-šōd 109
 knašistiz
 kōdōks,-,-ō,-ōd 121
 kōdōkskimdō,-,-,-d 119
 kōdōksmō/z,-nd,-ndtō,-ndōd 70
 kōdōkstuoistōn,-,-t,-d 51
 kōdōkstuoistōnō/z,-nd,-ndtō,-ndōd
 kōdskīņ
 kōgiņ
 kōj,-,-ō,-d 87
 kōmaŗ,-,-t,-d 51
 kontsert,-,-ō,-ōd
 kōran/d,-d,-tō,-dōd 60
 kōŗa/paint,-paint,-paintō,-pāinōd 115
 Kōrli
 kōskō,-,-,-d 119
 Kuoštrōg,-,-t,
 kougi,-z,-zt,-zt 39
 kougōl,-,-t,-d 51
 kougōnd

- kā
 - vārit
 - pavasaris
 - viegls,-a
 - gan
 - ciems
 - ciemakukulis
 - ciemiņš
 - (*virz*) blakus
 - blakus
 - skaņa
 - skanēt
 - auksts, aukstums
 - desmit
 - desmitais
 - cimdš
 - asara; svece
 - kas
 - sacīt
 - kurināt
 - jautāt
 - kleita
 - mūķene
 - skaists,-a, jauks,-a
 - skaisti, jauki
 - astoņi
 - astoņdesmit
 - astotais
 - astoņpadmit
 - astoņpadmitais
 - divatā
 - ilgi
 - karote
 - kambaris
 - koncerts
 - viensēta
 - gans
 - Kārlis
 - kažoks
 - Košrags
 - (at)tāls,-a
 - abra
 - no tālienes

kouv,-,-,ō,kōvōd 113
 kovāl,-,-,t,-d 52
 kōz/gōnd,-gōnd,-gīni
 kōļim,-,-,tō,-ōd 58
 kōnka,-,kōnkō,kōnkad 94
 kōps,-,-,ō,-ūd 108
 kōrd
 kōz/zi,-,iz,-izt,-zizt 37
 krežīl,-,-,t,-d 51
 krežīlbumb,-,-,ō,-ōd 86
 kringīl,-,-,t,-d 53
 krīzdag,-,-,ō,-ōd 118
 krōkš/ō,-,ōb,-iz 49
 krōtīn,-,-,t,-d
 krūon,-,-,ō,-ōd 118
 ku
 kū,-,-,dō,-d
 kubbō
 kubbō vieddō,viedāb,viediz
 kubsō
 kuddō,kudāb,kudiz 13
 kūdō/z,-,nd,-ndtō,-ndōd 70
 kui
 kūja,-,kujjō,kūjad 83
 kūjast/ō,-,ōb,-iz 49
 kūlda,-,kuldō,kūldad 94
 kuldi,-,z,-zt,-zt 39
 kūlō,-,ōb,-iz 27
 kumpvekt,-,-,ō,-ōd
 kunā
 kunāgid
 kupšt,-,-,ō,-ōd 118
 kuodā,-,kuoddō,kuodād 91
 kuodāj
 kuoig,-,-,ō,-id 109
 Kūolka,-,Kuolkō 94
 kuolm,-,-,ō,-ōd
 kuolmkimdō,-,-,d 119
 kuolmō/z,-,nd,-ndtō,-ndōd 70
 kuolmtuoistōn,-,-,t,-d 51
 kuolmtuoistōnō/z,-,nd,-ndtō,-ndōd
 kūolta,-,kuoltō,kūoltad 94
 kuonnō

- aka
 - gudrs,-a
 - kāzas
 - sula
 - kāpa
 - zaķis
 - reiz
 - dumsīgs,-a
 - grozs
 - basketbols
 - kļiņģeris
 - lakats
 - knakšķēt, krakšķēt
 - būris; krātiņš
 - kronis
 - ja, ka, kad
 - mēness; mēnesis
 - (virz) kopā
 - savilkt
 - kopā
 - adīt, aust, pīt
 - sestais
 - kā, ja
 - sauss,-a
 - žāvēt
 - zelts
 - zeltains,-a, zelta-
 - dzirdēt
 - konfekte
 - kad
 - kaut kad, kādreiz
 - māksla
 - māja
 - (virz) mājup, mājās
 - kuģis
 - Kolka
 - trīs
 - trīsdesmit
 - trešais
 - trīspadsmit
 - trīspadsmitais
 - krasts
 - mājās

kuordō,-,-,d
kuoņ,-,kuoņņō,kuoņid 104
kūož,-,-,ō,-ōd 118
Kurāmō,-,-,dō, 33
kus
kuskis
kust
kuts/ō,-,ūb,-,iz 21
kūzō/z,-,-,zt,-,d 70
kūž,kūd,kūdtō,kūd 45
kūžkimdō,-,-,d 119
kūžtuoistōn,-,-,t,-,d 51
kūžtuoistōnō/z,-,nd,-,ndtō,-,ndōd

- augsts,-a
- soma, maiss
- vieta
- Kurzeme
- kur
- kaut kur
- no kurienes
- saukt, aicināt
- egle
- seši
- sešdesmit
- sešpadsmīt
- sešpadsmītāis

L

laggōd,-,laggidi
laigā,-,laigō,laigād 80
lānga,-,langō,lāngad 84
laps/lāpš,-laps,-lapstā,-lapst 11
lask/ō,-,ūb,-,iz 21
lāb,-,lābbō,lābūd 85
lābōrōn,-,-,t,-,d
lādō,lāb,lekš 4
lālam
lālam,-,-,t,-,ōd 58
lāndz
lāpš,laps,lapstā,lapst 11
lēba,-,leibō,lēbad 83
lēbaōj,-,-,ō,-,d 87
leiš/kēļ,-kiel,-kielō,-kiel 31
lem,-,lemmō,lemmōd 86
lēmi,-,iz,-,zt,-,zt
leļli,-,z,-,zt,-,zt 39
Leļmō,-,-,dō 33
ležgōl
lieudō,līedab,līediz 16
likkō,likūb,likiz 20
lill/a,-,a,-,ō,-,ad
linta,-,lintō,lintad 94
līti,-,z,-,zt,-,zt 39

- griesti
- plats,-a
- diegs, dzija, aukla
- mazbērns
- laist
- logs
- aizkari
- iet
- grūti
- smags,-a; grūts,-a
- pagājušais
- bērns
- maize
- maizes krāsns
- lietuviešu valoda
- silts,-a
- iešana, došanās
- latvietis, -e
- Latvija
- tuvu, tuvumā, netālu
- atrast
- grūst, stumt
- violets,-a
- lente
- īss,-a

livli,-z,-zt,-zt 39
 livõ/z,-,-zt,-d
 lōda,-,loudõ,lōdad 99
 lōdaõrõn,-,-t,-d 51
 loļ,-,-lõ,lõlõd 118
 loptõ,loptāb,loptiz
 lõt,-,-õ,-õd 118
 loul,-,loulõ,lõlõd 113
 loulõ,lõlab,lõliz 32
 loutš,-,-õ,lõtšid
 lovā,-,lovvõ,lovād 80
 lū,-,-dõ,-d 29
 lugdõbrõntõ/z,-,-zt,-d 70
 luggõ,lugüb,lugiz 33
 lū/kejā,-kejā,-kejõ,-kejād 79
 lum,-,lūnda,lumid 7
 lūol,-,-õ,-d 118
 lūomõ/z,-,-zt,-d 70
 luštig,-,-õ,-õd
 Lūž,-,-õ 118

- libietis, -e
 - libietis, -e
 - galds
 - galdauts
 - muļķis,-e; dumjš,-a
 - beigt
 - dievkalpojums
 - dziesma
 - dziedāt
 - plaukts
 - gultra
 - kauls
 - lasāmgramata
 - lasīt
 - skelets
 - sniegš
 - dzejolis
 - zvērs
 - jautrs,-a
 - Lūžņa

M

ma,min,minda 4
 magdi,-z,-zt,-zt 39
 magdõb/tubā,-tubā,-tubbõ,-tubād 80
 maggõ,magüb,magiz 33
 maigā/z,-,-zt,-d 63
 maj 27
 maskbal,-,-lõ,-lõd 86
 mattõ,matāb,matiz 40
 mād
 mādl/õ,-õb,-iz 26
 mād/õ,-õb,-iz 25
 mäg,-,māggõ,-māgūd 102
 māng,-,māngõ,māngõd 86
 māngõ,māngab,māngiz 29
 meditsin,-,-õ,-õd
 mēg,mād,mēdi 4
 meitõl,-,-t,-d
 mēļ,miel,mieldõ,mield 31

- es
 - garšigs,-a
 - guļamistaba
 - gulēt
 - našķis
 - maijs
 - masku balle
 - glabāt
 - mūsu
 - atcerēties
 - sapities, samudžināties
 - kalns
 - spēle,rotāja
 - spēlēt(ies)
 - medicīna
 - mēs
 - talārs
 - prāts

meŗ,mier,mierda,mierūd 6
mēstar,-,-t,-d 51
midēgist
mielđ/ō,-ōb,-iz 25
mieli,-z,-zt,-zt
mielō iedō,iēb,ei 25
mielō lādō,lāb,lekš
mien
mierlōpiji,-z,-zt,-zt
mieŗ,mie,mieŗtō,mied 35
mikšpierāst
min
mingi,-z,-zt,-zt 39
mingizkōrd
minūt,-,-ō,-ōd 118
mis,-,midā 9
mit/ikš,-īd,-īdtō,-īd 44
mitsōks
mōļtiji,-z,-zt,-zt
mōļt/ō,-ōb,-iz 49
mōļtōks,-,-t,-t 121
motšņ,-,-ō,-ōd
mōistō,mūoštāb,mūoštiz 43
mōlmōd,-,mōlmidi 70
mōļtsi,-z,-zt,-zt 39
mōtsā,-,mōtsō,mōtsād 76
mū,-,mūdō,munt 27
mūk,-,-ō,-ōd
munā,-,munnō,munād 79
munāvīri,-z,-zt,-zt 39
munt,-,mūđi 27
mūpō
must/ā,-ā,-ō,-ād 93
Mustā/num,-,-nummō
mustļiki,-z,-zt,-zt 39
muzej,-,-ō,-ōd
muzik,-,-ō,-ōd

- jūra
- meistar,-e
- neko
- patikt
- vīrišķīgs,-a
- palikt prātā; atcerēties
- iziet pie vīra
- kam
- pirāts, jūras laupitājs
- vīrietis, vīrs
- kāpēc
- mans, -a
- kāds,-a
- kādreiz
- minūte
- kas
- neviens,-a
- cikos
- gleznotājs,-a
- gleznot, krāsot
- glezna
- kartupeļu biezputra
- saprast, prast
- abi
- zaļš,-a
- mežs
- cits,-a
- mūks
- ola
- olas dzeltenums
- citi
- rīt
- melns,-a
- Melnsils
- patumšs,-a
- muzejs
- mūzika

N

naggōr/z,-,-zt,-d 50

nagr/ō,-ōb,-iz 24

nā

nādīl,-,-t,-d 52

nāđō,nāb,neiz 6

nāgt/ō,-ōb,-iz 49

nāgtōks,-,-t,-t 121

nālgā,-,nālgō,nālgad 77

ne,nānt,nēđi 2

nei

neiku

neits/t,-ō,-tō,-ōd 117

nēja,-,nellō,nējad 96

nēlakimdō,-,-,-d 119

nēlatuoistōn,-,-t,-d 51

nēlatuoistōnō/z,-,nd,-ndtō,-ndōd

nellō/z,-,nd,-ndtō,-ndōd 70

nemē

nēmiz pāl

ni

nīm,-,nimmō,nimīd 103

nīn,-,-ō,-ōd 118

nīž,-,-ō,-ōd 118

nīž/ō,-ōb,-iz 49

nōtpīrak,-,-ō,-ōd 118

nōvkub-aig/i,-iz,-izt,-izt 38

nu

nūor,nūor,-ō,-ōd 118

nūrka,-,nurkō,nūrkad 94

nust/ō,-āb,-iz 41

nūzō,nūzōb,nūziz

- kartupelis

- smieties, smaidit

- jā

- nedēja

- redzēt

- rādīt

- izstāde

- bads

- viņi,-as

- tā; tik

- tā ka

- meitene

- četri

- četrdesmit

- četrpadsmīt

- četrpadsmītais

- ceturtais

- kā

- uz redzēšanas

- tagad

- vārds

- pils

- stāsts

- stāstīt

- kāpostu pīrāgs

- padomju laika

- nu

- jauns, -a

- stūris

- celt

- celties

O, Ō

obbō

ōgi,-z,-zt,-zt 39

ōj,-,-ō,-d 87

ōj/eđđi,-eđiz,-eđizt,-eđđizt 37

oksā,-,oksō,oksād 93

- vēlu

- pelēks,-a

- krāsns

- virtuve

- zars

okš,-,ō,-īd 109
ōlaz,alļō,ōlaztō,alļōd 67
opāt/ō,-ōb,-iz 3
opātiji,-z,-zt,-zt 39
oppō,opūb,opiz 49
ōrōnd,-,ōriņi 51
ouk,-,oukō,ōkōd 113

- lācis
- zaļš,-a
- mācīt
- skolotājs,-a
- mācīties
- drēbes
- caurums

Ō, ō

ōbdi,-z,-zt,-zt
ōbdō,-,ōbdō,ōbdōd 119
ōdōg,-,t,-ōd 59
ōdōgist
ōdōn
ōldzi,-z,-zt,-zt

- sudrabains, sudraba-
- sudrabs
- vakars
- vakariņas
- vakarā
- spožs,-a spīdīgs,-a

P

pa
pačā,pačā,pačdō,pačād 91
paistō,pāistab,pāistiz
paldiž
pallō,palāb,paliz 28
pallō,pōlab,pōliz 30
paļļōpā,-,dō,-d 28
pānda,panāb,paņ 2
papier,-,ō,-ōd 118
paradoks,-,ō,-ōd
pasāk/ā,-ā,-ō,-ōd
paš,-,šō,-īd 109
pā,-,dō,-d 28
pāgin
pāl
pālō
pā/lū,-lū,-lūdō,-lūd 29
Pāstāji,-z,-zt
pāva,-,pāuvō,pāvad 83
pāvaļikki,pāvaļikiz,pāvaļikizt,pāvaļikkizt 37

- pārāk; par
- spilvens
- spīdēt
- patlaban, tagad, palaik
- degt
- lūgt
- plikpauris
- likt
- papīrs
- paradokss
- pasaka
- pase
- galva
- daudz
- uz, virsū
- (virz) virsū
- galvaskauss
- Pestītājs
- diena
- saule

pepõr,-kok,-kok,-kokkõ,-kokkõd 107
 peri/-miez,-mie,-mieztõ,-mied 35
 peri/-nai,-naiz,-nāizta,-naizt 13
 perizõks
 piddõ,-pidāb,-pidiz 13
 pids
 piemdõ,-,-,-d 119
 pienti,-z,-zt,-zt 39
 pierrõ
 piezzõ,-piezūb,-pieziz 19
 pigātagā
 pilkõ,-pilkõb,-pilkiz
 pil/õ,-õb,-iz 49
 pimdõ,-,-,-d
 piņ,-,-,-piņņõ,-piņid 104
 pipā,-,-,-pippõ,-pipād 92
 Pipi
 pīrg,-,-,-õ,-pīrgõd
 pīsk,-,-,-õ,-õd
 pišk/i,-iz,-izt,-izt 38
 Piški meŗ 6
 pitkā,-,-,-pitkõ,-pitkād 93
 Pitkāsukā 74
 Pitrõg,-,-,-t 118
 pivā,-,-,-pivvõ,-pivād 80
 pivā/-kuodā,-kuodā,-kuoddõ,-kuodād 91
 pivā/-pāva,-pāva,-pāuvõ,-pāvad 83
 Pizā,-,-,-Pizzõ 91
 plagā,-,-,-plaggõ,-plagād 91
 plit ,,-,-õ,-õd
 plõt,-,-,-õ,-õd 118
 plõt/lēba,-lēba,-leibõ,-lēbad 83
 politsij,-,-,-õ,-õd
 polnēz,-,-,-õ,-õd 118
 polster,-,-,-t,-d
 pošt/-nikā,-nikā,-nikkõ,-nikād 91
 pōis,-,-,-õ,-pūošid
 pōrand,-,-,-t,-õd 60
 profesõr,-,-,-õ,-õd 118
 pū,-,-,-dõ,-d 29
 pūg/õ,-õb,-iz 49
 pun/-ni,-iz,-izt,-nizt 37
 pūoga,-,-,-pōigõ,-pūogad 81

- piparkūka
 - saimnieks
 - saimniece
 - beigās, beidzot
 - turēt; svinēt
 - pa; gar; caur
 - miksts,-a
 - tievs,-a
 - vēlāk, pēc tam
 - mazgāt
 - gandriz
 - mirkšķināties
 - stāvēt
 - tumšs,-a
 - suns
 - lelle
 - Pepija
 - skals
 - lāse
 - maza,-a
 - Rīgas jūras līcis
 - garš,-a
 - Garzeķe
 - Pitrags
 - svēts,-a
 - baznīca
 - svētdiena
 - Miķeļtornis
 - karogs
 - plīts
 - plāte
 - plātsmaize
 - policija
 - polonēze
 - polsteris
 - pastnieks
 - zēns, puika
 - grīda
 - profesors,-e
 - koks; malka
 - pūst
 - sarkans,-a
 - dēls

Pūojkurāmō,-,-dō 33
pūol,-,-ō,-ōd 118
pūoraz,pōrzō,pūorazt,pōrzōd 66
pusk,-,-ō,-ūd
puskānt/ō,-ōb,-iz 49
pūst/ō,-ōb,-iz
puṭklimi,-z,-zt,-zt 39

- Ziemeļkurzeme
- puse
- sivēns, ruksis
- puķe; pušķis
- izgrieznot, pušķot
- tīrīt, slaucīt
- puķains,-a

R

rabbō,rabūb,rabiz 19
raj,-,rajjō,rajd 87
rānda,-,randō,rāndad 94
rānda/kē],-kiel,-kielō,-kiel 31
rāuk/ō,rākōb,rāukiz 49
ribā,-,ribbō,ribād 80
rīveļi,-z,-zt,-zt 39
riggi,rigiz,rigizt,riggizt 37
rišting,-,rištingtō,rovst 122
rō,-,-dō,-d 33
rōda,-,roudō,rōdad 99
rok,-,rokkō,rokūd 102
roudi,-z,-zt,-zt 39
rōz
rōza,-,rōzō,rōzād 96
rōkānd/ō,-ōb,-iz 25
ruļļ/ō,-ōb,-iz 49
Rūotšmō,-,-dō 33
rūožpōzō/z,-,-zt,-d 70
rūš,-,-ō,-ōd
rūtlimi,-z,-zt,-zt 39

- sist
- krēsls
- jūras krasts
- lībiešu valoda
- brēkt, skaļi raudāt
- riba
- mantkārigs,-a
- rudzu-
- cilvēks
- nauda
- dzelzs
- zupa
- dzelzs-
- mazliet
- rozā
- runāt
- rullēt
- Zviedrija
- rožu krūms
- ar mizu vārīts kartupelis
- rūtains,-a

S,Š

sa,sin,sīnda 3
sadā,-,saddō,sadād 91
saddō,sadāb,sadiz 13
sai (*imf 3 sg*)
saksā kē],-kiel,-kielō,-kiel 31

- tu
- simts
- krist; lit
- dabūt; kļūt
- vācu valoda

- Saksāmō,-,-dō 33
 sand/rok,-rok,-rokkō,-rokūd 102
 sangdit,-,-ō,-ōd 118
 sangdō/sēmḍa,-sēmḍa,-semḍi,-sēmḍad 120
 sāl
 sāld
 Sānag,-,-t 118
 sāv,-,-sāvvō,sāvūd 102
 se,sie,siedā,ne 1
 seis,-,-ō,-ōd 112
 seiskimdō,-,-,d 119
 seismō/z,-nd,-ndtō,-ndōd 70
 seistuoistōn,-,-,t,-d 51
 seistuoistōnō/z,-,-,zt,-zt
 sēmḍa,-,-semḍi,-sēmḍad 120
 seṅš - kuṅš
 set
 setku
 sidām,-,-,t,-ōd 58
 siddō,sidāb,sidiz 19
 siedō,sieb,sei 8
 sieldō,-,-,d 119
 siemn/āiga,-āiga,-aigō,-āigad 94
 siepierāst
 Sikrōg,-,-,t 118
 siļ,sil,silda,sild 107
 sillō
 silma,-,-silmō,silmad 90
 silmadōrōn,-,-,t,-d 51
 silpiṅki,-z,-zt,-zt 39
 sindi/pāva,-pāva,-pāuvō,-pāvad 83
 sindō,sindōb,sindiz 15
 siṅ/ni,-iz,-izt,-ṅizt 37
 sisk/ō,-āb,-iz 41
 siz
 sizāl
 skrūodij,-,-,t,-d
 skūol,-,-ō,-ōd 118
 skūol/nikā,-nikā,-nikkō,-nikād 91
 snūor,-,-ō,-d
 sōdō,sōb,sai 10
 sōna,-,-sounō,sōnad 99
 sōṅ,-,-ō,-ōd
- Vācija
  - biezputra
  - biezums
  - biezpiens
  - tur
  - no turienes
  - Saunags
  - māls
  - tas
  - septiņi
  - septiņdesmit
  - septitais
  - septiņpadsmit
  - septiņpadsmitais
  - piens
  - tikmēr - kamēr
  - tikai
  - tikai, vienīgi
  - sirds; centrs
  - siet
  - ēst
  - skaidrs,-a
  - ēdiens
  - tāpēc
  - Sikrags
  - klēpis
  - (virz) iekšā
  - acs
  - divielis
  - klēpja sunitis
  - dzimšanas diena
  - (pie)dzimt
  - zils,-a
  - durt
  - tad
  - iekšā
  - skruoderis
  - skola
  - skolnieks, -niece
  - šņore
  - dabūt; klūt; tikt; tapt
  - pirts
  - ragavas

sõņõ	- lidz
sõpkõ/z,-,-zt,-d 70	- zābaks
sov,-,sovvõ,sovūd 102	- dūmi
sovt/õ,-õb,-iz 49	- smēķēt
sõbrā,-,sõbrõ,sõbrād 93	- draugs
sõira,-,sõirõ,sõirad 77	- siers
sõnā,-,sõnnõ,sõnād 79	- vārds
sõv,-,sõvvõ,sõvūd 102	- vasara
sõvvõ	- vasarā
sõzār,-,-t,-d 52	- māsa
spek,-,spekkõ,spekid 107	- speķis
spek/sõja,-sõja,-sajjõ,-sõjad 82	- speķa pirāgs
spieģļ,-,-t,-d 53	- spogulis
sport,-,-õ,-õd	- sports
sport/kānga,-kānga,-kāngõ,-kāngad 89	- sporta kurpe
striplimi,-z,-zt,-zt 39	- svitruains,-a
strõd/õ,-õb,-iz 25	- strādāt
student,-,-õ,-õd	- students, -e
studijõd,-,-idi	- studijas
stund,-,-õ,stündõd 118	- stunda
sug,-,suggõ,sugūd 102	- radnieks,-ce
suggõ,sugüb,sugiz 33	- rasties
sukā,-,sukkõ,sukād 74	- zeķe
sūomli,-z,-zt,-zt 39	- soms,-iete
sūomõ kēļ,-kiel,-kieldo,kielid 31	- somu valoda
Sūomõmõ,-,-dõ 33	- Somija
suorm,suorm,suormõ,suormõd 118	- pirksts
suorm/kīndaz,-kīndõ,-kīndazt,-kīndad 69	- pirkstainis
sūormõks,-,-t,-t 121	- gredzens
suotkõ,suotküb,suotkiz 21	- mīcīt
sūr/kak,-kak,-kakkõ,-kakūd 106	- sklandrausis
sūr,sūr,-t,-d 53	- liels
Sūr meŗ 6	- Īrbes šaurums
šķink,-,-õ,šķinkõd 118	- dāvana
šķinkõ,šķinkõb,šķinkiz 34	- dāvināt
štok,-,štokkõ,štokūd	- spieķis

T

ta,tām,tānda 2	- viņš, -a
tabāk/pūnga,-pūnga,-pungõ,-pūngad 118	- tabakdoze

tabbõ, tabāb, tabiz 14
 tagān
 tāgiž
 tāigandõks, -, -t, -t 121
 Tallinn, -, -õ,
 tallõ
 taļ, -, taļļõ, tōļõd 118
 taļž/pivād, -pivād, -pivādi 80
 taļžpivād-vanā, -vanā, -vannõ, -vanād 79
 tarā, -, tarrõ, tarād 91
 tazānt/õ, -õb, -iz 49
 tazzi, taziz, tazizt, tazizt 37
 tādzi, -z, -zt, -zt 39
 tämpõ
 tāsā
 teātõr, -, -t, -d
 tēd, tād, tādõ, tādõd
 tēg, tād, tēdi
 tei (*ipf 1 sg*)
 tēj, -, -õ, -õd
 tēriņš
 testament, -, -õ, -õd
 tidār, -, -t, -d 52
 tie, -, -dõ, -d 30
 tiedõ, tieb, tei 9
 tiedõ/z, -, -zt, -d
 tiennõ, tienüb, tieniz 19
 tienū
 tieudõ, tiedab, tiediz 16
 tikkiž
 tikkiž amā
 tō/dõ, -b, tōž 5
 tort, -, -õ, -õd
 tōvaz, touvõ, tōvazt, touvõd
 tōž (*ipf 1 sg*)
 tōurõ/z, -, -zt, -d 70
 tōvvõ
 traditsij, -, -õ, -õd
 trompet, -, -õ, -õd
 trūõņ, -, -õ, -õd
 tsentimeter, -, -t, -d
 T-serk, -serk, -serkõ, -sērķõd 118
 tsukkõr/z, -, -zt, -d 50

- (uz)minēt
 - aiz; pakaļ
 - atpakaļ
 - mikla
 - Tallina
 - ziemā
 - stallis
 - Ziemassvētki
 - Ziemassvētku vecītis
 - pagalms, dārzs
 - (no-, iz-)lidzināt
 - lidzens, -a
 - svarīgs, -a
 - šodien
 - šeit, te
 - teātris
 - zvaigzne
 - jūs
 - darīt, taisīt
 - tēja
 - sveiks, sveiki
 - derība
 - meita
 - darbs
 - darīt
 - pēda
 - pateiktis
 - paldies
 - zināt
 - viss
 - viss
 - gribēt
 - torte
 - debesis
 - gribēt
 - dārgs, -a
 - dziļi
 - tradīcija
 - trompete
 - tronis
 - centimetrs
 - T-krekls
 - cukurs

tšipsöd,-, -idi
tubā,-, tubbō, tubād 80
tubāpēļi,-, -z,-zt,-zt 39
tūlda, tulāb, tuļ 2
tūļ, tūļ, tūldō, tūld 32
tund (*Partic*)
tundō, tūndōb, tūndiz 23
tūodō, tūob, tuoi 11
tūođ/ō,-, -ōb,-iz
tuoi,-, -z, tūoizta, tuoizt 13
tūontō,-, -, -d 119
tutkām,-, -t,-ōd 58

- čipsi
- istaba
- bēniņi
- nākt
- vējš
- atnācis
- just, pazīt
- atgādāt, atnest
- drikstēt
- otrais
- tūkstotis
- gals

U, Ū

ūd/ō,-, -ōb,-iz 25
ūd pāl
ukš, uks, ukstā, ukst 12
ulzō
ulzō nādō, nāb, neiz 6
ulzō vōllō, vōlūb, vōliz 19
umār,-, -, -t,-d 52
umārz/tarā,-, -tarā,-tarrō,-, -tarād 91
umbl/ō,-, -ōb,-iz 26
uņ, un, ūnda, und 5
ūomōg,-, -, -t,-ōd 59
ūdtōb,-, -, -t,-ōd 59
ūž, ūd, ūdtō, ūd 45
Ūž/kilā,-, -kilā,-killō,-, -kilād 79

- cept(ies)
- no jauna
- durvis
- (*virz*) ārā
- izskatīties
- uzburt
- ābols
- ābeļdarzs
- šūt
- miegs
- rīts
- cepums
- jauns,-a
- Jaunciems

V

vagā,-, vaggō, vagād 91
Vaid,-, -ō 118
vaimi,-, -z,-zt,-zt 39
vaimli loul,-, -loulō, lōlōd 113
vait/ō,-, -ōb,-iz
vajāg
vālda,-, -valdō, vāldad 94

- kluss,-a
- Vaide
- ass,-a
- garīgā dziesma
- svērt
- vajag
- balts,-a

- vallō, valāb, valiz 28
 valmō/z,-,-zt,-d 70
 vanā,-,vannō,vanād 79
 vanā-āigast ōdōg,-ōdōg,-ōdōgt,-ōdōgōd 118
 vanā/āma,-āma,-āmmō,-āmad 98
 vanā/izā,-izā,-izzō,-izā 79
 vanā/miez,-mie,-mieztō,-mied 35
 vanāvanbi/st,-st,-ži
 vanbi/st,-st,-ži
 vaņimi,-,-zt,-zt 58
 vāņka,-,vaņkō,vāņkad 94
 vaņši aigši
 vaņtl/ō,-ōb,-iz 26
 varāld
 varāndōks,-,-t,-t 121
 vastō kit/ō,-ōb,-iz 49
 vāggi,vāggō
 veitō
 vel
 veļ,-,veļļō,veļid 104
 verm,-,-ō,-ōd 118
 vermlimi,-z,-zt,-zt
 vest,-,-ō,-ōd 118
 vešprāig/a,-a,-aigō,-āigad 94

 vež,vied,vietā,viedūd 14
 vidō,vib,viž 5
 vidō/z,-nd,-ndtō,-ndōd 70
 vieddō,viedāb,viediz 13
 viedglōz,-,-ō,-ōd 118
 viemōr,-,-t,-d 51
 vier/ō,-ō,-iz 49
 vilko,vilkōb,vilkiz
 vīm,-,-ō,-ōd
 virgsō
 vīri,-z,-zt,-zt 39
 vīřō
 vizā,-,vizzō,vizād 91
 vizāst
 vizzō
 vizzō siddō,sidāb,sidiz 19
 viž,vid,vīdtō,vid 16
 vīžkimdō,-,-,-d 119

 - liet
 - gatavs,-a
 - vecs,-a
 - Vecgada vakars
 - vecāmāte
 - vectēvs
 - vecis
 - vecvecāki
 - vecāki
 - vecākais,-ā
 - vainags
 - senos laikos
 - skatīties; skaties
 - agri
 - manta, dārgumi, bagātība
 - atbildēt
 - ļoti
 - maz
 - vēl
 - brālis
 - krāsa
 - krāsains,-a
 - veste
 - mijkrēslis; launaga laiks;
     vakarešana
 - ūdens
 - aizgādāt, nogādāt
 - piektais
 - vest; vadīt; (iz)vilkt
 - ūdens glāze
 - ilks
 - velties, birt
 - dzirkstīt,mirgot
 - lietus
 - nomodā
 - dzeltens,-a
 - veidā
 - ciets,-a; stiprs,-a
 - cieši, stingri
 - (virz) ciet
 - aizsiet
 - pieci
 - piecdesmit

vīžtuoistōn,-,t,-d 51
vīžtuoistōnō/z,-nd,-ndtō,-ndōd
vōdl/ō,-ōb,-iz 26
vōidō,vōidab,vōidiz
vōigō,vōigōb,vōigiz 34
vōļ
vōļda 1
vōļgi,-z,-zt,-zt 39
vōļ vajag
vōļ vōlmōst
vōņ,-,vōnnō,vōnnōd 118
vōnkōks
vōstō,vōstāb,vōstīz 41
vōtš/ō,-ūb,-iz 22
vōib-vōļda
vōidō,vōib,vōiž 5
vōidō,vōidab,vōidiz 18
vōļ,-,vōļļō,vōļļūd 102
vōļki,-z,-zt,-zt 39
vōļļō,vōļļūb,vōļliz 19
vōttō,vōtāb,vōtīz 40

- piecpadsmīt
- piecpadsmītais
- gaidīt
- glabāt, sargāt
- peldēt
- biju, bija
- būt
- salmains; salmu-
- vajadzēja
- bija jābūt
- laime
- par laimi
- (no)pirkt
- meklēt
- varbūt
- varēt
- smērēt
- ragana
- raganiņa
- burt
- ņemt

Z

zandal,-,ō,-ōd
zāl
ziņt/ō,-ōb,-iz
zōļ,-,ō,-ōd

- sandale
- žēl
- zilēt
- zāle

Iespiests SIA "ELPA-2" tipogrāfijā
Doma laukumā 1, Rīga LV 1914